

C:\Users\Plazma\Desktop\309\Hailey Arthur-Let do nebezpeci.PDB

PDB Name: Let do nebezpeci
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 28.2.2002
Modification Date: 28.2.2002
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Let do nebezpečí

John Castle
Arthur Hailey

22.45 - 00.45

Světla reflektorů se vpíjela do husté tmy a šikmé clony deště, který v poryvech větru dopadal na čelní sklo taxíku ženoucího se k moderní budově winnipežského letiště. V poslední zatáčce před komplexem letištních budov se pneumatiky vozidla smýkly po lesknoucím se asfaltu a kvílivý zvuk přehlušil na okamžik zvuk motoru, který zanedlouho utichl. Taxík dojel nehlučně k hlavnímu vchodu, ozářenému bělostným světlem neonů. Pasážer taxíku vtiskl řidiči do dlaně několik bankovek, uchopil cestovní kabelu a chvatně vystoupil z automobilu.

Teplo a oslnivé světlo prostorné letištní haly ho na zlomek vteřiny ochromilo. Nerozhodně se zastavil, pravici si urovnal ohrnutý límec promoklého pláště, pohlédl na velké hodiny visící nad jeho hlavou, a jako by si pojednou uvědomil, že ztrácí drahocenné vteřiny, rozběhl se k přepážce Transkanadské letecké společnosti. Její zástupce, oblečený do slušivého stejnozářezu, si lhostejně prohlížel jakousi listinu. Když udýchaný muž stanul u přepážky, uchopil zástupce letecké společnosti malý mikrofon a pohybem obočí mu naznačil, že se mu bude věnovat, jakmile dokončí hlášení.

"Dostavte se k odletu letadla Transkanadské letecké společnosti do Vancouveru, linka devadesát osm, s návazným letem do Victorie, Seattlu a Honolulu, východ A, stojánka čtyři. Prosíme cestující, aby zhasili cigarety. Opakují. Dostavte se ..."

Jako na povel se z pohodlných křesel zvedlo několik lidí, další si přestali prohlížet noviny vyložené ve vitrině kiosku a všichni zamířili k východu A. Muž ve svrchníku se právě chystal oslovit úředníka Transkanadské letecké společnosti, ale odstrčila ho starší žena, která se chvatem až zajíkala.

"Poslyšte, mladý muži," pronesla třesoucím se hlasem, "přistálo již letadlo linky šedesát tři z Montrealu?"

"Ještě ne, prosím," odpověděl úředník zdvořile. "Okamžik, podívám se, kdy přistane," řekl ochotně a listoval ve svazku dálnopisných zpráv. "Přiletí asi o sedmatřicet minut později."

"Můj bože, domluvila jsem se s neteří, že..."

"Promiňte," ozval se energicky muž ve svrchníku, "neměl byste jedno volné místo na linku devadesát osm do Vancouveru?"

Úředník potřásl rozpačitě hlavou.

"Rád bych vám vyhověl, ale všechna místa jsou obsazená. Ptal jste se již v kanceláři rezervace letenek, zda někdo na poslední chvíli let neodřekl?"

"Ne, neměl jsem čas. Přijel jsem před chvílí na letiště v domnění, že přece jen budu mít štěstí."

"Stává se to, pane, a nebyť to zítější fotbalové utkání ve Vancouveru, určitě by se jedno místo našlo. Všechna naše letadla jsou úplně vyprodána. Pochybují, že se odtud dostanete dřív než zítra odpoledne."

Muž tiše zaklel, položil kabelu na zem a promočený klobouk si posunul hluboko do týlu.

"Hrome, musím být ve Vancouveru nejpozději zítra v poledne."

"Nebudte tak hrubý," zasyčela dáma. "Ještě jsem nedomluvila."

Mladý muži, pokračovala v rozhovoru s úředníkem letecké společnosti, "poslouchejte mě pozorně. Neteř, na kterou čekám, si s sebou vzala..."

"Okamžik, madam," přerušil ji zástupce Transkanadské letecké společnosti, přemýšleje, jak pomoci muži v promoklém plášti.

Nedbaje ženiných slov, naklonil se přes pult a hrotem tužky se důvěrně dotkl mužova rukávu.

"Neměl bych vám to z konkurenčních důvodů říkat," pronesl polohlasně, "ale zkuste se zeptat v kanceláři Kanadské společnosti příležitostných letů. Vím, že vypravili z Toronta do Vancouveru mimořádné letadlo. Budete-li mít štěstí..."

"No ne!?" vybuchla stará dáma.

"Jste velmi laskavý," pronesl muž radostně a spěšně uchopil brašnu. "Myslíte, že je nějaká naděje?"

"Za zeptání nic nedáte."

"Kde je kancelář Kanadské společnosti příležitostných letů?"

zeptal se muž v promoklém svrchníku.

Úředník se zašklebil a ukázal do pravého rohu dvorany.

"Tamhle, vpravo," řekl a dodal: "Ale nikomu ani muk, že jsem vás poslal. Zlomte vaz."

"To je skandál," protestovala stará dáma. "Musím vám říci, že moje neteř..."

"Tisícere díky," přehlušil ji muž a zamířil k přepážce Kanadské společnosti, příležitostných letů.

Za přepážkou v malé místnosti seděl starší úředník v ponurém stejnokroji, kontrastujícím na první pohled s vkusnou uniformou pracovníků Transkanadské letecké společnosti, a pilně cosi zapisoval.

"Přejete si?" zeptal se stroze.

"Letenku do Vancouveru," vyhrkl příchozí.

Úředník se usmál a sáhl pro arch papíru ležící na stole. Ukazováčkem pravé ruky přejel odshora dolů po seznamu cestujících, na chvíli se zamyslel, a spokojen, že může zákazníkovi vyhovět, oznámil: "Jedno místo je ještě volné, ale musíte si pospíšet. Letadlo co nevidět odletí. Doháníme zpoždění z Toronta."

Sáhl po bloku letenek a zeptal se: "Jméno? Bydliště?"

"George Spencer, Winnipeg, Island Road 805," řekl muž utíraje si zpcené čelo.

Zatímco úředník vyplňoval v letence potřebné údaje, Spencer se v duchu nesmírně radoval, že zběsilá jízda taxikem na letiště nebyla zbytečná.

"Letenka do Vancouveru stojí pětasedesát dolarů," ozval se úředník, vstal od stolu a položil před Spencera letenku, který ji chvatně uchopil a položil na stůl několik bankovek.

"Zavazadla nemáte?" zeptal se ještě zástupce KSPL.

"Mám jen cestovní kabelu. Vezmu si ji do kabiny," podotkl Spencer, pokládaje ji na váhu.

"Pospěšte si, prosím," vybídl ho úředník. "Vchod C, stojánka patnáct. Ptejte se na linku sedm set čtrnáct. Šťastnou cestu!"

Spencer nestačil ani poděkovat, ale cestou ke vchodu C pokynul pracovníku Transkanadské letecké společnosti, který mu pozdrav opětoval. Jakmile vyšel na plochu letiště, ovanul ho nepříjemný a studený vítr s deštěm a ohlušil ho řev motorů tryskových letadel.

Vše, co ho v té chvíli obklopovalo, mu bylo důvěrně známé z mnoha letišť, která viděl. Uvědomil si, že změt zdánlivě náhodných jevů, činností a zvuků není ničím jiným než výslednicí drobné a častokrát neviditelné a odpovědné práce mnoha desítek lidí.

Jeden ze zaměstnanců letiště mu ukázal stojánku letadla linky sedm set čtrnáct. Letadlo se lesklo v záři letištních reflektorů. Dvě ze čtyř vrtulí se již otáčely a připomínaly velké stříbřité kotouče. Když Spencer zpozoroval, že se pracovníci pozemního personálu chystají odstavit nástupní schůdky, znovu se rozběhl, přeskočil několik kaluží a na poslední chvíli vyběhl po schůdkách do letadla. Udýchan stanul u dosud otevřených dveří. Z prostoru pro piloty vyšla letuška s pláštěnkou přehozenou přes ramena, usmála se a začala zavírat dveře.

"Ztratil jsem kondici," pronesl udýchaně, chtěje se omluvit, že nastoupil až těsně před startem.

"Hlavně že jste tu," odvětila letuška zajišťující dveře bezpečnostním závěrem.

Spencer byl potěšen její bezprostředností a vděčně se na ni usmál.

"Pojďte, uvedu vás na místo," řekla dívka a svižným krokem vstoupila do prostoru pro cestující.

Prodíral se za ní úzkou uličkou až k sedadlu, na němž ležely noviny jeho budoucího spolucestujícího. Obratně si svlékl mokré pláště, a ukládaje ho společně s kloboukem a kabelou do sítky nad sedadlem, bručel si pod vousy: "Nechápu, že v každém letadle je tak málo místa pro příruční zavazadla."

Jeho slova přiměla muže sedícího po jeho levici, aby se na něho zvědavě podíval.

"Dobrý večer, dámy a pánové," ozvalo se z reproduktorů, ukrytých ve stropě kabiny pro cestující. "Kanadská společnost příležitostných letů vítá na palubě letadla ty cestující, kteří přistoupili ve Winnipegu.

Posádka letadla KSPL, linky sedm set čtrnáct, vám přeje příjemný let. Prosím všechny cestující, aby si zapjali bezpečnostní pásy. Letadlo za několik okamžiků odstartuje. Děkuji."

Když si Spencer zapínal pás, jeho soused poznamenal: "Nebýt těch hlášení a tabulek s návodem, jak si má člověk počínat v případě havárie, bylo by cestování mnohem příjemnější."

"Máte pravdu," navázal na jeho slova Spencer, "ale dnes jsem ochoten zůstat připoutaný celý let. Nevím, co bych si počal, kdybych se nebyl dostal do letadla..."

"Že byste byl také jedním z těch pomatených fanoušků?" zeptal se muž kolem padesátky, ukazuje přes rameno na hlučně se bavící cestující.

"Abych se přiznal, fotbal mám rád, ale takový šílenec nejsem, abych z Winnipegu letěl do Vancouveru jen proto, abych někomu fandil."

Jeho soused se k němu spiklenecky naklonil a polohlasně, že ho Spencer v řevu motorů sotva slyšel, pronesl: "Neměli byste mluvit tak nahlas. Těch bláznů, kteří letí do Vancouveru povzbuzovat své miláčky, je plné letadlo. Mohli by vám ještě ublížit. Však víte, co dokáže masová hysterie. Až se budou vracet, budou mít ztrhané hlasivky, ale co to je ve srovnání s vítězstvím nad protivníkem z druhého konce Kanady."

Spencer, pokud mu to bezpečnostní pás dovoloval, se vztyčil a zvědavě se rozhlédl po kabině. Tváře, které spatřil, byly typickou ukázkou halasných a zaujatě diskutujících sportovních fanoušků, nelutujících dlouhé cesty na opačný konec kontinentu, aby povzbudili své oblíbence a ukřičeli své sportovní odpůrce. Napravo od Spencera seděla dvojice manželů s nosy zabořenými do stránky novin s posledními zprávami o nadcházejícím utkání. Hned za nimi spatřil čtveřici mladíků, držících v rukou papírové kalíšky, do nichž jeden z nich naléval whisky. Spencer zaslechl útržky jejich rozhovoru.

"Říkáte Heggerty? Jestli ho trenér postaví, máme to předem prohrané," tvrdil brunátný mladík, nad jehož hlavou se vznášela klubová vlajka připevněná na rámu zavazadlové sítky.

"Ty tomu rozumíš," ozvalo se odkudsi z jedné strany kabiny pro cestující.

Čtveřice mladíků jako na povel vstala a hledala muže, který si troufl vyřknout na adresu jednoho z nich onu nemístnou poznámku.

Když však žádný z fanoušků nehodlal s nimi diskutovat, posadili se a pokračovali ve fotbalově strategických úvahách, podle nichž by měl, jak tvrdili, jejich klub vysoko vyhrát nad vancouverými fotbalovými nedochůdčaty. Atmosféra v letadle napovídala, že fotbaloví kibicové jsou odhodláni přinést pro vítězství winnipežského mužstva jakoukoliv oběť. Když Spencer znovu usedl, podíval se úkradkem na svého souseda, podpírajícího si dlaní levé ruky bradu a sledujícího kulatým okénkem ruch na letišti. Pozorovací talent, jímž byl Spencer obdařen, zaregistroval nejen kdysi módní stříh obleku z kvalitní látky, vázanku, která se však nehodila ke sportovní košili, vrásčitou tvář a šedivějící skráně padesátiletého muže, ale i jiskru v jeho velkých očích a úsměv, který uklidňoval a podmaňoval. Zajímavý chlapík, řekl si v duchu a výšečí vzdáleného okénka sledoval rubínově červená hraniční světla rozjezdové dráhy Jakmile se letadlo rozjelo ze stojánky k rozjezdové dráze, otočil se Spencer k svému sousedovi a přátelským tónem pronesl: "Trochu těm lidem závidím. Dokážou si dopřát několik bezstarostných hodin v tomto letadle a v hledišti vancouverského stadionu, zatímco já se pachtím za pár dolary až na západní pobřeží."

"Mohu se zeptat, čím obchodujete?"

"Prodávám nákladní automobily."

"Vždycky jsem si myslel, že se jejich prodejem zabývá výrobní závod."

"Máte pravdu. Pracuji v prodejním oddělení automobilky, a jdeli o větší zakázku, podnik mě vysílá k projednání zvláštních prodejních podmínek. Někdy si přijdu na docela slušné peníze, ale to věčné handrkování se zákazníky mi už leze na nervy."

"To vám věřím," podotkl Spencerův soused.

"Snad se nezabýváte něčím podobným jako já?" zajímalo obchodního zástupce Fulbright Motor Company.

"Ne, ale přicházím také do styku s nejrůznějšími lidmi."

"V jaké branži pracujete?"

"V medicíně," odpověděl prošedivělý muž stručně.

"Jste lékař?"

"Ano, mám taky práce až nad hlavu, ale na důležitá fotbalová utkání si vždycky čas udělám."

"Obdivuji vás," řekl Spencer, ale jeho slova zanikla v ohlušujícím řevu motorů.

Když hluk motorů utichl natolik, že nebylo nutné křičet, lékař zamyšleně podotkl: "Kdykoliv sedím v letadle, pokaždé přemýšlím, zda je před startem nutný ten příšerný řev motorů."

Spencer se usmál, a aby jeho soused dobře slyšel, naklonil k němu hlavu a začal mu vysvětlovat: "Kontrola funkční činnosti motorů před startem je z hlediska bezpečnosti letu neobyčejně důležitá. Plným otevřením škrtek klapky se zjišťuje správnost provozních údajů jednotlivých systémů, přičemž pilot musí překontrolovat hodnoty každého motoru a všech důležitých zařízení. Přesvědčí-li se, že hodnoty odpovídají stanoveným leteckým požadavkům, může odstartovat. Zaplat'buň, že letecké společnosti věnují předstartovní kontrole takovou pozornost."

"Vidím, že rozumíte nejen automobilům, ale i letadlům," řekl lékař s neskrývaným obdivem, čekaje, jak Spencer odpoví.

"Tak trochu. Za války jsem létal jako stíhací pilot, ale po tolika letech bych si už netroufal sednout za volant řízení."

"Za chvíli budeme ve vzduchu," poznamenal lékař, když dopředná síla tlačila jeho mohutná záda do opěradla sedadla. Sotva znatelné škubnutí trupu letadla mu napovědělo, že se stroj odpoutal od země. Rytmičtý zvuk motorů a strmé stoupání několikátunového kolosu k oblakům ho uklidňovaly a kulatým okénkem pozoroval světla letiště, mizející pod trupem letadla.

Ve dveřích pilotní kabiny se objevila letuška, oznamující cestujícím, že si mohou uvolnit bezpečnostní pásy a že mohou kouřit.

"Teď už to bude veselejší," řekl lékař s úlevou v hlase. "Promiňte, jestli jsem byl poněkud nervózní. Nevím proč, ale pokaždé se bojím, když letadlo startuje a přistává. Zřejmě už patřím do starého železa," zakončil jakoby na omluvu, a když si zapálil cigaretu, kterou mu Spencer nabídl, dodal: "Zapomněl jsem se vám představit. Jsem doktor Bruno Baird."

"Těší mě, doktore, Spencer. George Spencer, obchodní zástupce automobilové společnosti Fulbright Motor Company."

Oba muži se na chvíli odmlčeli a lhostejně pozorovali kouř z cigaret, stoupající ve spirálkách k větracím otvorům nad jejich hlavami.

Spencer se v duchu vrátil k rozhovoru, který krátce před odletem absolvoval se svým šéfem. Obviňoval ho, že dodávka několika nákladních automobilů mohla být již dávno vyřízena, nebýt Spencerovy liknavosti při písemném projednávání prodejních podmínek.

Marně svému představenému vysvětloval, že speditérská firma ve Vancouveru se nemohla dlouho rozhodnout k přijetí jejich nabídky a že byl několik dnů zaměstnán vyřizováním reklamace dodávky pětadvaceti automobilů pro poštovní správu v Torontu, po jejímž vyřízení mu šéf slíbil, že ho doporučí vedení společnosti na místo vedoucího prodejního oddělení.

Tento slib ho zaujal natolik, že zapomněl obratem vyříditi poptávku z Vancouveru, a představa, že se bude moci konečně přestěhovat z nevyhovujícího bytu do pronajaté rodinné vilky a že v termínu splatí dluhy za chevrolet, ledničku a operaci manželky, ho odvedla od každodenních povinností, takže mu nezbylo nic jiného, než aby napravil svou chybu osobním jednáním v dalekém Vancouveru.

Doktor Baird se naopak rozhodoval, má-li si zdřímnout, nebo zda se má pustit do korektury článku pro Lékařské noviny. Nakonec neudělal ani jedno ani druhé a v myšlenkách se přenesl do své skromné ordinace, kde ho po dva dny bude zastupovat novopečený lékař Evans. Uvažoval, zda si mladý doktor bude vědět rady se vším, co ho v ordinaci

potká, ale vědomí, že doma zůstala Doris, Bairdova manželka, která za dvacet let ošetrovatelské praxe poznala všechny jeho pacienty, ho naplnilo přesvědčením, že si nezkušený Evans s jejím přispěním poradí i se "zdravou-nemocnou" paní Adamsonovou.

Pohroužen do myšlenek nevnímal ani Spencera, ani své nejbližší spolucestující, z nichž většina byla zahlobána do stránek sportovních deníků, jejichž značná část obsahu byla věnována nadcházejícímu fotbalovému utkání Winnipeg Jets - Vancouver Cats.

Jedině čtveřice mladíků sedících za Bairdem a Spencerem si do papírových kelímků nalévala další dávku whisky. Tři z nich připomínali urostlé pouťové zápasníky a jejich chování nasvědčovalo, že se rozhodli oprostít se na dva dny od všech společenských konvencí a morálních zábran. Čtvrtý mladík, muž neurčitého věku, byl malý a hubený, a povzbuzen notnou dávkou alkoholu do omrzení vykřikoval: "Uvidíte, že naši kluci vyhraju. Hurááá! Na zdraví!" Jeho přátelé pozdvihli papírové pohárky a hodili do sebe jejich obsah.

"Pánové, doufám, že nám ten žabec, dříve než usneme, přinese něco k snědku," pronesl zvučným barytonem jeden ze tří siláků.

"Abych se vám přiznal, umírám hladu," povzdechl si o rozhlédl se po kabině letadla, jako by se chtěl přesvědčit, zda ostatní cestující již nejedí.

"Půl hodiny to musíš vydržet," chlácholil ho hubený kolega.

"Navrhuji, abychom si před večeří dali aperitiv," doporučil další muž ze čtveřice.

"Gentleman, jen aby nám něco zbylo na snídani," upozorňoval své kumpány nejtlustší z nich.

"Uklidni se, Otesánku. Žížala má určitě někde schovanou ještě jednu láhev. Čím pak bychom zapili naše vítězství?" zabručel muž, který se vyzývavě díval na hubeného mladíka, zvaného Žížala.

Ostatních padesát cestujících, mezi nimiž bylo několik žen, četlo nebo rozmlouvalo, ale všichni bez rozdílu hovořili o šancích winnipežských fotbalistů a někteří z nich si libovali, že mají před sebou poslední úsek cesty přes celý kontinent.

V malém a účelně zařízeném palubním bufetu letuška Janet Bensonová zatím připravovala večeři. Uvědomovala si, že cestující budou již hladoví, protože o dvě hodiny opožděný odlet do Winnipegu oddálil pro ně onu příjemnou chvíli, a proto se snažila co nejrychleji připravit chutně vypadající porce jídel, uložené v lesknoucích se hliníkových várnících. Přestože příprava a roznesení pokrmů a nápojů téměř šedesáti hladovým cestujícím znamenaly pro útlou Janet nemalé vypětí sil, pobrukovala si veselou písničku a občas se podívala do zrcadla, aby se přesvědčila, zda si nebude muset před podáním večeře upravit husté prameny svých plavých vlasů.

Kabina posádky se utápěla v monotónním hluku motorů. Oba piloti seděli mlčky na svých místech a jen chvílemi některý z nich udělal podvědomý pohyb rukou nebo nohou. Jejich obličejové byly osvětleny matným svitem signálních žárovek umístěných pod palubní přístrojovou deskou. Ze sluchátek, která měli oba piloti zavěšená na šíji, se občas ozval nesrozumitelný hlas posádek jiných letadel, hovořících s řídicí věží winnipežského letiště.

Kapitán Dunning pohlédl krátce na druhého pilota, vyrovnal volant řízení, posunul těžiště těla na samý okraj sedadla a opřen rameny o horní okraj opěradla si s chutí protáhl nohy i ruce. Tento pohyb vykonal pokaždé, když vyvedl letadlo do předepsané výšky, a pro druhého pilota to znamenalo, že i on si může na chvíli odpočinout.

"Petere, jak vypadá graf hodnot třetího motoru?" zeptal se kapitán druhého pilota.

Druhý pilot se podíval na kontrolní přístroj.

"Je v pořádku, kapitáne. Mechanici ve Winnipegu vůbec nic nezjistili, ale ve Vancouveru požádáme pro jistotu o důkladnou revizi."

Dunning, spokojen s hlášením i se skutečností, že motor perfektně pracuje, se lokty opřel o kolena a hleděl do tmy před letadlem.

"Při troše štěstí budeme mít mimořádně dobrý let," pochvaloval si Dunning. "Poslední meteorologická zpráva byla docela přijatelná.

Možná že o pár minut zkrátíme zpoždění."

"Uvidíme, jak to bude vypadat nad horami," odpověděl druhý pilot. "Za měsíc to tu bude horší."

Zatímco piloti spolu rozmlouvali, dostalo se letadlo neočekávaně do oblasti vertikálních vzdušných proudů, které jim několikrát pořádně zakolébaly. Dunning okamžitě uchopil volant řízení a několik minut byl zaměstnán sledováním kursu a výšky letu. Jakmile házení letadla ustalo, otočil se k druhému pilotovi a zeptal se ho: "Půjdeš se podívat na fotbal?"

Druhý pilot po chvíli váhání odpověděl: "Ještě nevím, možná se mi ji podaří přemluvit, aby šla se mnou na rande."

"Kdo? Janet? Na to, chlapče, raději nemysli," řekl Dunning dobrosrdečně, pozoruje Peterovu reakci.

"Uvidíte, pane kapitáne, že si dá říct," pronesl druhý pilot sebevědomě.

"Pochybují, že by nevěděla o tvých záletech. Víš, že se mezi letovým personálem nic neutají. A pokud vím, snažila se více než polovina pilotů naší společnosti o totéž co ty, ale ani jeden z nich nepochodil.

Zbytečně si, hochu, komplikuješ život."

Několik metrů od nich se v uličce mezi sedadly pohybovala Janet a oznamovala cestujícím, že za okamžik začne roznášet večeři.

"Promiňte, slečno, mohu se zeptat, co jste nám připravila dobrého?" zeptal se doktor Baird.

"Můžete mít buď dušené jehněčí s hráškem, nebo lososa na rožni," oznámila Janet s úsměvem.

"Co si dáme, pane Spencere?" pronesl Baird nerozhodně.

"Mohu-li si vybrat, požádám o jehněčí."

"Já rovněž," připojil se Baird, obdivuje v duchu zajímavou tvář letušky.

V příští půlhodině roznášela Janet tácky s jídlem všem cestujícím, kteří se s chutí dali do předem vybraného pokrmu.

Když obsloužila posledního pasažéra, vrátila se do palubního bufetu a sňala sluchátko palubního telefonu.

"Druhý pilot," uslyšela Peterův hlas.

"Mohu vám přinést večeři?" zeptala se Janet věčně.

"Mysleli jsme, že jsi na nás zapomněla. Prozradíš mi, co jsi nám uvařila?"

"Jehněčí maso s hráškem a lososa na rožni."

"Okamžik," Janet slyšela rozhovor druhého pilota s kapitánem.

"Janet, šéf si dá jehněčí. Počkej, mění objednávku, protože prý lososa už dávno nejedl. Ptá se, zda je dobrý."

"Vypadá velice lákavě a cestujícím chutnal."

"Dobrá, přines nám tedy lososa, a abys nemusela chodit dvakrát, připrav nám každému dvojitou porci. To víš, stále ještě rosteme, takže musíme hodně jíst," zažertoval Peter.

"Jistě, chlapečkové, za okamžik jsem u vás."

Rychle připravila dvojitou porci ryby a vykročila ke dveřím pilotní kabiny, kde ji uvítal usměvavý Peter, zatímco Dunning právě oznamoval winnipežské službě řízení letového provozu polohu letadla: "Zde sedm set čtrnáct. Výška šestnáct tisíc stop, kurs dvě stě osmdesát pět, rychlost dvě stě uzlů. Předpokládaný čas přistání ve Vancouveru v nula pět nula pět. Přepínám."

Dunning nastavil přepínač vysílačky na příjem a ve sluchátku se ozval pronikavý šelest a po něm málo srozumitelná slova radiotelegrafisty, potvrzujícího příjem hlášení: "Letiště Winnipeg, volám sedm set čtrnáct. Rozuměl jsem. Konec." Dun, jak kapitánovi letadla členové posádky říkali, vzal palubní deník, zapsal do něho čas rozhovoru se službou řízení letového provozu, a když zápis skončil, odsunul své sedadlo od palubní desky a znovu se protáhl. Peter, sedící po jeho pravici, si již pochutnával na večeři.

"Hned to dojm, kapitáne," řekl s plnými ústy.

"Nemusíš pospíchat," podotkl Dun, dívaje se na kontrolní přístroje palubní desky. "Ryba se má jíst pomalu," dodal a odložil na sedadlo čepici.

"Kdyby toho lososa byla ještě jedna porce, řekl bych, že jsem se dobře navečeřel," utrousil Peter, otíraje si ústa ubrouskem.

Kapitán se usmál.

"Dobrého pomálu," podotkl a otočil se k letušce, stojící v rohu pilotní kabiny. "Janet, je všechno v pořádku? Nezlobí tě někdo z cestujících?"

Janet pokrčila rameny.

"Zdá se, že jsou tak unavení, že po jídle asi hned usnou. Bála jsem se, že ti čtyři mladíci budou po té láhvi whisky obtěžovat cestující, ale chovají se poměrně tiše a slušně. Měli bychom to zaklepat, že máme tak klidný let."

Peter se na okamžik otočil od palubní desky a poznamenal: "Jen abys to, moje drahá, nezakřikla. O tom, jak se nám letělo, si budeme vyprávět ve vancouverském parku, kam tě tímto zvu na rande."

"Dej pokoj a soustřeď se raději na práci," odpověděla vesele a neodpustila si pozlobit ho jízlivou poznámkou: "Až ti kapitán svěří řízení, nezapomeň zatelefonovat. Řeknu cestujícím, aby se připoutali."

Kapitán Dunning se po jejich slovech srdečně zasmál, dívaje se na druhého pilota, který usrkával chlazenou limonádu.

"Jaká je předpověď počasí?" zeptala se Janet, podávajíc Dunningovi tácek s večeří.

"Na východ od hor se až k Minitobě táhne souvislé pásmo mlhy."

Nám to však vadit nebude, protože jsme vysoko nad ní, a až k pobřeží poletíme jako nad štědrovečerním stolem."

"To jsem ráda, ale přesto tě prosím, abys našemu Casanovovi předal řízení, teprve až roznesu nápoje," řekla s úsměvem a opustila kabinu posádky.

Po několika minutách se znovu objevila u pilotů s dvěma šálky černé kávy. Dunning, který se již navečeřel, sáhl s chutí po vonícím nápoji a několika doušky vyprázdnil bakelitový šálek. Peter nevšímaje si Janet, hleděl upřeně na strnulý ukazatel výškoměru.

"Vezmi opratě do rukou, Petere," řekl Dunning, vstávaje ze svého místa, "a dej pozor, aby se ti koně nesplašili. Jdu se podívat, co dělají cestující."

Druhý pilot kývl hlavou na srozuměnou.

Kapitán vyšel za Janet do jasně osvětlené kabiny pro cestující.

Oslněn bílým světlem zářivek přimhouřil na několik vteřin oči, mimoděk si upravil vázanku a vzápětí se sklonil nad Spencerem a Bairdem.

"Dobrý večer, pánové. Doufám, že je vše v naprostém pořádku?"

Baird zdvihl hlavu a podíval se do kapitánovy usměvavé tváře.

"Nemůžeme si stěžovat. Večeře byla znamenitá a kromě jednoho zhoupnutí se nám letí velmi dobře."

"Pokusíme se vyhnout oblastem vertikálních proudů," řekl Dunning omluvně.

"Je zbytečné, abyste se omlouval," pronesl dosud mlčící Spencer.

"Ve spánku takové zhoupnutí neucítíme."

"Pánové, přeji vám dobrou noc. Stevardka vám za okamžik přinese přikrývky."

Dunning se uklonil a zhasl nad jejich hlavami kulatá světla.

Prochází krok za krokem kabinou, sledoval chování cestujících.

Bylo-li třeba, pomohl některým z nich sklopit sedadlo, jiným na jejich žádost vysvětlil, nad kterým místem právě letí, a snad nejčastěji musel odpovědět na otázku, jaká je předpověď počasí.

"Doktore," ozval se Spencer, když Janet přinesla přikrývky, "máme jedinečnou příležitost pořádně se vyspat. Vás nebudou rušit pacienti a mě zase nespokojení zákazníci."

"Jak dlouho poletíme?" zeptal se Baird, dívaje se na hodinky.

"Dobrých sedm hodin," podotkl Spencer, upravuje si podušku pod hlavou. "Zaplaťbůh, že budu po dlouhé době spát déle než pět hodin. Dobrou noc, doktore."

Motory letadla uspávaly jednotvárným bzucením většinu cestujících, kteří netušili, že šestnáct tisíc stop pod nimi se rozprostírají nedohledné prémie Saskatchewanu.

Dunning stanul nad čtveřicí mužů nalévajících si další dávku whisky. S milým úsměvem, ale neobyčejně rozhodným hlasem jim oznámil, že bude nucen láhev zabavit, budou-li pokračovat v pití.

"A karty si můžeme zahrát?" zeptal se hubeňour, schovávaje poloprázdnou láhev.

"Pokud nebudete rušit ostatní cestující, tak ano," řekl Dunning, prohlížeje si vlaječku připevněnou nad jejich hlavami.

"Vůbec vám nezávidím," ozval se znovu hubeňour. "To asi není maličkost udržet ve vzduchu takovýho obra."

"Není to tak zlé, jak si myslíte," odpověděl Dunning. "Mám rád svou práci, takže to je vlastně zábava."

"Pěkná zábava. Až vám vltne do turbíny divoká kachna, tak se asi smíchy neudržíte," dal se slyšet nejtlustší z čtveřice.

Dunning a tlouštíkoví kolegové se jeho poznámce zasmáli a kapitán, když jim popřál dobrou noc, vykročil k několika zbývajícím pasažérům, s nimiž dosud nemluvil.

"Žízalo, myslíš, že by se mohlo letadlo zřítit, kdyby mu vletěla kachna do turbíny?" zaslechl v okamžiku, když otvíral dveře pilotní kabiny.

00.45 - 01.45

Dunning se po slovech jednoho z mladíků otočil a koutkem oka postřehl, že se Janet sklání nad ženou, nápadně podobnou svému muži sedícímu vedle ní. Janetina dlaň spočívala na čele cestující, jež ležela bezvládně opřená o mužovo ramě. Pohled na trpící ženu ho znepokojil, a proto se okamžitě vrátil do kabiny pro cestující. Když došel k Janet, jemně se dotkl jejího ramene.

"Stalo se něco, slečno Bensonová?"

Janet zdvihla hlavu, nechávajíc dlaň na ženině čele.

"Snad to nebude nic zlého," odpověděla klidně. "Stěžuje si na bolesti hlavy a celkovou nevolnost. Přinesu jí tabletku aspirinu."

Letuška odešla a Dunning zaujal její místo.

"Lituji, že vaši paní není dobře," oslovil muže hladicího ženinu ruku. "Víte snad, jaké má obtíže?"

Žena, na jejímž čele se nečekaně objevily drobné krůpěje potu, otevřela oči a tichým hlasem pronesla: "Nevím, co se to mnou stalo. Náhle se mi udělalo nevolno, točí se mi hlava a strašně mě bolí žaludek. Nezlobte se, že vám přidělávám starosti..."

"Ale, Haze1," ozval se její manžel. "Lež klidně, a za chvíli se ti uleví."

Muž s vlasy podobnými lnu se podíval tázavě na kapitána.

"Není vyloučeno, že vaše žena nesnáší delší cestování letadlem," poznamenal Dunning.

Ženiny skráně se leskly potem a prsty křečovitě svíraly opěradlo sedadla.

"Jsem přesvědčen, že stevardka vaši paní pomůže."

Dunning se sklonil nad ženu a radil jí, jako by rozmlouval s dítětem: "Snažte se zhluboka dýchat a uvolněte svaly.

Slibuji vám, že se letadlo nebude propadat."

Jakmile se Janet vrátila, poodstoupil od nemocné, ale neustále ji pozoroval.

"Vezměte si, prosím tenhle prášek," řekla Janet a pomohla ženě se vzpřímít, aby tabletku zapila vodou. "Když dovolíte, upravím vám sedadlo, abyste si co nejlépe odpočinula." Nemocná vděčně kývla hlavou. "Bude-li třeba," řekla Janet a pohlédla na manžela nemocné, "zmáčknete třikrát toto tlačítko a já okamžitě přijdu."

"Děkuji vám, slečno," řekl muž vděčně. "Hazel je statečné děvče, určitě jí bude za chvíli lépe."

"Podaří-li se vaši paní usnout," ozval se Dunning, "probudí se a nebude vědět, že jí něco bolelo. Nebudu vás dále vyrušovat. Dobrou noc."

Kapitán zamířil do palubního bufetu, kde počkal na Janet.

"Jak se jmenují ti cestující?" zeptal se, když Janet vešla.

"Hazel a John Childerovi. Nic bližšího však o nich nevím. Ještě před čtvrthodinou jí nic nebylo."

"Jestliže by se jí neulevilo, hned mne informuj. Musel bych uvědomit letiště."

Janet se nechápavě podívala na kapitána.

"Proč? Myslíš, že se jí přitíží?"

"Nevím, ale nelíbí se mi, jak je nepřírozeně bledá, a tak úporná bolest žaludku není typická pro obvyklé nevolnosti z letu."

Janet neušlo, že Dunning je vážně znepokojen a že usilovně o čemsi přemýšlí.

"Je mezi cestujícími nějaký lékař?" zeptal se nečekaně.

"V seznamu cestujících se povolání, jak víš, neuvádí, ale mohu se zeptat."

"Zatím počkej. Většina cestujících usíná, nechci, aby byli rušeni."

Za půl hodiny mi poviš, jak se paní Childerová cítí." Dunning se na chvíli odmlčel, a když odcházel, podotkl: "Než se dostaneme nad pobřeží, uplynou plné čtyři hodiny."

Cestou do pilotní kabiny se znovu zastavil u nemocné a usmál se na ni. Žena se snažila úsměv opětovat, ale záchvat bolesti jí zkřivil tvář. Dunningovo znepokojení neustále rostlo. Pohladil ji po zpocených vlasech a vykročil k přednímu letadlu. Jakmile za sebou zavřel dveře kabiny, sundal si čepici a usedl na své místo. Mechanicky sáhl pro sluchátka, nasadil si je na hlavu a před ústa si přisunul mikrofon.

Střapaté cáry mraků narážely do skleněného krytu kabiny, oslepovaly výhled a mizely kdesi daleko za letadlem.

"Kumulo-nimbusy jsou stále hustší," poznamenal druhý pilot.

"Znovu nás to rozhoupá," podotkl Dunning starostlivě. "Chudáci cestující."

"Přebírám řízení. Požádej o povolení ke změně výšky na dvacet tisíc stop."

Peter stiskl tlačítko mikrofonu.

"Sedm set čtrnáct volá Reginu. Přepínám."

"Regina slyší sedm set čtrnáct," ozvalo se v Peterových sluchátkách.

"Letíme do hnusného mlíka. Žádáme o povolení k výstupu na dvacet tisíc stop. Přepínám."

"Sedm set čtrnáct, okamžik. Zeptám se, jak to tam nahoře vypadá."

Přepínám."

"Děkuji, čekám."

Kapitán upíral oči do neproniknutelné hradby bílých mraků. Ve chvíli, kdy si Petr upravoval sluchátka na uších, se letadlo vynořilo z mraků, křečovitě se otřásl a znovu zmizelo v husté bělobě oblaku.

"Regina volá sedm set čtrnáct," ozval se hlas ze země. "Výstup na dvacet tisíc stop povolen. Přepínám."

"Sedm set čtrnáct, rozuměl. Děkuje. Konec."

"Jedeme!" utrousil kapitán energicky. Tisíce koňských sil se rozezpívalo do ohlušujícího fortissima a před letadla zamířila do výše.

Ukazatel výškoměru oznamoval, že stoupají rychlostí pěti set stop za minutu. Štíhlá ramena stěračů smývala energickými pohyby z čelního skla kabiny těžké dešťové kapky a ojedinělé sněhové vločky.

"Budu rád, až přistaneme," ozval se druhý pilot. "Tentokrát to meteorologům znovu nevyšlo."

Dun na jeho slova nereagoval a jeho zrak klouzal střídavě z palubní desky do neprůhledné clony mlhy. Piloti, zaujati výstupem letadla nad bílou hradbu oblaků, nezpozorovali, že do kabiny vstoupila Janet.

"Paní Childerové se přitížilo a máme dalšího pacienta," řekla nesměle, neboť věděla, že touto zprávou nikoho nepotěší.

Dun se neotočil a rozsvítil reflektory. Kužely oslnivého světla se utápěly v hustých vločkách rozmoklého sněhu. Po chvíli kapitán mohutná světla zhasl a zapnul odmrzovací zařízení.

"Janet, teď nemohu odejít. Musíš zjistit, zda není mezi cestujícími nějaký lékař. A zkontroluj, jestli jsou všichni připoutáni. Za chvíli to s námi pořádně zamává. Přijdu za tebou, jakmile to bude jen trochu možné."

"Dobře, kapitáne."

Janet vyšla do kabiny pro cestující a nahlas, aby všichni dobře slyšeli, oznámila: "Prosím, abyste se ihned připoutali. Letadlo prolétává bouřkovou oblastí."

Po těchto slovech se sklonila nad dvojici nejbližší sedících mužů a zeptala se: "Promiňte, není někdo z vás lékař?"

Muž sedící u stěny letadla se na ni nechápavě podíval a sotva slyšitelným hlasem řekl: "Ne, ne... Stalo se něco?"

"Nic vážného. Potřebuji se pouze poradit..."

Její další slova zanikla ve výkřiku bolesti. Vzpřímila se a rychlými kroky zamířila k paní Childerové. Přiklekla ke sténající ženě a kapesníčkem jí z čela setřela krůpěje studeného potu. John Childer hleděl bezmocně na nemocnou a na Janet.

"Pomozte jí, prosím vás," řekl prosebně a olízl si suché rty. "Co se jí, chudákovi, stalo?"

"Zjistím, jestli není mezi cestujícími lékař," konejšila ho vyhybavou odpovědí.

"Děkuji vám za Hazel. Doufám, že budeme mít štěstí."

"Věříme, že ano. Hned se vrátím."

Janet se vzpřímila, krátce pohlédla do mrtvolně bledé tváře ženy, a krácejíc uličkou mezi řadami sedadel se ptala, není-li někdo z pasažérů lékař.

"Onemocněl snad někdo?" slyšela místo odpovědi a v očích cestujících postřehla záblesk znepokojení.

"Jedné z cestujících se udělalo nevolno. Občas se to při dálkových letech stává," uklidňovala probouzející se pasažéry.

Pojednou ucítila, že ji kdosi uchopil za rukáv kabátu. Byl to nejtlustší muž z čtveřice vyznavačů whisky, jehož bledý a lesknoucí se obličej téměř splýval se žlutě zbarvenou poduškou pod jeho hlavou.

"Promiňte, že vás obtěžuji. Mohl bych dostat sklenici vody?"

Není mi dobře..."

"Okamžik, hned vám ji přinesu."

"Ještě nikdy jsem se tak mizerně necítil."

Muž zvrátil hlavu, jako by se vzpíral bolesti. Dýchal namáhavě a malátným pohybem pravé ruky si třel čelo. Jeho soused se probudil, protáhl se a nevěda, co se děje, se zeptal: "Proč nespíš?"

"Bolí mě žaludek. Mám strašné křeče."

Oběma rukama se chytil za podbřišek a zaúpěl bolestí.

Janet, zaujatá myšlenkou najít stůj co stůj lékaře, nevnímala rozhovor obou mužů. Přistoupila k další řadě cestujících, dotkla se Spencerova ramene a jemně jím zatřásla. Nejprve otevřel jedno a pak druhé oko.

"Promiňte, že vás budím. Nejste náhodou lékař?"

Spencer, nevnímaje v ospalosti Janetina slova, se zeptal: "Co jste říkala? Nerozuměl jsem vám."

"Hledám lékaře."

"Lékaře? Okamžik, okamžik. Tady můj soused je lékař."

"Díky bohu! Musíme ho vzbudit!"

Spencer uchopil Bairdovo předloktí a energicky jím zatřásl.

"Doktore... Doktore, potřebuji vás!"

Baird cosi zamumlal, s přimhouřenými víčky hleděl střídavě na Spencera a Janet, až konečně ospalým hlasem pronesl:

"Co se děje? Jsem doktor Baird."

"Mohl byste se podívat na dva cestující, kteří si stěžují na bolesti žaludku?" požádala Janet naléhavě.

"Jistě, kde jsou?"

Baird vstal, upravuje si vázanku, a Spencer mu uvolnil místo, aby mohl vstoupit do uličky.

"Jestli vás mohu poprosit, podívejte se nejprve na paní Childerovou," řekla Janet, kráčeje před lékařem.

Paní Childerová ležela bezmocně na sklopeném sedadle a zimničně se chvěla. Nepravidelné těžké dýchání prozrazovalo, že její stav je velmi vážný.

"To je doktor Baird," představila Janet lékaře Johnu Childerovi.

"Velice mě těší, doktore," odvětil muž nemocné, která na chvíli otevřela oči.

"Doktor?" zašeptala chvějícími se rty.

"Ležte klidně," požádal ji Baird, sleduje vteřinovou ručičku svých náramkových hodinek, zatímco pravicí svíral ženino zápěstí.

Po půl minutě položil ohleduplně ruku nemocné na přikrývku a z kapsy vytáhl malou kapesní svítilnu.

"Otevřete co nejvíce oči," přikázal klidně, a úzký kužel oslnivého světla dopadal střídavě na málo citlivé zorničky nápadně bílých modrých očí.

"Bolí?" zeptal se, když se citlivě dotýkal břicha nemocné.

Žena kývla namáhavě hlavou.

"Kde? Tady, nebo tady?"

Místo odpovědi několikrát zasténala. Baird se vzpřímil, zahalil nařikající ženu do přikrývky a dotkl se jejího studeného čela.

"To je vaše manželka?" zeptal se muže vedle ní.

"Ano, pane doktore, Hazel Childerová."

"Měla ještě jiné bolesti kromě křečí žaludku?"

"Několikrát zvracela."

Baird kývl zamyšleně hlavou, uchopil Janet v podpaží a tiše, aby ho nikdo neslyšel, se zeptal: "Dávala jste jí nějaký prášek?"

"Aspirin a vodu," odpověděla letuška, uvědomujíc si, že zapomněla přinést vodu muži ze čtveřice halasných fanoušků.

"Máte nějaký ošetřovatelský kurs?" zeptal se lékař hlasem, v němž Janet postrehla stín pochybností.

"Ano, ošetřovatelský kurs pro stevardky," řekla nesměle.

"Propřístě si pamatujte, že nemocným, kteří zvracejí, se aspirin nedává. Tím se jejich stav jedině zhorší," pronesl autoritativně.

"Promiňte, doktore," omlouvala se zahanbeně.

"Běžte za kapitánem a povězte mu, že je třeba co nejrychleji přistát na nejbližším letišti. Nemocnou musíme okamžitě hospitalizovat.

Ať je tam připravená sanitka!"

"Mohu se zeptat, co jí je?"

"Nemohu určit přesnou diagnózu, ale její stav je natolik vážný, že ospravedlňuje mimořádné přistání v místě, kde je nemocnice. Vyřídte to kapitánovi."

"Dobře, hned půjdu, ale mohl byste se zatím podívat na dalšího cestujícího, který má stejné bolesti?"

"Kde sedí?" zeptal se Baird, rozhlížeje se po kabině.

Janet ho zavedla k muži schoulenému na sedadle do klubíčka.

Baird uchopil oběma rukama hlavu nemocného a školeným pohybem mu otevřel zavřená víčka.

"Co jste jedl v posledních čtyřia dvaceti hodinách?" zeptal se nahlas, protože hluk motorů neočekávaně zesílil.

"Snídal jsem vajíčka se slaninou, k obědu jsem měl tři chlebičky se sýrem, na letišti jsem vypil sklenici piva a pak jsem jedl až tady tu rybu," pronášel muž namáhavě, zakrýváje si oči třesoucí se dlaní.

"Bolí vás oči?" zeptal se Baird znepokojeně.

"Připadá mi, že všechno vidím dvakrát."

"Nemáš to náhodou po whisky?" snažil se zavtipkovat jeho soused, dívaje se, jakou odezvu slova vyvolají.

"Uděláte líp, když budete mlčet," utrousil Baird a sáhl nemocnému na čelo.

"Slečno, přineste mu ještě dvě přikrývky," požádal Janet rozmlouvající s Dunningem, který několik vteřin předtím vešel do kabiny pro cestující.

Kapitán pozdravil lékaře kývnutím hlavy.

"Mohli bychom si někde v ústraní pohovořit?" zeptal se Baird, podávaje Dunningovi ruku.

"Pojďte do chodbičky na zádi letadla," navrhl kapitán, kráčeje před lékařem.

"Kapitáne, je nutné, abyste přistál na nejbližším letišti!"

Dunning váhal s odpovědí a pak poznamenal: "Musíme letět až do Vancouveru. Nemáme na vybranou.

Všechna letiště na trase letu jsou pro nepříznivé povětrnostní podmínky uzavřena. Právě jsem dostal radiodepeši, že letiště v Calgary, kde bychom mohli přistát, je pro mlhu uzavřeno, takže nám nezbývá nic jiného, než letět až na pobřeží."

Baird přemýšlel o kapitánově sdělení.

"A což kdybychom se vrátili?"

"To je vyloučené. Winnipeg uzavřeli okamžitě po našem startu, nehledě na to, že na pobřeží je odtud blíž."

Baird hleděl upřeně na ciferník kapitánových hodinek.

"Jak dlouho ještě poletíme?"

"Na přistání můžeme jít kolem páté hodiny, neboli za tři a půl hodiny. Tohle letadlo nepatří k nejrychlejším," dodal Dunning na vysvětlenou.

"Dobrá, musíme si tedy poradit sami," poznamenal Baird. "Budu potřebovat svou brašnu. Myslíte, že se vám ji podaří

vyhrabat z té hory zavazadel?"

"Pokusíme se o to," odpověděl kapitán. "Dal byste mi zavazadlový lístek?"

Baird sáhl štíhlými prsty do peněženky, z níž vytáhl dva zavazadlové lístky.

"Jsou tam dvě brašny. Budu potřebovat tu menší. Nevzal jsem si s sebou, co bychom v této chvíli potřebovali, ale musíme se spokojit s tím, co máme."

Při vyslovení posledního Bairdova slova se letadlo nečekaně sklonilo na pravou stranu a z pilotní kabiny zazněl pronikavý hlas palubního zvonku. Kapitán i doktor Baird, hození nečekaným pohybem letadla na stěnu chodbičky, se vzájemně podívali a Dunning sáhl bleskurychle pro sluchátko palubního telefonu.

"Tady kapitán. Petere, co se stalo?"

Hlas druhého pilota byl sotva slyšitelný: "Dune, mám strašné bolesti, rychle..."

"Doktore, pojďte za mnou!" řekl kapitán a uchopil Bairda bezděčně za ruku. Rychlými kroky zamířili ke kabině posádky.

"Dámy a pánové, promiňte," opakoval Dunning mechanicky, vida zkoumavé pohledy cestujících. "Vlétli jsme do vzdušné jámy, promiňte."

Jakmile otevřel dveře kabiny, okamžitě postřehl, že letadlo nikdo neřídí. Bleskurychle usedl za volant řízení a jistým pohybem vyrovnal páku směrového kormidla. Teprve potom si všiml zhroucené postavy druhého pilota.

"Položte ho dozadu!"

Janet, které neušel spěšný odchod obou mužů ze zádi letadla, se s Bairdem chopila Peterova bezvládného těla. Opatrně ho položili na neobsazené sedadlo radiotelegrafisty a Baird mu rozepjal košili a změřil puls. Tělo mladého pilota se svíjelo v křečích a hlasité sténání chvílemi přehlušovalo tlumený zvuk motorů.

"Doktore, co se to s těmi lidmi děje?" vykřikl Dunning podrážděně.

"Prozatím nevím, ale protože se u všech tří pacientů projevují stejné příznaky, půjde asi o otravu jídlem. Co bylo k večeři?" zeptal se po chvíli zamyšlení, hledě přitom na Janet.

"Dušené jehněčí s hráškem, nebo losos na rožni," řekla Janet a pokračovala: "Pokud si pamatuji, objednal jste si jehněčí."

"Ano, máte pravdu. A co jedl pilot?"

Janetiny oči se nepřírozně rozšířily a několik vteřin nebyla schopna lékaři odpovědět.

"Lososa," zašeptala.

"Co jedli tamti dva cestující?"

"Nepamatuji se..."

"Okamžitě to zjistěte!"

Letuška vyšla z pilotní kabiny. Tvář měla bílou jako křída, nemohla uvěřit, že se Peterovi stalo cosi zlého. Baird zatím poklekl k druhému pilotovi a pozoroval nepřírozně chvění jeho víček.

"Dýchejte hodně zhluboka. Za chvíli vám dám prášek, po kterém se vám uleví."

Baird sáhl do přihrádky pro přikrývku a položil ji na Petera.

"Vy jste lékař?" zeptal se pilot a suchým jazykem si olizoval rty, které mu předtím Baird smočil vatou namočenou do vody.

Baird přikývl a dodal: "Raději nemluvte. Zbytečně se vysilujete."

Dveře kabiny posádky se otevřely a vešla Janet.

"Doktore, oba nemocní měli k večeři lososa."

Janet mluvila rychle, jako by se chtěla co nejrychleji rozdělit s někým jiným o neradostnou zprávu, kterou přinesla. Po chvíli mlčení ještě dodala: "A další tři cestující si stěžují na stejné bolesti. Mohl byste se na ně podívat?"

"Půjdu se na ně podívat, až budu mít brašnu s léky."

Dun, sledující jejich rozhovor, se na okamžik otočil a prohodil: "Nemohu odejít od řízení, ale hned to, doktore, zařídíme. Janet!"

Tady jsou zavazadlové lístky. Požádej někoho z cestujících, aby ti pomohl najít doktorova zavazadla. Bude potřebovat černou brašnu s léky."

Janet si vzala od kapitána oba lístky, obrátila se k doktorovi, jako by se chtěla na něco zeptat, ale Dun pokračoval:

"Doktore, spojím se s Vancouverem a ohlásím jim, co se přihodilo."

Souhlasíte?"

"Pochopitelně," přitakal Baird. "Povězte jim, že máme na palubě tři vážné otravy jídlem a že se u dalších cestujících objevují podobné příznaky. Můžete dodat - i když si nejsem prozatím stoprocentně jist, že k otravě došlo po požití lososa podávaného k večeři."

Ať okamžitě zjistí, kdo byl dodavatelem toho svinstva, a ať zabráni dalším dodávkám do spotřebitelské sítě."

"Teď mě napadlo, že zásobovací středisko ve Winnipegu nakoupilo porce lososa v letištní restauraci. Slyšel jsem rozhovor vedoucího zásobovacího střediska s účetním restaurace," sděloval Dunning Bairdovi.

"Zmíňte se o tom. Jistě jim to pomůže v pátrání..."

"Doktore," přerušila ho Janet, která se znenadání objevila mezi dveřmi kabiny, "paní Childerová omdlela."

Baird beze slova opustil pilotní kabinu. Janet, která ho následovala, si všimla hlubokých vrásek na jeho čele a kolem úst. Než došli k nemocné, zastavil se a řekl: "Chovejte se tak, abyste nepoplašila cestující. Na vašem chování záleží víc, než si myslíte. Teď už se nezdržujte a přineste mi mou brašnu. A ještě něco. Co jste měla k večeři?"

"Jehněčí."

"To mi spadl kámen ze srdce. A co jste dala kapitánovi?"

Podívala se k Dunningově kabině, jako by si nemohla vzpomenout, co si vybral. Náhle si však uvědomila, že oběma pilotům dala dvojitou porci ryby. Zachvěla se, drobnými dlaněmi stiskla doktorovi ramena a neschopna vyslovit jediné

slovo se provinile dívala na lékaře.

01.45 - 02.20

Bruno Baird pochopil obsah nevyřčených slov. Neuvěřitelnou rychlostí se mu začaly vybavovat desítky myšlenek, které jeho mozek s matematickou přesností třídil na "pro" a "proti". Několik vteřin mu stačilo, aby si uvědomil, že nic, zhoří nic nehovoří v jejich prospěch, ale přesto nedal před letuškou najevo ono tragické poznání.

"Děvenko drahá," řekl klidným hlasem, "zatím se nebudeme znepokojovat pomyšlením, co všechno nás může potkat. Musíme jednat! Najděte mi co nejrychleji moji brašnu. Dříve než půjdu za paní Childerovou, musím si ještě pohovořit s kapitánem."

Odešel od stewardky. Letadlo se vznášelo vysoko nad mraky a Bairdovi připadalo, že prožitky posledních čtyř hodin jsou ošklivým snem a nikoliv skutečností. Když vešel do pilotní kabiny, všiml si bílého kotouče měsíce a neskutečných tvarů bělostných oblaků.

Avšak pohled na palubní desku ozářenou bezpočtem signálních světel a na chvějící se tělo druhého pilota ho vytrhl z chvilkového opojení a začal jednat.

"Kapitáne? - - - Kapitáne?!"

Dunning, zahleděný do prostoru před letadlem, se až po druhém oslovení toporně otočil k lékaři, který stál za ním. Kapitánův obličej připadal Bairdovi v matné záři různobarevných světel nezvykle bledý a strnulý.

"Kapitáne, jak se cítíte?" zeptal se Baird, čekaje netrpělivě na odpověď.

"Podstatně lépe než můj kolega."

"Obdivuji váš smysl pro humor, ale povězte mně, kdo z vás dvou večerel poslední?"

"Já, proč se ptáte?"

Dunning se podvědomě podíval na výškoměr, znovu se otočil k lékaři, a jako by si náhle uvědomil smysl Bairdových otázek, pustil volant řízení a seřel lékaři ruku.

"Můj bože, úplně jsem zapomněl, že jsem..."

"V kolik hodin jste večerel?"

"Asi půl hodiny po Peterovi."

"Jen co budu mít svou brašnu, dám vám prášek na zvracení."

"Myslíte, že se tím zbavím jedu, který..."

"Doufejme, že ano," přerušil ho Baird. "Budeme-li mít štěstí, snížíme alespoň jeho účinky, i když není vyloučeno, že patříte k lidem, na jejichž organismus tento druh jedu nepůsobí. Tady je logické uvažování zcela zbytečné."

Dunning se zahleděl daleko před sebe. Pozoroval hradbu bělostných oblak lemujících po obou stranách dráhu letu.

"Kapitáne, existuje nějaký způsob, jak udržet letadlo ve vytyčeném kurzu?"

"Jistě. Mohu zapnout autopilota, ale ani ten není všemohoucí."

Musíme myslet na přistání."

"Navrhuji, abyste pro každý případ zapnul to nevšemohoucí zařízení, a pocítíte-li, že vám bude hůř než teď, okamžitě mě zavoláte."

Nevím, nakolik vám pomohu, ale zapamatujte si, že po prvních symptomech otravy je účinek jedu neobvykle rychlý."

Dunning stiskl armaturu volantu řízení tak silně, že mu zbělelo celé zápěstí.

"Nerad bych vám, doktore, přiděloval práci. A co Janet?"

"Ta je v pořádku. Měla jehněčí."

"Zaplat'bůh," řekl Dunning s úlevou v hlase, ale vzápětí nečekaně vybuchl: "Kdy mi, ksakru, dáte ten prášek? Na co čekáte?"

"Letuška dělá, co je v jejich silách," odpověděl Baird ostře a zeptal se: "Jste přesvědčen, že nemáme jiné východisko než letět až do Vancouveru?"

"Nemáme," odpověděl Dunning bez váhání. "Několikrát jsem si prověřil všechny možnosti, ale po celé trase našeho letu se táhne neobvykle silná vrstva oblaků a přízemní mlha. Letiště v Calgary, v Edmontonu a v Lentbridge jsou pro nepříznivé povětrnostní podmínky uzavřena. Nebo si snad myslíte, že mluvíte s hazardérem?!"

Baird si uvědomil, že kapitán má právo být podrážděn, a otočil se k odchodu.

"Okamžik, doktore," uslyšel za svými zády.

Baird se zastavil a Dunning pokračoval: "Jsem kapitánem tohoto letadla a odpovídám za životy všech cestujících na palubě. Proto se vás chci zeptat, jakou mám naději, že můj organismus odolá účinkům jedu."

"Nechtějte po mně zázraky. Jsem lékař, ne hvězdopravec. Už jsem vám řekl, že každý člověk je vůči tomuto jedu, pokud vůbec jde o otravu lososím masem, různě odolný. Víc vám říct nemohu."

"Dobrá, děkuji za upřímnost."

Baird opustil mlčky pilotní kabinu. Dun začal zhluboka dýchat a snažil se sám sobě odpovědět na otázku, jakou má naději, že neonemocní, a co se stane v nejbližších dvou hodinách. Nebylo to poprvé, kdy ho vysoko v oblacích přepadl pocit nejistoty a znepokojení, že selháním vlastního "já" zapříčiní smrt několika desítek cestujících.

Také tentokrát pochoval při pomyšlení na šedesát pasažérů, sedících nedaleko za jeho zády, nepříjemné mrazení po celém těle. Že by se takto projevoval v posledních okamžicích života strach? V této chvíli si vzpomněl na vyprávění starších pilotů, kteří mu několikrát tvrdili, že "nepověsí-li pilot své řemeslo včas na hřebík, čeká ho jediný konec". Právě takový, jaký on v těchto minutách očekával. Dunning, přemítaje o tom, za jakých okolností se rozhodl pilotovat ve svém volném čase toto letadlo, aby jeho letecká společnost mohla vyhovět fotbalovým fanouškům, dychtícím uvidět mistrovské utkání, se pojednou hystericky zasmál. Když odpoledne nasedal s ostatními členy posádky do

autobusu, který je dopravil na letiště, připadalo mu, že absolvuje obvyklý nudný let, a ani ve snu ho nenapadlo, že čtyři míle nad zemí prožije cosi tak úděsného a neskutečného, o čem pak budou po celém světě psát tisíce různých deníků a časopisů.

Nepřirozený smích ho znovu přiměl logicky uvažovat a soustředit se na splnění povinností, které mu ukládalo nejen jeho postavení, ale i svědomí. Naklonil se a pravou rukou zapnul autopilota.

Čekal, až se ukazatele všech přístrojů dostanou do požadované polohy, a zapnul další automatická zařízení. Dlouho si hrál se seřizováním křídélek, na kontrolním přístroji se přesvědčil o jejich ideální poloze, takže mohl s uspokojením konstatovat, že se mrtvá hmota poddala inteligenci elektronických přístrojů. Stejně důkladně nastavil směrové a výškové kormidlo, s nimiž manipuloval tak dlouho, až čtyři signální žárovky, umístěné v panelu palubní desky, přestaly blikat a zářily rovnoměrným svitem. Vědomí, že dokázal dokonale sladit činnost složitých mechanismů obřího letadla, v něm na okamžik přehlušilo pocit nejistoty a znepokojení. Seděl sebevědomě na svém sedadle a pozoroval, jak letadlo bez jeho pomoci pluje naprosto jistě k vzdálenému cíli. Pro klid duše zkontroloval ještě jednou činnost všech palubních přístrojů a mechanismů. Pro nezasevěného diváka poskytoval pohled do pilotní kabiny zvláštní prožitek: pilot sedící nehybně za palubní deskou, jako by myšlenkami ovládal páčky bezpočtu mechanismů, poddávajících se jeho vůli a odolávajících všem nástrahám letu ve složitých povětrnostních podmínkách.

Jakmile všechno zkontroloval, sáhl po mikrofону nad hlavou a s jakousi nepochopitelnou obřadností si upravoval sluchátka na uších. Přepínač vysílačky přepnul na příjem a klidným vyrovnaným hlasem promluvil do mikrofónu:

"Volám Vancouver, volám Vancouver. Zde sedm set čtrnáct, zde sedm set čtrnáct. Nouzové hlášení. Nouzové hlášení. Přepínám."

V sluchátku uslyšel pronikavý hvizd, který přehlušila věta: "Zde Vancouver. Volám sedm set čtrnáct. Přepínám."

"Vancouver, zde sedm set čtrnáct. Na palubě máme tři případy otravy rybím masem. Mezi postiženými je i druhý pilot. Zdá se, že počet nemocných ještě vzroste. Ihned po přistání bude třeba přistavit záchranné vozy s kvalifikovaným ošetřujícím personálem. Uvědomte nemocnici v blízkosti letiště, aby připravili dostatečný počet lůžek. K otravě došlo s největší pravděpodobností po požití lososa, podávaného k večeři. Zajistěte, aby letištní restaurace ve Winnipegu, odkud byly porce masa dodány na palubu, zjistila dodavatele. Rozuměli jste celému hlášení? Přepínám."

Když rozmlouval s letištěm ve Vancouveru, měl oči upřené na sněhobílá oblaka ležící pod letadlem. Hlas z letiště potvrzující příjem hlášení zněl profesionálně a bezbarvě, ale Dunning se domýšlel, jaký rozruch jeho zpráva vyvolá. Navyklym pohybem vypnul vysílačku a opřel se pohodlně do sedadla. Cítil, že se ho zmocňuje podivná únava. Připadalo mu, že mu žilami proudí tekuté olovo. Obrisy ukazatelů kontrolních přístrojů se mu začaly rozplývat před očima a mizely kdesi v prostoru. Vysoké čelo mu pokrýval studený pot a tělem mu pronikaly jen několik vteřin trvající záchvaty křečí, kterým se nedokázal ubránit. V návalu náhlého hněvu sama na sebe, že nedokáže ovládnout stahy svalů a celkovou slabost, vyburcoval všechny své síly a začal znovu porovnávat údaje automatických přístrojů s kurzovními hodnotami. Neuvědomoval si, kolik času mu tato zcela zbytečná činnost zabrala. Nakonec sáhl pro palubní deník, otevřel ho a otupen bolestí hleděl na hodinky. Připadalo mu, že vteřinová ručička obíhá zběsilou rychlostí kolem fosforeskujícího ciferníku.

Několik metrů od něho se doktor Baird skláněl nad Hazel Childerovou, kterou s pomocí letušky přikryl několika suchými přikrývkami.

Nemocná měla zavřené oči a tiše sténala.

"Pane Childere, dohlédněte na manželku, aby byla neustále přikrytá."

Childer uchopil lékaře za předloktí.

"Proboha, doktore, co se jí stalo? Pomozte jí!"

"Dělám, co je v mých silách," řekl Baird unaveně.

"Nemůžete jí dát nějaký lék, který by jí pomohl?"

"Antibiotika, která by jí pomohla, tu nemám. Musíme dávat pozor, aby neprostydlá."

"Nepomohlo by jí trochu vody?"

"Ne, udusila by se. Vaše žena je v bezvědomí. - - - Ale zachovejte klid! - - - Teplo je přirozeným léčebným prostředkem. Uvidíte, že se jí uleví. Kdyby začala zvracet, skloňte jí hlavu. Za chvíli se na ni přijdu podívat."

Baird přešel k další řadě sedadel. Starší muž s rozepjatým límcem u košile si oběma rukama přejížděl po břiše a naříkal.

"To je k nevydržení," ozval se, když mu lékař sáhl na zápěstí.

"Dejte mi nějakou injekci..."

Baird sáhl do kapsy pro tužku a položil si ji na dlaň.

"Vezměte tu tužku!" přikázal muži a pozoroval pohyby jeho prstů.

Mužova pravice, jakoby ochrnutá, se s námahou přiblížila do výše lékařovy dlaně, bledé prsty nemocného se nemotorně snažily uchopit tužku, ale nebyly schopny sevřít ji natolik, aby ji zdvihly.

Baird zasunul mlčky tužku do kapsy a kapesní svítilnou posvítil muži do očí.

"Opřete se pohodlně do sedadla, přikryju vás dvěma přikrývkami, abyste se pořádně vypotil."

"Dejte mi nějaký prášek," zahořekoval nemocný. "Připadám si, že mám hlavu jako ve svěráku."

Odkudsi ze zádi letadla zazněl výkřik jednoho z cestujících: "Doktore, hned sem pojd'te!"

"Okamžik, postupně prohlédnu každého, komu není dobře," odvětil lékař, před nímž se objevila Janet s jeho brašnou.

"Bravo! To jsem rád, že jste ji našla. Moc léků v ní sice nemám, ale..."

Baird se pojednou odmlčel a Janet postřehla, že myslí na něco jiného než na brašnu s léky.

"Kde je mikrofón palubního rozhlasu?" zeptal se, rozhlížeje se kolem sebe.

"Pojd'te se mnou," vybídla ho, kráčeje do palubního bufetu.

Když za sebou zavřeli dveře, zeptala se: "Doktore, jak se daří paní Childerové?"

"Nebudeme si nic zatajovat. Její stav je velmi vážný a za chvíli na tom bude stejně několik dalších cestujících."

"Myslíte, že se přiotrávili lososem?" zeptala se plná obav, co lékař odpoví.

"Je to pravděpodobné. Jde asi o otravu stafylokoky, nebo, protože některé příznaky tomu nasvědčují, o něco mnohem nebezpečnějšího."

Zdrojem otravy mohou být bakterie salmonely. Ale to jsou jen moje domněnky, které nemáme potvrzeny žádným rozbořením."

"Dáte všem cestujícím tabletky na zvracení?"

"Všem, kromě těch, kterým by stejně nepomohly. Nic víc pro ty ubožáky nemohu udělat. Kdybych měl dost chloramfenilu, to je účinné antibiotikum, byl bych klidnější, ale kde nic není, ani čert nebere."

Baird vzal do ruky mikrofon, a zatímco si ho prohlížel, pokračoval: "Navrhuji, abyste si co nejrychleji vyhledala několik pomocníků."

V okruhu nemocných je třeba urychleně odstranit zvratky, a máte-li v lékárnice nějaký dezinfekční prostředek, dejte ho do umývárny."

Lékař si na několik vteřin opřel hlavu o stěnu kabiny. Bylo vidět, že je unaven.

"Doktore, nechcete šálek kávy?"

"Děkuji, snad později. --- Požádejte cestující," pokračoval hlasem, jemuž nebylo možné odporovat, "aby na chvíli zapomněli na přirozený stud, půjdou-li na klozet. Ať nezamykají dveře, protože kdyby tam omdleli, měli bychom o problém víc. To snad je prozatím všechno."

Poté, jako by zacházení s mikrofonem patřilo k jeho každodenní činnosti, zmáčkl tlačítko a začal hovořit k cestujícím:

"Dámy a pánové, prosím o chvíli pozornosti."

Pootevřenými dveřmi slyšel, že cestující zmlkli. O to výrazněji doléhal k jeho sluchu tlumený hřmot motorů.

"Hovoří k vám lékař Bruno Baird. Mnozí z vás jistě přemýšleli o tom, čím onemocněli někteří z vašich spolucestujících."

Mám za to, že je třeba, abyste byli informováni o pravém stavu věci. Podotýkám však, že moje domněnka nemohla být dosud potvrzena laboratorní analýzou, ale osobně jsem přesvědčen, že jde o otravu vyvolanou lososím masem, které někteří z vás snědli k večeři."

Po této větě se kabinou rozlehly nesrozumitelné výkřiky několika cestujících.

"Prosím klid! Není důvod, abyste propadali panice, stejně jako nikdo z nás nemá právo obviňovat stewardku. Ti, u nichž se projeví příznaky otravy, jsou pod mým a letuščíným dohledem. Kapitán letadla informoval nejbližší letiště a požádal, aby po přistání byla zajištěna všestranná lékařská pomoc. Upozorňuji, že ne každý, kdo snědl lososa, musí onemocnět. Mnozí z vás máte bezpochyby vrozenou schopnost nereagovat na bakterie vyvolávající otravu, ale přesto se musíme pokusit udělat vše, aby komplikace po požití masa byly co nejmenší. Prosím, aby se mně přihlásil každý, kdo měl k večeři lososa."

Za okamžik příjdu do kabiny pro cestující."

Baird zavěsil mikrofon do vidlice a podíval se letmo na Janet.

"I když máme omezené možnosti, uděláme vše, co je v našich silách. Každý, kdo se přihlásí, musí vypít několik sklenic vody. Tím omezíme možnost shlukování bakterií vyvolávajících toxický proces."

Kromě toho každý postižený dostane tabletu na zvracení. Nebudemeli jich mít dost, vypomůžeme si solí."

"Kolik ji budeme potřebovat?" zeptala se Janet, otvírající přihrádku s několika miniaturními sáčky solí, které se dávají cestujícím k podávanému občerstvení."

Baird se usmál.

"Moc toho nemáte, ale snad nám vystačí léky z brašny. Začneme od zádi letadla, ale nejdříve dejte několik sklenek vody pilotovi."

Mezi dveřmi palubního bufetu se Baird střetl s hubeným mužem ze čtveřice mladíků popíjejících whisky.

"Doktore, nemohl bych vám s něčím pomoci?" zeptal se mladík dobrosrdečně."

"Děkuji za nabídku. Ale napřed se mi pochlubte, co jste jedl k večeři. Potom vám povím, co máte dělat."

"Jehněčí. Zbožňuju ho."

"Dobrá. Pomůžete letušce roznášet vodu. Dohlédněte, aby každý nemocný vypil alespoň tři sklenky."

Hubený mladík zatřásl na dveře palubního bufetu. Janet ho přivítala strojeným úsměvem, který byl odrazem skrývaných obav o zdravotní stav obou pilotů."

"Uklidněte se, slečno, uvidíte, že všechno dobře dopadne," byla mužova první slova, která jí na chvíli vrátila ztracenou sebedůvěru."

Vděčně na něho pohlédla a dodala: "Ano, určitě všechno dobře dopadne. Budete mi pomáhat? Tady je pitná voda a tamhle jsou skleničky, pane..."

"Kolegové mi říkají Žízalo."

"Žízalo? Takovou přezdívkou slyším poprvé."

"A víte, proč mi tak říkají?"

"Nevím."

"Řeknu vám to až po přistání ve Vancouveru, protože to je vyprávění na půl hodiny, a teď máme málo času."

Hubenour nahlédl do jedné z přihrádek, uchopil táč se sklenicemi a vydal se do kabiny pro cestující, zatímco Janet pospíchala do pilotní kabiny za nemocným Peterem."

Ohrozit klid a vžitý chod práce zaměstnanců velkých letišť mohou jen nadmíru velká neštěstí. Panika je zde neznámým pojmem, a pokud by nastala, rychle se s ní zkušenosti pracovníci vypořádají, protože důsledky v zárodku nepotlačeného chaosu a hysterie by mohly mít pro mnohé lidi nedozírné následky."

Středisková služba řízení letového provozu ve Vancouveru působila po příjmu Dunningovy zprávy dojmem

generálního štábu před nadcházející bitvou. Radiotelegrafista, sedící se sluchátky na uších před vysílačkou, postrčil otočný stolek tak, že se před ním objevil psací stroj, na němž začal psát záznam o přijatém nouzovém hlášení ze sedmsetčtrnáctky. Když dopisoval poslední větu, stiskl tlačítko poplašného zvonku. Za několik vteřin se za jeho zády objevil šéf střediska, který četl text nouzového hlášení. Tento muž, vysoký a elegantní čtyřicátník, strávil několik set hodin za volantem řízení mnoha letadel a znal nejrůznější podmínky letů a letové trasy severní polokoule lépe než záhony na své zahradě, kde trávil každou svou volnou chvíli. Když přečetl několik řádek Dunningovy zprávy, ustoupil dva kroky od radiotelegrafisty a stručným pokynem přikázal operátorovi, sedícímu na opačné straně místnosti, aby ho spojil se střediskem oblastní služby řízení letového provozu a aby byla okamžitě uvolněna dálnopisná linka do Winnipegu.

Po několika vteřinách mu operátor podal sluchátko telefonu.

"Tady letiště Vancouver. Přijali jsme nouzové hlášení z paluby letadla sedm set čtrnáct. Jde o velmi vážné onemocnění několika cestujících. Opakuji. Velmi vážné onemocnění. Mezi postiženými je i druhý pilot. Žádám pro sedmsetčtrnáctku uvolnění všech letových cest, určení pořadí na přistání číslo jedna a vyhlášení stavu tísně.

Předpokládaná doba přistání nula pět nula pět. Můžete to zařídit? - - - Děkuji. Budeme vás informovat, jakmile dostaneme další zprávu.

Konec."

Šéf střediska služby řízení letového provozu pohlédl na nástěnné hodiny ukazující dvě hodiny patnáct minut po půlnoci. Rázným pohybem odložil sluchátko a přistoupil k operátorovi sedícímu před dálnopisem.

"Máte už spojení s Winnipegem?"

Mladý muž přikývl.

"Pište. Náčelníku letiště Winnipeg. Pilně. Letadlo sedm set čtrnáct ohlásilo, že došlo k otravě několika cestujících a jednoho člena posádky. Kapitán letadla označil jako zdroj otravy lososí maso, dodané letištní restaurací ve Winnipegu. Zařídte další podle předpisů hygienicko-epidemiologické služby. Konec."

Několika dlouhými kroky přistoupil k letištnímu telefonu, a jakmile se ohlásila manipulantka v ústředně, vybafl: "Spojte mě s místním zástupcem KSPL Burdickem, a po něm chci mluvit s dozorcím důstojníkem policie. Děkuji."

Rozvážně si zapálil cigaretu, rozhlédl se po místnosti a přistoupil k radiotelegrafistovi.

"Gregu, potvrď sedmsetčtrnáctce příjem. Oznam, že mají uvolněny všechny letové cesty pod dvanáct tisíc stop a že od nás dostanou včas instrukce k přistání. Požádej je, aby nás průběžně informovali o zdravotním stavu pasažérů."

O patro níže se telegrafista ústřední služby řízení letového provozu ptal svých kolegů sedících na opačné straně sálu na situaci mezi Vancouverem a Calgary.

"V osmnácti tisících západně od pětsetšestky je vojenská Půlnoční hvězda a daleko vzadu se courá sedmsetčtrnáctka..."

"Pro sedmsetčtrnáctku je vyhlášen stav tísně. Uvolněte pod ní všechny cesty!"

"Půlnoční hvězda letí jako střela, takže žádné nebezpečí nehrozí.

A za sedmsetčtrnáctkou nic neletí. K odletu východním směrem je připraven jedině Constellation, další odlety jsou plánovány za padesát minut."

"Constellation může startovat, ale ostatní odlety prozatím nepovolují.

Půlnoční hvězdu navedte okamžitě na přistání."

Šéf střediska služby řízení letového provozu v té době seděl u telefonu, v pravici držel sluchátko, zatímco levou rukou si rozvazoval uzel na vázance, kterou nakonec zasunul do kapsy.

"Burdick? Tady je letiště. Omlouvám se, že jsem tě probudil.

Tvoje sedmsetčtrnáctka z Toronto do Winnipegu a Vancouveru nám poslala nouzové hlášení. - - - Co jsi říkal? - - - Ne. Stroj je v pořádku, ale druhý pilot a několik cestujících se přiotrávili rybou. Požádal jsem Winnipeg, aby udělali, co je zapotřebí. - - - Prosím? - - - Dobrá, přijed' co nejrychleji. Najdeš mě na sále."

Znovu stiskl vidlici telefonu a čekal na spojení s dozorcím důstojníkem policie.

"Haló, tady je letiště Vancouver. Hovoří šéf služby řízení letového provozu. Inspektore, pro jedno z letadel přilétávajících do Vancouveru byl vyhlášen stav tísně. Na palubě je několik vážně nemocných osob. Přiotrávili se rybím masem. Na letišti musíme zorganizovat pohotovostní lékařskou službu, která se ihned po přistání ujme nemocných. - - - Nerozumím! - - - Zatím onemocněli tři cestující a druhý pilot, ale musíme se připravit na ošetření většího počtu lidí.

Letadlo má přistát okolo páté hodiny, tedy asi za dvě a půl hodiny.

Uvědomte nemocnici, zajistěte sanitní vozy a na příjezdovou silnici postavte hlídky. Zavolám vás, jakmile budu vědět něco nového. Děkuji."

Po pěti minutách se na letišti objevil Harry Burdick. Udýchan vešel do dispečerského sálu, a utíraje si pestře vzorovaným kapesníkem zpocený kulatý obličej a mohutný zátylek, usedl na jednu z volných židlí.

"Od zítřka začnu cvičit, abych z těch sto čtyřiceti kilogramů nějaké to deko shodil."

Nikdo však na jeho poznámku nereagoval a radiotelegrafista mu podal Dunningovo hlášení.

"Dostali jste zprávu o povětrnostní situaci v Calgary?" zeptal se, když dočetl hlášení. "Nebylo by lepší, aby přistál v Calgary?"

"Letiště je pro mlhu uzavřeno. Musí přistát u nás," řekl šéf střediska.

"Šéfe," ozval se vedoucí směny, "středisko služeb cestujícím chce vědět, za jak dlouho bude zahájen provoz na východních linkách a zda mají držet cestující ve městě, nebo jestli je mohou přivést na letiště."

"Ať je tam ještě nějakou chvíli nechají. Tady by zbytečně překáželi.

Za hodinu jim řekneme další dispoziice."

"Zorganizovali jste už lékařskou pomoc?" zeptal se Burdick.

"Jistě. Policie uvědomí nemocnici, a až letadlo přistane, budou mít sanitky při odvozu nemocných uvolněné ulice."

"Hrom aby vzal ty fotbalové fanoušky! Kdyby seděli doma a dívali se na televizi, nemuseli jsme vypravovat mimořádný let a bylo by po starostech," ulevil si Burdick nazlobeně, s námahou vstal ze židle a přistoupil k šéfovi střediska. "Jaký je stav druhého pilota?"

"Nevím, v hlášení neuvedli nic bližšího."

"Neměli bychom se jich zeptat? A když už s nimi budete hovořit, zjistěte, není-li mezi cestujícími náhodou lékař."

Nabídl jim, že zajistí lékařskou konzultaci s některým z našich odborníků."

Šéf kývl souhlasně hlavou a uchopil mikrofon. Avšak ještě než navázal spojení s Dunningovým letadlem, uchopil ho Burdick za rameno a vzrušeně pronesl: "Víte, co večerel kapitán? Jestli sněd tu zkaženou rybu, kdo...?"

"Nemaluj čerta na zeď a raději se pomodli, aby se to nestalo," přerušil ho šéf střediska. "Doufejme, že ti tam nahoře se také modlí."

Burdick hleděl upřeně na podlahu místnosti a prohledával oběma rukama kapsy saka nevěda, v které z nich má krabičku s doutníky.

"Joe," pronesl energicky, "spoj mě s doktorem Davidsonem!"

02.20 - 02.45

Pod trupem a po stranách letadla, kam oko dohlédlo, se rozprostíral roztodivný koberec šedých mraků. Svět z výše čtyř mil se zdál být nesmírně vzdálený a záhadný. Jedině vrčení motorů, podobající se tepenným ozvům obřích mechanických srdcí, zalýkajících se v řídké atmosféře, napovídalo, že tunelem v hradbě oblaků prolétává obrovské letadlo.

V obvyklých povětrnostních podmínkách by se pulzování mohutných leteckých motorů rozléhalo dolinami Skalistých hor, ale oné noci nerušilo letadlo obyvatele farem, roztroušených po zelených svazích pohoří. A i kdyby k příbytkům dolehlo jeho vzdálené hřmění, nikdo by se nad tím nepozastavoval, a možná že by někdo z těch, kdo žijí v dalekém odloučení od světa, zatoužil sedět v letadle a letět nevěda kam. Nikoho z nich by ale nenapadlo, že všichni cestující tohoto letadla by si do jednoho toužebně přáli vyměnit si s nimi svá místa.

V myslech většiny cestujících se uhnízдила nejistota a strach, přestože si neuvědomovali, k čemu vlastně došlo. Ale výkřiky bolesti nemocných a pach zvratků napovídaly, že situace na palubě letadla není normální. Lékařova slova, jejichž smysl si začali postupně uvědomovat, je přiměla k tomu, že hlasitě uvažovali, přeli se, odsuzovali, mentorovali, modlili se, radili a pochybovali, ale po chvíli, když zjistili, že na situaci nic nezmění, zmlkli a uzavřeli se do sebe.

Baird podal Janet dvě tabletky "Zaneste je kapitánovi!" řekl tiše. "Povězte mu, aby vypil co nejvíce vody. Má-li již jed v organismu, voda ho aspoň částečně rozředí."

Tablety spolkně až nakonec. Bude-li zvracet, je naděje, že ho znovu postavíme na nohy."

Když Janet vešla do pilotní kabiny, Dunning právě končil hlášení radiodepeše. Vypnul vysílačku, pohlédl na stevardku a uklidňujícím se usmál. Věděl však, že ji svým úsměvem, který ho vysiloval, neoklamal.

"Jak se daří, Janet?"

Pozorovala jeho třesoucí se ruce a mlčela.

"Napadlo tě, že budeš mít tolik práce? - - - Vancouver nás žádá o další informace. - - - Chtějí znát pochopitelně podrobnosti. - - - Určitě jsme jim pořádně zamotali hlavy. - - - Co dělají cestující?"

"Zatím vše při starém."

Janet se snažila mluvit tak, aby zakryla obavy, které ji skličovaly.

Natáhla k Dunningovi ruku s tabletami.

"Doktor vám vzkazuje, abyste vypil co nejvíce vody a potom spolkl tyhle tablety. Budete po nich zvracet."

"Budu pít na naši budoucnost," řekl s nádechem sarkasmu a sáhl do postranní kapsy pro termosku s vodou. "Tak tedy na zdraví!"

Pil velkými doušky. Když vyprázdnil obsah láhve, sáhl pro tablety a spolkl je.

"To je snad potřetí v životě, kdy polykám nějaké prášky. Stejně to na nic není."

Janet, zneklidněná poslední větou a bledostí kapitánova obličej, hleděla mlčky na palubní desku plnou signálních světel a záhadných ručiček indikátorů. Kormidla ovládaná automatickými přístroji měnila téměř neustále svou polohu. Váhavě se dotkla kapitánova ramene.

"Jak je vám?"

Všimla si nezdavé barvy jeho obličej a krůpějí potu na čele.

Namlouvala si, že to nejsou příznaky nemoci, nýbrž fyzické únavy a psychického vyčerpání.

"Mně? - - - Myslel jsem, že se ptáš Petera. - - - Mně je dobře. - - - A tobě? - - - Spolkla jsi už taky tabletky?"

"Ne, jedla jsem jehněčí."

"To je dobře. - - - Kdybych byl vegetariánem, nemuselo se mi to přihodit."

Náhle se otočil k sedadlu radiotelegrafisty, to však bylo prázdné.

Druhý pilot ležel s hlavou podloženou poduškou na zemi vedle sedadla.

"Chudák Peter," utrousil s účastí. "Doufám, že se brzo uzdraví."

"Teď záleží jen na vás, pane kapitáne. Čím rychleji nás dopravíte do Vancouveru, tím dříve se Peter i ostatní postižení dostanou do nemocnice."

Janet starostlivě přiklekla k druhému pilotovi a upravovala mu přikrývku. Musela se jaksepatří ovládat, aby se nerozplakala.

"Bojíš se o něho?" zeptal se Dunning nečekaně.

Kývla hlavou a dodala: "Za těch několik měsíců společné práce jsem si ho oblíbila, i když jsem to nedávala najevo.

Ráda bych mu pomohla..."

Janet zmlkla a vzpřímila se.

"Musím už jít. Čeká na mě ještě hodně práce, ale za chvíli se přijdu podívat. Držte se, kapitáne!"

Když přišla do kabiny cestujících, viděla, že Baird rozmlouvá s dvojicí manželů středního věku. Vycítila, že Baird o čemsi usilovně přemýšlí.

"Všiml jste si," sdělovala mu žena v barevných nápadných brýlích, "že letuška chodí příliš často za piloty? Nejsou snad taky nemocní?"

Proboha, to je neštěstí! Co jsme si to vybrali za letadlo? Hektore, já jsem strachy bez sebe..."

"Miláčku, uklidni se," konejšil ji manžel, snaže se nedat najevo své obavy. "Neboj se, nic se nám nestane. Doktor bude určitě vědět, co piloti jedli v večeři."

Bairdovi nezbývalo, než aby mu odpověděl.

"Prozatím nevíme, co vyvolalo otravu u některých cestujících.

Pokud piloti snědli lososa, nikde není řečeno, že právě jejich porce musela být zkažená," konstatoval vyhýbavě.

"Bude-li zapotřebí, poskytnu jim s letuškou stejnou pomoc jako ostatním."

"Jakou pomoc, prosím vás? Nutíte nás pít vodu, a tomu říkáte lékařská pomoc?" lamentovala žena rozčileně.

"Upozorňuji vás, že si budu stěžovat a poženu Kanadskou společnost příležitostných letů k odpovědnosti. To je skandál, aby..."

"Ujišťuji vás, že už jsme udělali první kroky k tomu, aby se začalo s vyšetřováním. O tom si můžeme pohovořit později.

Teď prosím vypijte každý alespoň tři sklenice vody a potom spolkněte tabletky!"

dodal rezolutně. "Za chvíli budete zvracet. Zbavíte se tím otráveného obsahu žaludku. V kapse sedadla jsou připraveny hygienické sáčky."

Oba manželé se střídavě dívali jako hypnotizováni na lékaře a na tabletky ležící v ženině dlani.

Baird obešel ještě další cestující, kteří se mu přihlásili, že jim není dobře, a nakonec se vrátil k svému sedadlu.

"Jehněči!" pronesl Spencer, dříve než se ho Baird stačil zeptat, co měl k večeři.

"Myslel jsem, že bych vám z protekce naordinoval o sklenici vody víc," řekl Baird s úsměvem, ale když dosedl, bylo vidět, že je nesmírně unaven.

"Rád bych vám pomohl, doktore," nabídl se Spencer, "ale obávám se, že bych se i při roznášení vody pletl letušce a tomu mladíkovi do cesty. Pozoroval jsem je a pracuji jako roboti. Slyšíte, vzadu někdo nařká."

"Vím, že mají nepředstavitelné bolesti, ale s tím, co mám po ruce, jim nemohu prakticky nijak pomoci. Kdopak by počítal s tím, že nás něco takového potká? Mám tu sice injekční stříkačku a morfium, ale to by nadělalo víc škody než užítu."

Škoda že nemám krabičku dramaminových injekcí."

"Co je to?"

"Lék, který se užívá při dehydrataci organismu. Po jeho aplikaci se zpomaluje proces odvodnění."

"A při zvracení se organismus odvodňuje?" zeptal se Spencer.

"Jistě, a je to velmi nebezpečné."

"Ještě dobře, že nejsme mezi těmi, co zvrací. Asi bych, než doletíme do Vancouveru, vyschl."

"Obdivuji vás, že máte myšlenky na žertování," utrousil Baird vztekle. "Nechápu, co je na tom k smíchu. Vy se smějete a já jsem bezradný nad utrpením lidí, jejichž zdravotní stav se minutu od minuty zhoršuje."

"Promiňte, doktore, uvědomuji se, že moje poznámka nebyla na místě, ale nedivte se, mám radost, že jsem si nedal k večeři lososa."

Po chvíli mlčení Baird řekl: "Ano máte pravdu. Omluvte moji podrážděnost, cítím, že stárnu."

"Co tím chcete říct?"

"Nic, nic."

Spencer vstal.

"Doktore, neměl byste si to brát tak k srdci. Děláte všechno, co jste za dané situace mohl udělat. Máme štěstí, že s námi cestujete."

Baird se usmál a uchopil Spencera za ruku.

"Příteli, děkuji za vaše slova uznání i za to, že jste se po mé poznámce neurazil. Doufám, že chápete, jak mi je. Sžírám mě svědomí, že tu stojím před lidmi, kteří by potřebovali mou pomoc, s prázdnýma rukama."

"Chápu vás. A pokud bych vám nebo stevardce mohl být čímkoliv nápomocen, rád to udělám."

"Řeknu o tom slečně Bensonové," odvětil Baird a mlu si unavené oči.

"Doktore, povězte mi jako chlap chlapovi, jak se díváte na naši situaci."

"Nedomnívám se," odpověděl Baird bez dlouhého uvažování, "že byste si přál být kdykoliv v životě v takové bryndě, do jaké jsme se všichni, opakuji, my všichni dostali."

Po těchto slovech Baird vstal a odebral se k paní Childerové.

Palcem a ukazováčkem pravé ruky jí rozevřel víčka. Krátký pohled mu stačil, aby se přesvědčil, že je stále v bezvědomí. "Jestli jí nepomůžete, zblázním se!" zabědoval její manžel.

"Nebudu před vámi nic skrývat. Stav vaší manželky je neobyčejně vážný. Potřebovala by okamžitě nemocniční ošetření, ale toho se jí dostane až po přistání. Chápu vaše obavy, ale věřte mi, že jí je takhle lépe. Zbavila se bolesti, takže stav bezvědomí je pro ni určitým druhem milosrdenství."

"Doktore, bojím se, že jí už nikdo nepomůže."

"Neztrácejte naději. Věřím, že ji dáme ve Vencouveru do pořádku."

Na letišti bude připraven sanitní vůz, který ji urychleně dopraví do nemocnice, kde si nějaký čas poleží, ale potom se bude muset dost dlouho zotavovat."

"Děkuji vám, uklidnil jste mě."

Baird by byl raději Childerova slova vůbec neslyšel, protože nebyl přesvědčen o pravdivosti toho, co sám řekl. Chystal se raději odejít od nemocné, ale muž sedící za Childerovými se ho nečekaně zeptal: "Doktore, o jaký druh otravy jde?"

"Zatím nevím. Dokud nebudou provedeny laboratorní zkoušky, nemohu s určitostí nic tvrdit. Vím jen tolik, že se na přípravu jídel pro letecké společnosti vztahují neobyčejně přísné předpisy a pravděpodobnost otravy po požití těchto pokrmů se podle statistik rovná jedné k milionu. Měli jsme smůlu. Asi jsme tím jediným případem z milionu."

Jak je to směšné, pomyslel si Baird cestou na zád' letadla, že většina lidí bezmezně věří všemu, co jim lékař řekne. Věří jeho slovům jako Bibli, i když jim říká nepříjemné zprávy. Snad je to tím, uvažoval Baird dále, že nás lidé častokrát pokládají za kouzelníky, schopné zažehnat všechny neduhy, které lidstvo pronásledují. Bairda napadlo, že většinu času své třicetileté lékařské praxe věnoval utěšování, varování, objasňování a dodávání naděje lidem, které nemoc vykojila z normálního způsobu života. Doufal, že ho v této těžké situaci, v níž se nyní nacházel, neopustí profesionální dovednost v ukrývání nepříjemné pravdy a schopnost jednat s citově i rozumově nevyváženými pacienty. Připadalo mu, že tento den je pro něho dnem velké životní zkoušky, výzvou k souboji mezi životem a smrtí.

Zabránil do úvah, které ho napadly pokaždé, kdy šlo o lidské životy, si uvědomil, že ho kdosi pozoruje. Otočil se a uviděl Janet. Její výraz očí prozrazoval, že je psychicky zlomena.

"Janet, člověk vydrží víc, než si myslí," řekl přesvědčivě.

"Onemocněli další dva cestující," pronesla bezbarvým hlasem.

"Podívám se na ně. - - - Neměla byste se jít podívat na druhého pilota? Možná, že něco potřebuje."

Sotva se stačil přesvědčit, že noví pacienti mají stejné potíže jako paní Childerová, přiběhla letuška. Chvěla se jako osika a naléhavým hlasem oznamovala: "Doktore, pojdte honem, nevím..."

Pronikavé bzučení poplašného zvonku z kabiny přehlušilo její hlas. Janet hleděla bezmocně na Bairda.

"Pojďte! Teď jde o každou vteřinu!" pronesl velitelským tónem.

S obdivuhodnou hbitostí proběhl uličkou mezi sedadly a rázně otevřel dveře pilotní kabiny. Jeho oči i rozum se snažily obsáhnout to, co spatřil. Ve zlomku vteřiny si uvědomil, že den jeho velké životní zkoušky nadešel.

Kapitán seděl nepřírozeně strnulý na svém sedadle a praménky potu mu stékaly za límec košile. Jednou rukou se držel za břicho a druhou v mrákotách tiskl tlačítko poplašného zvonku.

Doktor se dvěma dlouhými kroky ocitl vedle kapitána letadla a uchopil ho v podpaží. Dunning se s vynaložením posledních zbytků sil vzpíral a klel, když se ho lékař snažil dostat ze sedadla.

"Kapitáne, uklidněte se!" okřikl ho Baird.

"U-dě-lal jsem, co jste mi po-ru-čil," slabikoval Dunning těžkopádně, "a-le by-lo to pro koč-ku. Dej-te mi ně-co ji-né-ho. Rychle."

Ne-mo-hu ode-jít od ři-ze-ní. Musím při-stát... O-hlaš-te le-tiš-ti - - - le-tiš-ti, a-by..." Dunning otevřel několikrát naprázdno ústa, široce rozevřel strnulé oči a v mdlobách se zhroutil Bairdovi k nohám.

"Slečno Bensonová, rychle!" vykřikl doktor Baird, "Musíme ho někam položit."

Po nadlidské námaze se jim podařilo položit bezvládné kapitánovo tělo vedle druhého pilota ležícího na zemi. Baird sáhl do kapsy pro stetoskop a přiložil mu ho na hrudník, zatímco Janet odkudsi přinesla přikrývku a plášť. Když doktor skončil s poslechem srdečních šelestů, položila letuška Dunningovi pod hlavu svinutý plášť a přikryla ho vlněnou přikrývkou.

"Doktore, myslíte, že se vám podaří postavit kapitána na nohy, aby mohl přistát?" zeptala se Janet nesměle.

Baird na její otázku neodpověděl a pozoroval samovolně se pohybující se volant řízení. Letuška, dívající se v šeru kabiny na lékařův obličej, postřehla, že Baird vypadá neobyčejně unaveně a staře.

"Slečno Bensonová, jste členem posádky, a proto s vámi budu hovořit naprosto otevřeně," řekl chladnokrevně a zeptal se: "Dokážete hledět do očí i nepříjemné pravdě?"

"Myslím, že ano," odpověděla nepřesvědčivě.

"Dobře. Zaprvé vám chci říci, že nemohu ručit za životy nemocných cestujících, nepodaří-li se nám je co nejrychleji dopravit do nemocnice."

"To je strašné..."

"Nemocní potřebují speciální intravenózní antišokové injekce, kapitána a druhého pilota nevyjímaje. Proto je zbytečné hovořit o tom, dokážu-li je postavit na nohy, aby mohli letadlem přistát."

"Myslela jsem, že na tom nejsou tak špatně jako ostatní cestující."

"Kapitánův stav považuji za kritický."

"Doktore, co budeme dělat?" zašeptala Janet.

"Nejprve mi povězte, kolik je na palubě cestujících."

"Šestapadesát."

"Kolik porcí lososa jste rozdala k večeři?"

Janet chvíli přemýšlela.

"Asi patnáct. Vím, že o jehněčí byl větší zájem. A někteří cestující vůbec nejedli, protože jsem večeři podávala hodně pozdě!"

Baird ji soustředěně pozoroval. Když znovu promluvil, letušce připadalo, že hlas, který vnímala, nepatří lékaři, ale přísnému profesorovi matematiky na gymnáziu.

"Slečno Bensonová, slyšela jste někdy něco o počtu pravděpodobnosti?"

Janet se snažila uhodnout smysl lékařovy otázky.

"O počtu pravděpodobnosti? Slyšela, ale abych se přiznala, nevím..."

"Objasním vám laicky podstatu teorie pravděpodobnosti na praktickém příkladu. Pravděpodobnost, zda přežijeme situaci, v níž se všichni na palubě nacházíme, záleží na tom, bude-li ve skupině šestapadesáti cestujících někdo, kdo dokáže nejen pilotovat, ale kdo zároveň neměl k večeri lososa..."

Letuška a starý lékař stáli mlčky proti sobě a jeho poslední věta zněla Janet do omrzení v uších.

02.45 - 03.00

Když si uvědomila dosah jeho slov, zmocnil se jí náhle klid, jaký člověk prožívá v okamžiku nečekaného a otupujícího úderu. Dívala se lékaři zpřímá do očí a uvědomovala si, že jediným smyslem toho, co vyslovil, byla příprava na odchod ze života.

Avšak část jejího vědomí se bránila uznat realitu oné neobyčejné situace. Když pečovala o nemocné pasažéry, připadalo jí, že prožívá ošklivý sen, v němž se obvyklé každodenní příhody změnily působením nečekané, i když logické shody v nabubřelou a zdeformovanou skutečnost, kterou nebyla schopna pochopit.

Pojednou vycítila tragičnost situace, která postihla ji, Janet Bensonovou, pohlednou jedenadvacetiletou blondýnku, za níž se zálibně ohlédl každý, kdo ji potkal na rušných chodbách letiště.

Strach, který ji na chvíli ochromil, se začal vzdalovat a rozplývat.

Napadlo ji, co asi dělají její rodiče. Je to možné, aby za chvíli zemřela zbavena v několika vteřinách šílené hrůzy rozumu? Je to možné, aby umřela bez přítomnosti těch, kdo ji přivedli na svět a kdo nic zlého netušíce, klidně spí, vzdáleni od ní tisíce mil?

"Pochopila jsem vás, doktore," odvětila posléze vyrovnaným hlasem, přesvědčena, že ji Baird začne utěšovat slovy, jimž on sám nebude věřit.

"Víte o někom z cestujících, kdo umí řídit letadlo?" zeptal se, jako by pilotování patřilo k samozřejmým znalostem většiny lidí.

"Pochybuji, že někoho najdeme. Mohu se ale zeptat..."

"Běžte, ale ptejte se tak, aby cestující nic nepostřehli. Panika by nás mohla zahubit, dřív než bychom se nadáli. Protože již někteří z cestujících vědí, že druhý pilot onemocněl, můžete jim povědět, že se kapitán ptá, není-li na palubě někdo, kdo by mu pomohl jako radiotelegrafista."

"Spolehněte se, nic nepoznají," řekla rozhodně a chtěla odejít, ale když postřehla, že Baird má ještě něco na srdci, zastavila se a čekala.

"Slečno Bensonová, jak vám říkají křestním jménem?"

"Janet," odvětila nechápavě.

Několikrát kývl hlavou, vztáhl k ní ruku a pohladil ji po tváři.

"Janet, uvědomil jsem si, že když jste mě vedla poprvé k paní Childerové, prohodil jsem něco o tom, jakou máte zdravotnickou kvalifikaci. Byla to nespravedlivá a nemístná poznámka starého, profesionálně ješitného a hloupého člověka. Rád bych ji vzal zpátky a chtěl bych se vám omluvit."

Janet se po lékařových slovech začervenala a usmála se.

"Už jsem na to zapomněla," řekla upřímně a spěšně vykročila ke kabině cestujících, aby co nejdříve poznala, čeho se obávala.

"Janet, okamžik," zaslechla, když zavírala dveře pilotní kabiny.

Vrátila se uvažujíc, proč ji Baird volá. "Přejete si?"

"Přemýšlím, s kým jsem dnes hovořil o letadlech. - - - Už to mám. S mým sousedem. S tím, co k vám ve Winnipegu přistoupil v poslední chvíli před odletem."

"S panem Spencerem?"

"Ano, s panem Georgem Spencerem. Nepamatuji se přesně, co všechno říkal, ale určitě ví něco o létání. Přiveďte ho sem! Neříkejte mu nic víc, než na čem jsme se dohodli. Nechci, aby ostatní cestující něco vytušili. Ale pro každý případ se přece jen zeptejte všech zdravých cestujících, možná mezi nimi bude někdo povolanější."

Janet kvapně opustila pilotní kabinu. Když Baird osaměl, začal nervózně přešlapovat z nohy na nohu, po chvíli se sklonil nad kapitánem a zkontroloval mu puls.

"Nevím, hochu, nevím," říkal si pro sebe, ale jeho hlasité rozjímání přerušilo otevření dveří, na jejichž prahu se objevil Spencer.

"Doktore, co je to za vtip s tím radiotelegrafistou?"

"Neříkal jste mi, že máte pilotní zkoušky?" zeptal se místo odpovědi na Spencerovu otázku.

"Kdysi jsem létal. Ale upozorňuji, že dnes platné předpisy o leteckém radioprovozu jsou pro mě španělskou vesnicí.

Jestliže si ovšem kapitán myslí, že bych mu mohl pomoci, jsem mu k dispozici."

"Vstupte!" vyzval ho Baird, uvolňuje mu přístup do kabiny, kterou bleskurychle zamkl.

Spencer se nechápavě díval na opuštěná sedadla pilotů a na tajemně se pohybující volant řízení. Rozhlížel se, kde jsou piloti.

"Ne, to není možné. Oba?"

"Ano, oba," přitakal Baird.

Spencer nemohl uvěřit vlastním očím.

"Kdy se to stalo, doktore?"

"Kapitán omdlel před několika minutami."

Spencer hleděl tupě na ležící těla pilotů a oběma rukama se držel opěradla.

"Dokážete doletět na letiště a přistát?"

"Ne!" Spencerův hlas odrážel prožitý šok. "Vyloučeno! Bylo by to šílenství, kdybych se k tomu rozhod." "

"Říkal jste, že jste ve válce létal," naléhal Baird.

"Ano, před dvaceti léty. Od té doby jsem nesesedl v pilotní kabině.

A tehdy jsem létal na spitfirech. Víte, co to bylo za blechy v porovnání s tímhle čtyřmotorovým obrem? Spitfire byl osmkrát lehčí a měl jediný motor."

Spencer si začal třesoucími prsty prohledávat kapsy saka tak dlouho, až našel zápalky a cigaretu. Zapálil si ji a jeho zrak klouzal po pilotní kabině.

"Nechtěl byste to zkusit?" ozval se Baird.

Spencer zavrtěl odmítavě hlavou.

"Říkám vám, že to je šílenství," řekl vzrušeným hlasem. "Nemáte o pilotování ani ponětí a nutíte mě usednout na místo pilota.

Chcete, abych vás všechny zabil?"

Po těchto slovech se odmlčel, ale po chvíli, kdy první a pochopitelná vlna rozčilení opadla, dodal: "Dnes bych už nedokázal přistát ani se spitfirem, natož s tímhle," a ukázal s cigaretou v ruce na palubní desku.

"Myslel jsem, že pilotování je něco podobného jako řízení auta a že to člověk nemůže zapomenout," řekl Baird naivně a hleděl přitom Spencerovi do obličeje.

"Kdepak. A ještě k tomu pilotování takového stroje. To je asi takový rozdíl, jako by někoho, kdo jezdí s malým sportovním autem, posadili za volant obřího tahače s přívěsem a nutili ho, aby se proháněl přečpanými úzkými uličkami s tím, že půjde na šibenici, když o něco jen trochu zachytí."

"To jsem pochopil. Ale určitě byste se dokázal rozjet a zastavit," přesvědčoval Baird Spencera, kterému už nebylo do řeči.

Když dlouho neodpovídal, Baird utrousil: "Doufejme, Janet, že se nám nakonec podaří mezi cestujícími najít někoho, kdo se vyzná v létání, protože ani s jedním z pilotů nemůžeme počítat."

"Už jsem se ptala, ale nikdo se nepřihlásil."

"Pak je situace naprosto jasná!"

Baird se odmlčel, doufaje, že Spencer konečně promluví, ale ten upřeně hleděl na fosforeskující kotouče citlivých přístrojů.

"Pane Spencere, máte pravdu, že nemám o létání ani ponětí, ale vím jedno: na palubě tohoto letadla je několik lidí, kteří za pár hodin zemřou, nedostanou-li se včas do nemocnice. Jste jediný, kdo má alespoň určitou kvalifikaci a předpoklady, abyste je, nás i sebe zachránil.

- - - Co vy na to?"

Spencer se rozpačitě díval na doktora a na Janet. Nakonec se zeptal: "Jste si jisti, že ani jeden z pilotů nebude schopen zasednout za volant?"

"Ano. A nejsem si dokonce ani jist, zda se je podaří bez lékařské pomoci zachránit."

Spencer vypustil křečovitě staženými ústy oblak cigaretového dýmu a nedopalek cigarety zhasil o podpatek.

"Vidím, že mi nic jiného nezbývá, než..."

"Ano, nemáte na vybranou," přerušil ho Baird, "ledaže si myslíte, že bude lepší letět až nad Pacifik a tam se pokusit přistát na hladinu moře."

"Nemyslete si, že přistání na vodě je snazší než přistání na letišti," poznamenal Spencer, usedaje smířen s osudem za volant řízení.

Několik vteřin pozoroval se zaujetím moře bílých oblaků, postříbřených svitem měsíce.

"Přesvědčil jste mě. Máte nového pilota, doktore. Dosáhl jste, čeho jste chtěl. Je jen otázka, zda se nám podaří, co oba chceme.

Umíte-li se modlit, pomodlete se, abychom nespadli dřív, než kdyby to letělo samo."

Baird přistoupil za sedadlo poklepal bývalému stíhači uznale na rameno.

"Spencere, nikoliv já vás, ale vy sám jste se přesvědčil, že to je jediné východisko, jak přežít."

"Co řeknete cestujícím?" zeptal se Spencer.

Prohlížel si desítky kontrolních přístrojů a snažil se připomenout, který z nich čemu slouží.

"Zatím nic," poznamenal doktor.

"To je moudré," přitakal Spencer, ale vzápětí si umínil, že zjistí, kde jsou umístěny nejdůležitější kontrolní přístroje.

Snad se v tom zmatku páček, tlačítek, signálních žárovek a plynule se pohybujících ručiček vyzná, řekl si v duchu a soustředěně se zadíval na střed palubní desky. Tak tady bychom měli navigační přístroje, pokračoval v pátrání, tady na tom středním panelu mezi sedadly pilotů jsou přístroje pro kontrolu chodu motorů, tady je výškoměr, rychloměr, pedály směrového řízení, ukazatel spotřeby paliva, tamhle je ovládací tlačítko podvozku, ale čím se ovládají klapky?

"Už to mám," vyklouzlo mu radostně z úst a rozhodl se zjistit základní údaje o letu.

Z tichého uvažování přešel do hlasitého hovoru, jako by kohosi poučoval: "Výška dvacet tisíc stop, horizontální let, kurz dvě stě devadesát, rychlost dvě stě deset uzlů."

Spokojen, dáváje obřadně najevo, že první seznámení s palubními přístroji má za sebou, se otočil k doktorovi, který stál za ním.

"Tak co, dokážete to?" zeptal se Baird povzbudivě.

"Nevím, doktore, opravdu nevím. Poprvé vidím podobné uspořádání palubní desky a nemám potuchy, jak která zařízení reagují na pilotův zásah. To je totiž velice důležité."

Poté si stoupl a znovu se zahleděl na pedály směrového řízení, které mu připadaly neobvykle velké.

"Neříkal kapitán, kde asi jsme?" zeptal se Bairda, dívaje se na tratovou mapu.

"Pokud jsem mu dobře rozuměl, měli bychom být někde nad Skalistými horami. Nemohl změnit kurz na jiné letiště, protože jsou pro nepříznivé povětrnostní podmínky uzavřena, a proto musíme letět do Vancouveru."

"Musíme zjistit přesnou polohu letadla," řekl Spencer a rozhlížel se po kabině. "Kde je vysílačka?"

Janet ukázala na kovovou skříňku umístěnou nad jeho hlavou a spěšně dodala: "Vím, že něčím manipulovali, když hovořili s letištěm, ale nemám tušení, jak se vysílačka obsluhuje."

"Podívám se, co to je za vynález," utrousil Spencer a začal si prohlížet nevelkou kovovou skříňku. "Tady se nastavuje citlivost, tady je páčka pro vysílání a tady pro příjem."

Když otočil jednou z páček, rozsvítilo se červené světlo.

"Zkusím to," rozhodl se a nasadil si na hlavu sluchátka.

"Až budete chtít mluvit, musíte stisknout tlačítko na mikrofonu."

"Děkuju, slečno," řekl tak, že Janet nevěděla, zda neměla raději mlčet.

"Doktore, dříve než se pustíme do toho riskantního podnikání," ozval se Spencer, "chci vás požádat, abyste ze svých služeb uvolnil letušku, protože se bez druhého páru rukou neobejdu. Co tomu říkáte?"

"Souhlasím, ale nevím, co tomu řekne Janet."

"Ano, jistě," přitakala stevardka, "ale nevím, budu-li vám něco platná. Nikdy jsem..."

"...nepilotovala takové velké letadlo - stejně jako já," dokončil Spencer začatou větu. "Když nic jiného, nebude nám alespoň smutno."

Račte se posadit a raději se připevňte, abyste mi neutekla," pokračoval v žertování, jímž si, jak se Baird domníval, dodával odvahy.

Janet usedla na místo druhého pilota a dávala pozor, aby se nedotkla volantu řízení, pohybujícího se působením impulzů zapnutého autopilota. V okamžiku, kdy si připjala bezpečnostní pás, ozvalo se naléhavé bouchání na dveře kabiny.

"Asi mě hledají," řekl Baird. "Musím už jít. Přeju vám hodně štěstí."

Spencer s letuškou v pilotní kabině osaměli. Oba dlouho mlčeli, zahleděni do blednoucí noci.

"Všiml jsem si," přerušil Spencer tísňivé ticho, "že vás doktor oslovuje křestním jménem. Nebudete se zlobit, když ho budu následovat?"

Mně říkají George. - - Uvědomujete si, že jsme v kritické situaci?"

"Ano, vím to," konstatovala Janet.

"Znáte volací znak?"

"Sedm set čtrnáct."

"Tak to tedy zkusíme."

Spencer stiskl tlačítko mikrofonu.

"Mayday, mayday, mayday," pronesl pomalu, vyrovnaným hlasem.

Bezděčně si připomněl svůj poslední bojový let, při kterém se jako zázrakem dostal s ustřeleným kormidlem spittfira z francouzského pobřeží až na základnu v Anglii. "Mayday, mayday, mayday," opakoval volání v tísni. "Zde sedm set čtrnáct, letadlo Kanadské společnosti příležitostných letů. Jsme v nebezpečí. Ozvěte se! Přepínám."

Hlas, který bezprostředně zaslechl ve sluchátkách, mu mimoděk vzal dech.

"Zde Vancouver, volám sedm set čtrnáct. Čekali jsme na vaše hlášení. Vancouver pro všechny ostatní lety. Pásmo, na kterém hovoříte, je vyhrazeno výhradně pro hovory s letem sedm set čtrnáct."

Sedm set čtrnáct, přepínám."

"Zde sedm set čtrnáct, děkujeme. Jsme v kritické situaci. Oba piloti a několik cestujících mají otravu žaludku. Kapitán letadla a druhý pilot jsou v bezvědomí. Jejich stav je podle vyjádření lékaře, který je náhodou mezi cestujícími, neobyčejně vážný. Není naděje, že by mohli ještě usednout za volant řízení. Rozuměli jste? Přepínám."

Vancouver okamžitě odpověděl: "Rozuměli jsme, mluvte dál. Přepínám."

Spencer se zhluboka nadechl: "Zde sedm set čtrnáct. Hovoří s vámi Georg Spencer, hláskuji: G-e-o-r-g-e S-p-e-n-c-e-r. Jsem jedním z cestujících... opravuji, nouzově zastupuji jednoho z pilotů. Pro vaši informaci: Mám za sebou asi tisíc letových hodin, ale pouze na jednomotorových stíhačkách."

Naposledy jsem seděl za volantem řízení před dvaceti léty. Najděte urychleně někoho, kdo mi bude rádiem dávat pokyny jak co udělat, abych tu strašnou bednu dostal na zem. Letíme ve výši dvacet tisíc stop, magnetický kurz dvě stě deset uzlů. To je prozatím vše. Přepínám."

"Zde Vancouver, volám sedm set čtrnáct, zůstaňte na příjmu."

Spencer si hřbetem ruky otřel zpoceně čelo a snažil se usmát.

"Ruku bych dal do ohně, že tahle zpráva vytáhne ve Vancouveru pár lidí z postele. Jestliže se nám podaří přistát, omluvíme se jim," zažertoval, ale okamžitě zpozorněl, protože se ve sluchátkách ozval hlas z vancouverského letiště.

"Zde Vancouver, volám sedm set čtrnáct. Požádejte lékaře, aby znovu ověřil, zda by alespoň jeden z pilotů nebyl schopen pilotovat - i za cenu, že se doktor nebude po dobu ošetřování posádky věnovat ostatním nemocným. Zdůrazněte, že to je z hlediska bezpečnosti letu neobyčejně důležité. Přepínám."

Spencer stiskl tlačítko mikrofonu.

"Zde sedm set čtrnáct. Volám Vancouver. Rozuměl jsem, ale nevěřím v zázraky. Lékař před chvílí prohlásil, že je naděje jedné miliontiny, aby se kterýkoliv z pilotů probral z bezvědomí. Podle něho jsou oba piloti v kritickém stavu. Zemřou, pokud jim nebude včas poskytnuta nemocniční péče. Přepínám."

Asi půl minuty ze země nikdo neodpovídal. Pojednou Spencer uslyšel: "Zde služba řízení letového provozu Vancouver. Volám sedm set čtrnáct. Rozuměli jsme, zůstaňte na příjmu. Přepínám."

"Zde sedm set čtrnáct, rozumím, konec."

Spencer si upravil sluchátka, aby mu pořádně doléhala na uši, a dívá se na Janet, řekl: "Teď si musíme počkat, až něco vydumají."

Poprvé za celou dobu, kdy usedl na Dunningovo místo, uchopil jemně volant řízení. Jakmile se ho dotkl, vybavil si v paměti dávné doby vojenské služby, kde u stíhacího pluku patřil k nejlepším pilotům.

Ten se vrátí i bez křidel, říkali o něm jeho kamarádi, nepřítel- li ve stanovenou dobu na mateřské letišti. Vzpomínka na hodiny strávené v bojových letadlech mu na tváři vykouzlila sotva znatelný úsměv, ale pohled na palubní desku ho vrátil do nezáviděníhodné skutečnosti. Zároveň si uvědomil, že jeho někdejší dovednost pilotování nemá nic společného s uměním, jakého je zapotřebí k přistání s tímto obrovským letadlem. Jediný nesprávný pohyb může ve zlomku vteřiny narušit nastavený režim motorů, potřebnou výšku nebo úhel vychýlení klapky, a všichni se mohou rozloučit se životem. Nikdy by se už neviděl s Marií, nikdy by jí nepověděl, co měl na srdci, a nikdy by se už nemohl pomazlit s Bobíkem a Kitem, nejmilejšími dětmi na světě.

03.00 - 03.25

Poslední letadlo odlétávající z Vancouveru na východ zvyšovalo s rostoucím rykem motorů rychlost na vzletové dráze, až se konečně daleko před koncem lesknoucího se betonového pásu zdvihlo do výše a zmizelo v oparu mlhy rozprostírající se široko daleko nad prostorem letišti. Když pilot letadla vykonával předepsaný okruh nad letišti, bylo vidět nejasná polohová světla pod trupem letadla, tlumená mokrou přízemní mlhou. Jiná letadla, jež traktory odtahovaly z různých míst letišti do ústraní, aby nepřekážela pohybu na letišti, byla pokryta drobnými kapkami rosy. Pracovníci pozemního personálu, kteří se ve světle obloukových lamp zabývali obvyklými pracemi, si občas dýchali na prokřehlém ruce, aby si je alespoň na chvíli zahřáli. Nikomu z nich nebylo do řeči. Mimořádná opatření, která ředitelství vancouverského letišti vyhlásila, probíhala v klidu, i když skoro všichni věděli, proč obvyklý ruch musel ustoupit vyhlášenému tíšnovému stavu.

V jasně osvětleném sále služby řízení letového provozu vládla mezi všemi pracovníky atmosféra dokonalého soustředění. Muž, který je řídil, odložil sluchátko telefonu, zapálil si cigaretu a přistoupil k mapě pověšené na kratší stěně sálu. Obloustlý zástupce Kanadské společnosti příležitostných letů seděl na kraji stolu, zahlobán do posledních hlášení o letu sedmsetčtrnáctky.

"Poslechni, Harry," oslovil ho šéf služby řízení letového provozu, "od tohoto okamžiku ruším všechny odlety na východ. Zbývá nám hodina na vypravení letadel do ostatních směrů. Máme tedy dost času, abychom si to tu vyčistili, a letadla, která měla startovat mezi čtvrtou a půl šestou, vypravíme, až posadíme sedmsetčtrnáctku."

Jeho slova přehlušilo intenzivní vyzvánění telefonu. Sáhl po sluchátko a představil se.

"Zdravím tě, John, právě jsem ti chtěl volat. Uvědom okamžitě všechna letišti v našem okruhu a stejně tak letadla ve vzduchu, že letišti Vancouver bude po pětáctyřiceti minutách, neboli od čtvrté hodiny, uzavřeno. Letadla s předpokládanou dobou přiletu mezi čtvrtou a půl šestou posílejte na jiná letišti. Vzdušný koridor mezi Calgary a Vancouverem musí být v obou směrech úplně volný. Rozuměl jsi? Konec."

Zavěsil sluchátko a zeptal se svého zástupce, čekajícího na spojení u druhého telefonu.

"Uvědomil jsi už velitele požárního sboru?"

"Právě mu volám do bytu."

"Řekni mu, aby okamžitě přijel. Čeká ho spousta práce. Postarej se, aby dozorčí směny požádal o výpomoc městský požární sbor."

Ať přijedou s největším počtem mužů a s příslušnými záchrannými pomůckami."

"Už jsem to zařídil," podotkl jeho zástupce.

"Haló, tady je služba letového provozu Vancouver," řekl do sluchátka. "Okamžik, prosím." Dlaní volné ruky zakryl mikrofon telefonu. "Máme požádat o pomoc vojenské letectvo? Sami nám ji nabízejí," informoval svého nadřízeného.

"Ano, ať stáhnou ze vzduchu všechny svoje stroje."

Burdick nemotorně seskočil z okraje stolu.

"To je velice rozumné," poznamenal a utřel si kapesníkem zpocený zátylek.

"Máš tu na letišti nějakou svou posádku?" zeptal se ho šéf služby řízení letového provozu.

"Nemám," prohodil Burdick rozpačitě. "Budeme muset požádat o pomoc jinou společnost."

"Obrat' se na Transkanadskou leteckou společnost," poradil mu šéf služby řízení letového provozu. "Ta by ti mohla vyjít vstříc. Zajišťuje tu nejvíce letů, takže je pravděpodobné, že budou mít někoho v záloze. Vysvětlí jim, v jaké jsi situaci, a požádej je o zkušného pilota, který létal s empressou C-6, aby mohl dávat pokyny k přistání."

"Myslíš, že to ten chlápek tam nahoře dokáže?" zeptal se Burdick pochybovačně.

"Nevím, ale musíme se o to pokusit. Pokud máš lepší návrh, rád ho přijmu."

"Nemám, a asi to bude jediné možné řešení," Burdick se rozhlížel po sále, hledaje volný telefon.

Když viděl, že jsou všechny obsazeny, usedl vedle šéfa služby řízení letového provozu, který čekal na spojení s policejním ředitelstvím.

"Co tam na té ústředně dělají?" pronesl šéf znepokojeně.

"Nebudou to mít lehké," poznamenal Burdick po jeho slovech.

"Ani ten nahoře, ani ten dole."

"Šéfe, máte tu policejní ředitelství," hlásil mladý muž v rohu sálu.

"Přepojte mi rozhovor na tenhle telefon," řekl šéf krátce a odložil sluchátko.

"Promluví si s Transkanadou," využil chvíle klidu Burdick, "a potom budu informovat generálního ředitele v

Montrealu."

"Dobře, ale jdi si do vedlejší místnosti, tady jsou už linky moc přetížené," požádal ho šéf služby řízení letového provozu.

Burdick vstal a zamířil ke dveřím sálu v okamžiku, kdy se v šéfově sluchátku ozval policejní inspektor Cutler.

"Dobré jitro, inspektore. - - - Nestojí to za nic, ale jsem rád, že jste ve službě. - - - Inspektore, chci vás požádat o několik věcí. - - - Děkuji. Tak tedy zaprvé. Mohl by jeden z vašich hlídkových vozů zajet pro pilota, který bude navádět to nešťastné letadlo na přistání? - - - Adresu a jméno vám hned povím. Záleží nám na každé minutě. - - - Dobře. Na palubě letadla, které očekáváme, je několik vážně nemocných osob. Musíme je co nejrychleji dostat do nemocnice, ale není vyloučeno, že přistání letadla neproběhne tak, jak jsme zvyklí, protože ho pilotuje muž, který dvacet let neseděl za volantem řízení.

- - - Jistě. Vyhlásili jsme stav tísne a děláme všechna nezbytná opatření.

Městský požární sbor tu má být co nevidět, ale jde ještě o bezpečnost obyvatel v domech v blízkosti letiště. - - - Děkuji za pochopení.

Vím, že to není nic příjemného tahat rozespalé lidi z postele, ale nemohu si dovolit riskovat. - - - Ano, stačí, když vaši lidé vyklidí těch několik domků po obou stranách mostu. Pokusíme se navést letadlo na přistání z druhé strany města. - - - Nerozuměl jsem. - - - Bohužel, prozatím nevím. - - - - - Ano, srdečně děkuji, inspektore."

Šéf služby řízení letového provozu odložil sluchátko. Tváře měl popelavě bílé a spojivky očí zarudlé.

"Gregu, je sedm set čtrnáct na příjmu?"

Radiotelegrafista kývl mlčky hlavou.

"Pánové," oslovil šéf služby řízení letového provozu všechny muže shromážděné v sále, "připravte se, že se všichni v nejbližších dvou hodinách pořádně zapotíme. Musíme udělat všechno, aby nedošlo k zbytečným ztrátám na životech."

"Jimme," přerušil ho jeho zástupce. "Telefonovali, že velitel požární jednotky vyjel z domova. A náčelník štábu vojenského letectva by chtěl vědět, zda nepotřebujeme pomoc vojenských pilotů."

"Poděkuj mu a pověz mu, že se přihlásíme, když budeme potřebovat."

Po těchto slovech přistoupil znovu k mapě visící na stěně, a zatímco si ji prohlížel, prohledával mechanickými pohyby všechny kapsy elegantní uniformy, až z jedné vytáhl prázdnou krabičku od cigaret.

"Mládenci, kdo máte chvíli volna?" zeptal se od mapy.

"Potřebujete něco?" zeptal se muž u dálnopisu.

"Skočte do kantýny pro kafe a karton cigaret. Burdick to zaplatí," řekl úmyslně, když se mezi dveřmi objevil zástupce Kanadské společnosti příležitostných letů.

"Samozřejmě že to platím. Tady máte peníze," přitakal tlouštík, sahaje do kapsy pro peněženku.

"Transkanadčané mi řekli, že by se k navádění na přistání nejlépe hodil kapitán Treleaven," sděloval Burdick šéfovi služby letového řízení. "Slíbili, že ho seženou, ale musíme ho sem nějak dopravit."

"Policie se nabídla, že ho přiveze."

"Znáš toho pilota, Jimme?" vyzvídal Burdick.

"Několikrát jsem s ním mluvil. Řekl bych, že to je příjemný, ale hlavně zkušený chlapík."

"Uvidíme, jenom aby ho odchytili," utrousil Burdick nervózně.

"Už jsi mluvil se svými bosy?" zeptal se Jimmy s úsměvem.

"Ještě ne," odvětil Burdick otráveně.

"Šéfe, mám na lince Seattle a Calgary," oznamoval Greg. "Ptají se, zda jsme zachytili plný text hlášení sedmsetčtrnáctky."

"Řekni jim, že ano, a upozorni je, aby byli od této chvíle napojeni na naše hovory se sedmsetčtrnáctkou pro případ, kdybychom tady byli rušeni."

"Zařídím," ohlásil Greg.

Šéf služby řízení letového provozu přistoupil k radiostanici a uchopil mikrofon.

"Zde Vancouver, volám let sedm set čtrnáct. Přepínám."

Spencerův hlas se ozval nejenom ve sluchátkách radiotelegrafisty a Jimmyho, ale i v amplionu v rohu místnosti. Od okamžiku, kdy služba řízení letového provozu přijala hlášení o stavu tísne, byly všechny hovory letu 714 zaznamenávány na magnetofonovou pásku a přenášeny rovněž amplionem.

"Zde sedm set čtrnáct, volám Vancouver. Už jsme mysleli, že jste na nás zapomněli. Přepínám."

"Zde Vancouver. Mluví vedoucí služby řízení letového provozu.

Připravujeme se na vaše přistání. Za chvíli se znovu ohlásím.

Zatím se ničeho nedotýkejte a řiďte se našimi pokyny. Přepínám."

Ve Spencerových slovech, rušených částečně atmosférickými poruchami, se dalo vycítit znepokojení.

"Zde sedm set čtrnáct. Volám Vancouver. Už jsem vám říkal, že neznám tenhle typ letadla a nemám v úmyslu sahat na něco, čemu nerozumím. Přepínám."

"Zde Vancouver. Rozuměl jsem. Za chvíli se ozve. Konec."

Jimmy odložil mikrofon na stůl pod vysílačkou a vykročil k svému zástupci, který si bělostným kapesníkem čistil skla brýlí.

"Zavolej dolů, aby Treleavena, až se ohlásí, poslali hned za mnou, a ať oznámí inspektorovi Cutlerovi jeho adresu."

„Dobrá. Před chvílí volal ředitel letiště, že do půl hodiny budou uvolněny všechny přistávací dráhy a že vyhlásil pohotovost všem složkám na letišti."

"Jak to vypadá s městskými požárníky?"

"V nula tři deset vyjede z města na letiště dvanáct vozů s kompletním vybavením. Část z nich bude pomáhat při

evakuaci lidí z domků u mostu."

"V pořádku. Jakmile dorazí, ať sem přijde jejich velitel. Musím se s ním dohodnout, kam postavit autáky, aby nám tu nepřekážely, ale aby mohly okamžitě vyrazit, kdyby se něco stalo."

"Doufám, že sem nepojedou se zapnutými sirénami," vmísil se do rozmluvy nervózní Burdick. "Uvidíte, že se tu zároveň s nimi objeví novináři. Už je vidím, jak si na naši společnost smlsnou. Nejraději bych..."

Burdick sáhl spěšně po sluchátku neobsazeného telefonu.

"Spojte mě s tiskovým referentem Howardem," požádal telefonistku a čekal.

"Harry, pověz mu," připomněl mu Jimmy, "aby je držel hezky daleko od nás. Nechtěl bych, aby se nám tu pletli pod nohama."

"Ksakra, probud' se!" vykřikl Burdick vztekle, když se ve sluchátku dlouho nikdo neozýval. "Ten chlap spí, jako když ho do vody hodí."

Výtrvalé vyzvánění telefonu probudilo ve stejném okamžiku Barbaru Treleavenovou. Její štíhlá paže se vysunula zpod přikrývky a ve tmě tápala po nočním stolku. Rozespálá sejmula sluchátko a přiložila si je k uchu.

"Treleavenová..."

"Promiňte, že vyrušuji."

"Kdo volá?" zeptala se ospale.

"John Bryant," představil se zástupce Transkanadské letecké společnosti. "Mohl bych mluvit s vaším mužem? Jde o velice vážnou věc."

"Promiňte, John, nepoznala jsem vás. Co si přejete?"

"Musím okamžitě mluvit s kapitánem Treleavenem."

"Paul není doma. Je u rodičů."

"Kde?"

"Není to odtud daleko. Zapište si adresu. Kent Street sto dvanáct, telefon devět jedna třicet pět dvanáct."

"Děkuji, hned mu zavolám."

Barbara Treleavenová odložila sluchátko a zahleděla se na strop ložnice. Za deset let manželství se šéfpilotem Transkanadské letecké společnosti si již zvykla na neočekávané noční telefonáty, a přestože tuto skutečnost chápala jako nezbytnou součást svého života, občas se proti tomu bouřila. Copak jseš jediný pilot, kterého mohou tvoji šéfové probudit, kdykoliv se jim zachce? říkala manželovi pokaždé, když tichem noci zaznělo drnění telefonu. Nezlob se, nikdy mě zbytečně nevolají, uklidňoval ji Paul Treleaven, který ve chvíli, kdy Barbara odložila sluchátko, seděl v houpacím křesle v bytě svých rodičů, střídaje se s matkou v hlídání otce, blouznícího v horečkách akutního zápalu plic.

Unaven hleděl do velkého okna a vybavoval si podrobnosti posledního letu z Tokia, odkud letěl do Ottawy se speciálním letadlem kanadského parlamentu. I když byl již šestadvacet hodin ve Vancouveru, nemohl si pro otcův vážný zdravotní stav odpočinout tak, jak by potřeboval. Utěšoval se však, že ho ráno vystřídá Barbara a že se před večerním letem do Toronta pořádně vyspí.

"Paule, volají tě," zaslechl tichý matčin hlas. "Řekla jsem jim, nezdvořákům, aby tě nevyrušovali, ale prý to je velmi nutné."

Kapitán Treleaven vstal z křesla a zamířil do předsíně. Několik kroků za ním ho následovala starostlivá matka.

"Treleaven," ohlásil tlumeným hlasem, aby nerušil otce.

"Díkybohu, Paule, tady je John Bryant," uslyšel ve sluchátku.

"Nutně potřebujeme, abys nám pomohl. Můžeme si pro tebe přijet?"

"Co se děje?"

"Letadlo Kanadské společnosti příležitostných letů, stará adaptovaná empressa C-6, letí z Winnipegu s šedesáti cestujícími na palubě.

Asi dvanáct z nich je vážně nemocných. Mezi nimi jsou i oba piloti..."

"Cože? Oba piloti?"

"Ano. Je vyhlášen stav tísně a u řízení sedí bývalý vojenský pilot.

Letadlo je našťastí vedeno autopilotem. KSPL tu nemá jediného muže z letového personálu, a proto nás požádali, abychom jim pomohli.

Chceme, abys toho odvážlivce navedl na přistání."

"Zbláznili jste se? - - V kolik hodin to má přistát?"

"V pět nula pět."

Treleaven pohlédl na hodinky.

"To máme co dělat. Jsem v jižní části města, Kent Street sto dvanáct. Budu čekat před domem."

"Přijede pro tebe policejní hlídkový vůz. Na letišti vyhledej šéfa služby řízení letového provozu."

"Dobrá, končím."

"Hodně štěstí, Paule."

Treleaven odložil rázně sluchátko, ale okamžitě ho znovu zdvihl a vtiskl do ruky přihlížející matce.

"Máti, zavolej Barbaře, že budu na letišti. Ozvu se jí, jakmile to bude jen trochu možné."

"Stalo se něco, chlapče?" zeptala se stará paní, starostlivě pozorujíc syna, který se spěšně oblékal.

"Nevypadá to dobře. Za chvíli pro mě přijede policie."

"Policie?"

"Uklidni se, máti. Odvezou mě jen na letiště. Něco tam ode mne potřebují. Promiň, že tě tu nechám samotnou, ale musím jim vyhovět."

Objal ji a políbil na čelo.

"Dej na sebe, Paule, pozor a nezapomeň nám zavolat."

Doprovázela ho až na práh předsíně, odkud viděla příjezdějí policejní hlídkový vůz.

O minutu později se hnali stovčátkou ulicemi města na výpadevov silnici k letišti. Kdykoliv se automobil přiblížoval ke křižovatce, proťalo noční ticho pronikavé zavýtí sirény.

"Zdá se, že tam bude veselo," prohodil policejní seržant, sedící vedle řidiče.

"Jsou vám známy nějaké podrobnosti?" zeptal se Treleaven.

"Nemám tušení, co se tam děje. Vím jenom, že byly zmobilizovány všechny zálohy a že se evakuují lidé z domků v blízkosti letiště.

Bůhví, na co se připravují," skončil seržant, nabízej Treleavenovi cigaretu.

"Víte, co si myslím?" vmísil se do rozhovoru mladický řidič.

"Možná že tam bude přistávat nějaký tryskový bombardér s uvolněnou atomovou bombou."

"Mladej, hled' si cesty a nefantazíruj!" odpověděl mu seržant s úsměvem.

Treleavena napadlo, že se mu za deset let nikdy nepodařilo dostat se tak rychle na letiště. Míjeli Marpole a Golden Gate, a daleko před nimi bylo vidět světla na Lopo Islandu. Když příjezděli k Dubovému mostu, kapitán si všiml policejních vozů a několika desítek civilistů hovořících rozčileně s policisty. Na nedalekém horizontu se objevila světla letištních majáků.

"Jedete jako ďábel," řekl Treleaven pochvalně, ale nestačil dokončit větu, protože řidič znenadání prudce zabrzdil a širokým obloukem se vyhnul požárníckému autu, které nečekaně vyjelo na parkoviště před letištěm.

"Zlomte vaz, kapitáne!" vykřikl seržant za Treleavenem, který běžel po schodech budovy služby řízení letového provozu.

"Kde najdu šéfa SŘLP," vyhrkl kapitán na vrátěného.

"Druhé dveře vpravo, ale teď tam nikdo nesmí," řekl vrátěný rezolutně, Treleaven však nebral jeho slova na vědomí a zamířil ke dveřím.

Šel rozvážným krokem, jak byl zvyklý v prostorách letiště, kde ho považovali za velmi schopného pilota, jehož posádce byly svěřovány nejzodpovědnější lety Transkanadské letecké společnosti. Do sálu služby letového provozu vstoupil v okamžiku, kdy se místností rozléhal Burdickův vzrušený hlas: "Nikoliv, pane generální řediteli. Licenci ten člověk nemá. Létal výhradně na jednomotorových stíhačkách. - - - Za války. - - Lékař tvrdí, že piloti nejsou schopni..."

Šéf služby řízení letového provozu přistoupil k Treleavenovi, čekajícímu u dveří.

"Jsem rád, že jste přijel," přivítal ho tlumeným hlasem.

Kapitán mu ukázal na Burdicka a řekl: "To mluví o tom vojenském pilotovi v emprise?"

"Ano. Hovoří s generálním ředitelem Kanadské společnosti příležitostných letů. Říkal jsem mu, aby si zavolal z vedlejší místnosti, ale je z toho vyplašený, že na to zapomněl."

"Pane generální řediteli, víc už dělat nemůžeme," křičel Burdick do sluchátka. "Pokusíme se ho dostat na zem. Právě přišel kapitán Treleaven z Transkanadské společnosti, který mu bude rádiem dávat pokyny k jednotlivým úkonům. Spolehněte se, že uděláme všechno, abychom dostali letadlo v pořádku na zem. - - Ano, vím, že je to velké riziko, ale vidíte snad jinou možnost, jak těm lidem pomoci?"

Treleaven přijal od vedoucího směny několik listů radiodepeší ze sedmsetčtrnáctky, které si pozorně přečetl, a když skončil, požádal o poslední meteorologická hlášení, jejichž obsah ho nepotěšil. Podíval se podmračeně na šéfa služby řízení letového provozu a mlčky si začal nacpávat vonící tabák do elegantně tvarované dýmky.

"... Ano, myslel jsem na to, pane generální řediteli," bylo slyšet Burdickův netrpělivý hlas. "Novináře si vezme na starost šéf zdejšího tiskového střediska Howard. - - - Ne, ještě se tu našťestí neobjevili.

Ano, na všech letech z Winnipegu byl vyhlášen zákaz vydávání pokrmů. - - - Volal jsem vás okamžitě, jakmile..."

Když Burdickův rozhovor s generálním ředitelem Kanadské společnosti příležitostných letů nebral konce, zeptal se šéf služby řízení letového provozu Treleavena, jak posuzuje vzniklou situaci.

Kapitán pokrčil rameny a znovu si začal prohlížet radiogramy.

Na čele měl hluboké vrásky a pohled podmanivých hnědých očí klouzal po řádcích hlášení. Do sálu vešel mladý chlapec a nesl na tácu šálky s kávou a karton cigaret.

"Poslužte si, kapitáne," vybídl šéf služby řízení letového provozu Treleavena, když chlapec položil tác na stůl.

"... Plánovaný čas přistání je v pět nula pět," pokračoval Burdick v telefonickém rozhovoru. "Mám teď naléhavou práci, pane generální řediteli, zatelefonuju vám, jakmile budu vědět něco nového.

- - - Ano, ano, má poklona, pane generální řediteli."

Burdick odložil sluchátko a okamžitě vykročil k Treleavenovi.

"Děkuji vám srdečně, kapitáne. Jste již informován, co se přihodilo?"

Místo odpovědi ukázal Treleaven na svazek radiogramů a dodal: "Víte snad něco jiného, než je tady napsáno?"

"Ne, chtěl bych, abyste si promluvil s tím chlapíkem v letadle, který by se měl s vaší pomocí pokusit přistát. Co myslíte, podaří se nám to?"

"Kouzelník nejsem, ale uvidíme. Říkám vám zcela otevřeně, že naděje toho muže, aby přistál s cé šestkou, jsou minimální. Nezapomeňte, že to je čtyřmotorák."

"To vím, ale co máme dělat?" vybuchl Burdick a okamžitě vykročil k Treleavenovi.

"Co? Zprvė na mě nekřičte, protože tím rušíte ostatní při práci, a zadruhé nemám rád, prosazuje-li kdokoliv svůj názor násilím."

Kapitán několikrát mohutně zabafal z dýmky a dodal: "Chci, abyste si uvědomili, do čeho se pouštíte. Říkám vám, že máme nepatrnou naději na úspěch, ale musíme se o to společně pokusit. Byl bych rád, abychom si všichni uvědomili,

jaké riziko na sebe bereme."

"Kapitán má pravdu," ozval se šéf služby řízení letového provozu, dívaje se na bezradného Burdicka.

"Nebudeme zbytečně ztrácet čas a dáme se do práce," vybídl Treleaven muže v sále, kteří ho mlčky pozorovali.

"Můžeme bezprostředně hovořit se sedmsetčtrnáctkou?" zeptal se radiotelegrafisty.

"Ano, kapitáne. Chcete, abych s nimi navázal spojení?"

"Dejte mi je!"

Radiotelegrafista zapnul vysílačku.

"Zde Vancouver. Volám sedm set čtrnáct. Slyšíte mě? Přepínám."

Z amplionu se ozval Spencerův hlas: "Zde sedm set čtrnáct, volám Vancouver. Slyším vás dobře, hovořte.

Přepínám."

Radiotelegrafista podal Treleavenovi mikrofon, jehož kabel svinul pod úzkým stolem. Kapitán udělal několik kroků k oknu, rozkročil se, a pozoruje několik vteřin napjatě obličej mužů, kteří si stoupili, aby ho viděli, promluvil do mikrofonu měkkým, neuspěchaným a uklidňujícím hlasem. Chtěl, aby dal Spencerovi jistotu, kterou sám v tomto okamžiku postrádal, a přál si, aby mu jeho slova u všech těch, s nimiž bude usilovat o záchranu cestujících v letadle bez pilota, vydobyla autoritu, bez níž, jak vycítil, by nemohl pracovat.

"Zde Vancouver, volám sedm set čtrnáct. Hovoří Paul Treleaven, kapitán Transkanadské letecké společnosti. Budu vám pomáhat při sestupu na přistání. Neměli bychom s tím mít moc velké starosti, protože z toho, co mi bylo řečeno, vím, že hovořím s bývalým pilotem Georgem Spencerem. Chtěl bych, Georgi, abys mi pověděl pár slov o svých pilotních zkušenostech..."

Burdickovi, který hleděl na kapitána Treleavena, se v očích objevily slzy.

03.25 - 04.20

Spencer se úkradkem podíval na Janet. V nazelenalém světle kabiny postřehl horečnatý lesk jejích očí, upřených na jeho ruce.

Znepokojen jejím soustředěným pohledem, odvrátil poněkud hlavu a napjatě poslouchal Treleavenův hlas: "Zajímalo by mě například, kolik máš za sebou letových hodin, jaké máš zkušenosti s pilotováním vícemotorových letadel a kdy jsi naposledy seděl za volantem. Přepínám."

Okoralé rty zabraňovaly Spencerovi okamžitě reagovat na Treleavenovu výzvu. Několikrát si je olízl a s námahou polkl. Přidušeným hlasem pronesl: "Zde sedm set čtrnáct, volám Vancouver. Kapitáne, jsem rád, že nám chcete pomoci, ale neobelhávejme jeden druhého. Oba velmi dobře víme, v jaké jsme situaci. Mám zkušenosti s pilotováním jednomotorových stíhaček typu spitfire a mustang. Nalétal jsem asi tisíc hodin, ale za dvacet let jsem zapomněl, co se dalo zapomenout. Přepínám."

"Georgi, létání je jako jízda na kole. Nikdy se nemůže zapomenout," dodával mu kapitán odvalu. "Zůstaň na příjmu." Treleaven, sedící v místnosti služby řízení letového provozu, odložil mikrofon a zahleděl se na mapu, kterou před něho položil vedoucí směny.

"Zkuste ho navést na tenhle kurz," řekl nenápadný třicátník, ukazuje na mapě zakreslenou trať letu. "Vojenské letectvo nám dalo údaje pro vedení radarem." Vedoucí směny se na několik vteřin odmlčel a polohlasně, aby ho nikdo neslyšel, se zeptal: "Kapitáne, je Spencer hodně nervózní?"

"Kdo by na jeho místě nebyl?" odvětil Treleaven starostlivě.

"Musíme mu dodat sebedůvěru, protože bez ní je předem všechno ztracené. Každý pohyb, který bude podle našich pokynů vykonávat, musí dělat v přesvědčení, že to dokáže. Požádejte ostatní kolegy, aby nemluvili zbytečně nahlas. Spencer nás musí neustále dobře slyšet.

Jinak znervózní a mohl by se dopustit tragické chyby."

Treleaven po těchto slovech vstal a zamířil k radiotelegrafistovi.

„Příteli, chci vás požádat, abyste udělal všechno, co je ve vašich silách, aby se nám sedmsetčtrnáctka neztratila z doslechu. Moc na tom záleží."

Když se vrátil na své místo, napil se černé kávy a rozhlédl se po ztichlé místnosti. Z chování svých dočasných spolupracovníků vycítil, že si každý z nich uvědomuje tíhu odpovědnosti, která na nich spočívá. Sáhl po mikrofonu a několikrát stiskl hovorové tlačítko.

"Volám sedm set čtrnáct. Mluví Treleaven. Spencere, máš jistě zapnutého autopilota? Přepínám."

"Ano, kapitáne," uslyšel zřetelně Spencerovu odpověď.

"Dobře, za chvíli ho vypneš a budeš si zvykat na ruční řízení.

Až uvidíš, jak volant řízení reaguje, zkusíš si nacvičit manévry změny kurzu. Ale dřív než odblokuješ kormidla, si zapamatuj, že nesedíš ve stíhačce. Pedály směrového řízení ti budou připadat strašně nepoddajné, ale tím se neznepokojuj. To je zcela normální, protože empressa váží několik tun. Snaž se, abys neustále sledoval rychlost letu, která při zataženém podvozku a klapkách nesmí klesnout pod sto dvacet uzlů. Jinak budeš na zemi dřív, než se naděješ. Opakuji: rychlost letu nesmí klesnout pod sto dvacet uzlů. A ještě něco. Je tam s tebou někdo, kdo by obsluhoval vysílačku? Chtěl bych, abys věnoval veškerou pozornost pilotáži. Přepínám."

"Vancouver? Je tu se mnou letuška, která si vezme na starost spojení se zemí. Hned se vám ozve. Přepínám."

"Zde sedm set čtrnáct. Volám Vancouver. Hovoří stevardka Janet Bensonová. Přepínám."

"Nazdar, Janet," ozval se Treleaven. "Budeš nám hlásit všechno, o čem tě George požádá. Bud tak laskavá a všiměj si také údajů na rychloměru. Zapamatuj si, že se letadlo pohybuje ve vzduchu proto, že letí určitou rychlostí. Klesne-li rychlost letu pod stanovenou hranici, může se zřítit. Jakmile uvidíš, že se ukazatel rychloměru přibližuje sto dvaceti

uzlům, okamžitě George upozorni. Rozuměla jsi?

Přepínám."

"Ano, rozuměla, kapitáne. Přepínám."

"Georgi, ještě několik slov. Pohyby pedálů musejí být nenásilné a neukvapené. Chtěl bych, abys vypnul autopilota. Vypínač je umístěn na volantu řízení. Po vypnutí autopilota udržuj letadlo v horizontální poloze a leť přímým směrem. Dávej pozor na variometr a Janet si bude všimát údajů na rychloměru. Nezapomeňte, že kritická rychlost je sto dvacet uzlů. Udržujte ji nad touto hranicí. Jste připraveni?

Přepínám."

"Ano," řekl Spencer krátce, pokládaje ruku na vypínač autopilota.

Hleděl soustředěně na přístroje palubní desky a levou rukou uchopil jemně rameno volantu.

"Řekni mu, že vypínám autopilota," přikázal Janet, která okamžitě splnila jeho příkaz.

Ruka na rameni volantu se mu lehce chvěla. Pojednou jistým pohybem posunul páčkou. Letadlo se ve stejném okamžiku nachýlilo na pravou stranu, ale Spencer ho bez obtíží vyrovnal. Jediné, co v těchto chvílích vnímal, bylo sotva znatelné chvění volantu řízení, které mu jako slabé výboje elektrického proudu pronikalo celým tělem.

"Ohlas mu, že je vše v pořádku," utrousil, aniž odvrátil pohled od palubní desky.

"Zde sedm set čtrnáct. Udržujeme letadlo v horizontální poloze, v určeném kurzu a výšce," oznámila Janet středisku služby letového provozu překvapivě klidným hlasem.

"Zde Vancouver. Georgi, gratuluju. Jakmile si zvykneš na reakce volantu, zkusíš si několik mírných zatáček o náklonu dvou až tří stupňů. Vidíš zatáčkoměr? Máš ho přímo před sebou, v blízkosti stínítka osvětlení palubní desky.

Přepínám."

Treleaven přimhouřil oči, aby si lépe vybavil rozmístění všech kontrolních přístrojů v pilotní kabině empresy. Ze soustředěného zamyšlení ho vyrušil hlas zástupce vedoucího řízení letového provozu: "Kapitáne, vím, že máte se Spencerem starosti až nad hlavu, ale měli bychom už začít s přípravami na přistání. Co říkáte - co kdybych sem přizval vedoucího radarové stanice? Potřebuji s ním nutně mluvit."

"To je rozumné, zavolejte ho."

Spencerova noha opatrně sešlápla pedál nožního řízení. Připadalo mu, že uplynula neuvěřitelně dlouhá doba, než letadlo zareagovalo a než se ukazatel zatáčkoměru nepatrně pohnul. Spokojen prvním pokusem se rozhodl, že si zkusí zatáčku opačným směrem. Znovu sešlápl pedál, ale reakce letadla byla tak nečekaná, že nebyl několik vteřin schopen jediného pohybu. Až pohled na rychloměr, ukazující necelých sto osmdesát uzlů, ho probudil k činnosti. Postupně ustálil let do zatáčky a přidával plyn, až rychloměr ukazoval dvě stě dvacet uzlů. Uvědomil si, že musí mít stále na zřeteli koordinaci všech pohybů a že si musí zvyknout na opožděnou reakci letadla po svých jednotlivých úkonech. Znovu sešlápl plynový pedál, až ucítil, že se trup letadla natáčí vpravo. Vyrovnání do přímého směru mu tentokrát nedělalo žádné obtíže, a proto si troufl na zatáčku vpravo, aniž při tomto manévru klesla rychlost letu.

Janet na chvíli vzhledla od přístrojů palubní desky a zeptala se: "Georgi, jak se cítíte?"

Spencer se snažil usmát, ale nedařilo se mu to. Hlavou mu bleskla vzpomínka na pilotní školu a na první cvičné lety, při kterých míval stejné pocity jako v těch chvílích, ovšem s tím rozdílem, že tehdy nevisely na vlásku života šedesáti osob a osud letadla byl víceméně v rukou inspektora, sedícího za jeho zády.

"Janet," řekl Spencer po chvíli, "řekni mu, že jsem přešel na ruční řízení a že jsem udělal několik mírných zatáček s návratem na původní kurz."

Když Janet ohlásila, co Spencer žádal, ozval se Treleaven.

"Chtěl jsem se zeptat na počasí. Jak to u vás vypadá? Přepínám."

"Ve výšce, ve které letíme, je jasno, ale pod námi jsou mraky."

"Janet, podávej nám po dvaceti minutách zprávu o změnách povětrnostní situace," požádal Treleaven. "A teď si znovu pohovořím s Georgem. Příteli, každou chvíli se můžeš dostat do mraků nebo dokonce do vrstvy mraků s menšími povětrnostními poruchami. Musíš být na podobná setkání připraven. Jak se ti letí?"

Spencer se podíval na Janet.

"Řekni mu, že bych potřeboval na vyšlapování pedálů slona."

"Haló, Vancouver? Pilot říká, že by na vyšlapnutí pedálů potřeboval mít sílu slona," ohlásila Janet.

V místnosti střediska řízení letového provozu se na několik vteřin objevil na tvářích všech náznak úsměvu.

"To je naprosto přirozené, Georgi," ozval se Treleaven. "Byl jsi zvyklý vyšlapovat pedály směrového řízení u malých stíhaček, a proto se připrav na větší odpor řídících mechanismů, jakmile budeš měnit kurz, výšku atakdále. Ničeho se ale neboj, určitě si zvykneš..."

Před Treleavenem se objevil zástupce šéfa služby řízení letového provozu.

"Přišel vedoucí radarové stanice," oznámil polohlasně.

"Ať počká," odpověděl Treleaven, zakrýváje rukou mikrofon.

"Promluví si s ním, až budu mít čas."

"Dobrá, řeknu mu to."

"Haló, Georgi, promiň, že jsem se na chvíli odmlčel. Musíš se vyhnout jakýmkoliv prudkým pohybům pedálů. Rozuměl jsi? Přepínám."

"Kapitáne, všemu jsem rozuměl. Přepínám."

"Georgi, chtěl bych, abys zvládl manévry zvyšování a snižování rychlosti. Nejprve si nastav ovládací páky motorů na sto šedesát.

Neměj přitom ani výšku ani kurz, ale dávej pozor na rychlost. Nesmíš se dostat pod sto dvacet. Ovladač vyvážení směrového kormidla máš u pravé nohy a vedle máš ovladač pro vyvážení křidélek. Rozuměl jsi? Přepínám."

Spencer si pro jistotu ohmatal všechna vyjmenovaná zařízení a levou rukou udržoval letadlo v požadovaném kurzu.

"Ohlas, že snížím rychlost," utrousil k Janet sotva slyšitelně.

"Vancouver, snižujeme rychlost. Přepínám."

Vteřiny ubíhaly a letadlo postupně snižovalo rychlost. Při rychlosti do šedesáti uzlů přesunul řízení do neutrální polohy a pohybem hlavy dal Janet na srozuměnou, že splnil kapitánův příkaz.

"Zde sedm set čtrnáct. Voláme Vancouver. Rychlost sto šedesát.

Přepínám."

Janetina slova zazněla v okamžiku, kdy Treleaven svlékal propocené sako stejnokroje. Uznale kývl hlavou a sáhl po mikrofonu.

"Georgi, výborně. Teď změníš výšku. Zacházej s pedály jako se syrovými vejci. Nezapomeň kontrolovat rychlost.

Udržuj ji na sto šedesáti uzlech. Jakmile manévr skončíš, ozvi se. Přepínám."

Treleaven odložil mikrofon a vstává od stolu, hlasitě pronesl: "Kde je vedoucí radarové stanice?"

"Zde, kapitáne," řekl starší muž, stojící v blízkosti dálhopisu.

"Jaký dosah má vaše stanice?"

"Přibližně šedesát mil."

"Pro tuto chvíli je to málo, ale nemůžeme mít všechno, na co si vzpomeneme. Doufejme, že udržuje správný kurz. Buďte tak laskav a pokuste se ho za půl hodiny najít."

"Jakmile ho zachytíme, hned vám to ohlásím," řekl vedoucí radarové stanice.

"Nemohli bychom ho vést podle radiokompasu?" vmísil se do rozhovoru Burdick.

"Ne, má dost jiných starostí," poznamenal Treleaven rozhodně.

"Povedeme ho rádiem, bude se muset bavit hledáním, frekvencí, takže raději risknu, aby z letové cesty odbočil třeba i několik mil."

"Máte pravdu," souhlasil Burdick.

"Navrhuji," pokračoval Treleaven, obraceje se na vedoucího radarové stanice, "abych mu kurz oznamoval já, protože si již zvykl na můj hlas."

"Jistě," přitakal starší muž.

"Až se objeví na obrazovce, ohlásíte mi potřebné údaje, které mu zopakují. Můžete být neustále v přímém spojení?"

"Postarám se o to," přislíbil vedoucí radarové stanice a zeptal se: "Jak si představujete zajištění přistávacího manévru?"

"Doporučuji, abychom v okamžiku, kdy se bude přibližovat k letišti a kdy ho budeme mít na obrazovce, přešli odtud na věž. Tam se rozhodneme, na kterou dráhu ho navedeme."

"V pořádku, sejďme se na věži," pronesl vedoucí radarové stanice a zamířil ke dveřím.

Treleaven vzal do ruky mikrofon, ale když viděl, že šéf služby řízení letového provozu, který právě telefonoval, na něho kývá hlavou, odložil ho na stůl a čekal.

"Kapitáne, konečně se ozval doktor Davidson," oznámil Jimmy Grimsell.

"A co jste se dozvěděl?"

"Podle informací, které od nás získal, usuzuje, že diagnóza doktora Bairda je správná, i když se zpočátku domníval, že může jít o botulismus."

"Co jste to říkal? Nikdy jsem takové slovo neslyšel."

"Botulismus je otrava takzvaným klobásovým jedem, který se vytváří v kazících se potravinách. Neměli bychom sem doktora Davidsona pozvat? Mohl by si pohovořit s doktorem Bairdem."

"Ne, pane Grimsell. V těchto okamžicích je nejdůležitější být neustále ve spojení s pilotem. Bude-li se chtít lékař v letadle poradit, jistě se ozve, a pak bychom požádali doktora Davidsona o konzultaci.

Ať čeká na ošetřovně, dokud letadlo nepřistane. Vysvětlíte mu, že pro nás i Spencera má teď každá vteřina cenu zlata."

Po těchto slovech uchopil mikrofon a ohlásil se Spencerovi.

"Zde Vancouver, nazdar, Georgi. Chci tě upozornit, že mezi pohybem volantu a reakcí tohoto letadla uplyne větší doba než u stíhaček.

Nedej se tím vyvést z míry. Rozumíš? Přepínám."

Po chvíli mlčení se ozvala Janet: "Zde sedm set čtrnáct. Pilot rozuměl. Přepínám."

Spencerovi připadalo, že Treleaven čte na dálku jeho myšlenky.

Když nacvičoval manévr změny výšky potlačil volant lehce od sebe a ihned jej vrátil do původní polohy, ale v chování letadla nepostřehl žádnou změnu.

Při druhém pokusu, kdy volant řízení potáhl o několik milimetrů, se před letadla sotva znatelně sklonila k zemi, ale pojednou se téměř střemhlavým letem řítily do vrstvy hustých mraků. Spencer hleděl bezmocně na ukazatel rychloměru: sto osmdesát... dvě stě...

dvě stě dvacet... Oběma rukama přitahoval volant řízení k sobě a ukazatele na palubní desce jako by náhle ožily.

Ručička variometru klesla co nejnižší a pohled na nezvykle nízkou polohu siluety letadélka na ukazateli umělého horizontu naháněl Spencerovi hrůzu z příštích vteřin.

Janet se na něho dívala očima rozšířenými strachem. Slyšel, jak mu křičí do ucha: "Výška, výška!"

Byl to slabý a vzdálený hlas, jako když někdo volá z hloubi lesa.

Představa neodvratné katastrofy v něm zburcovala zbytek sil a ty vynaložil na pokoření bezvládného letadla, jež poznenáhlu začalo nabírat výšku.

"Zaplať bůh, že jsem to vyrovnal," utrousil zadýchaně, svíraje křečovitě volant řízení.

Pohled na rychloměr ho znovu přiměl soustředit se výhradně na desítky tlačítek a páček, na jejichž správném ovládání

závisel osud všech, kteří byli na palubě letadla, jež řídil. Rychloměr začal znovu klesat: sto šedesát... sto padesát... sto čtyřicet... sto třicet. Spencer cítil, že neuvěřitelně mnohatunovou hmotu obřího letadla.

"Georgi, rychlost!" vykřikla Janet.

Její výkřik ho probudil z chvilkové bezradnosti a jakési zvláštní apatie. Energickým, ale přitom nenásilným pohybem posouval páčky motorů, až se ukazatel rychloměru ustálil na sto šedesáti uzlech.

"Rychlost sto šedesát," ohlásila Janet, hledíc upřeně na palubní desku.

"Co se děje?" zaslechl Spencer lékařův hlas.

"Promiňte, doktore, učím se létat," řekl Spencer.

"Vím, že to nemáš lehké, ale střemhlavé lety si vyzkoušíš až jindy. Málem jsi nás všechny přizabil."

"Polepším se," poznamenal Spencer, olizuje si suché rty.

Místo Bairdovy odpovědi se ve sluchátkách ozval Treleavenův hlas: "Zde Vancouver. Georgi, jak jsi na tom? Přepínám."

Ptá se, jako by šlo o nějaké utkání, napadlo Spencera. Ano, je to utkání mrtvé hmoty letadla s lidmi. Letadlo je v lepší formě. To se nedá oddiskutovat. Tohle letadlo hrálo první ligu...

"Zde sedm set čtrnáct. Zatím je všechno v pořádku," oznámila Janet, pošilhávajíc po Spencerovi.

"Výborně. Nahlašte mi údaje o kurzu. Přepínám."

Spencer pohlédl na kapalinový kompas umístěný pod palubní deskou.

"Řekni mu, že udržujeme magnetický kurz dvě stě devadesát."

Janet okamžitě splnila jeho příkaz.

"Georgi, drž se ohlášeného kurzu, i když jsi o kousek vybočil z letové dráhy. Až bude třeba, povím ti, jak máš odchylku vyrovnat."

Teď se musíš seznámit s chováním letadla při nižších rychlostech, když je vysunutý podvozek a klapky. Zatím ještě nic nedělej. Za okamžik ti povím, jak máš postupovat. Přepínám."

Spencer si předloktím levé ruky otřel zpoceně čelo a čekal, až se Treleaven znovu ozve. Cítil, jak ho od hlavy k patě polévá štiplavý pot.

"Zde Vancouver," uslyšel asi po minutě napjatého čekání. "Volám sedm set čtrnáct. Spencere, jseš připraven?"

Kývnutím hlavy dal najevo, že ano.

"Pilot je připraven," oznámila Janet.

Její hlas byl cizí, dutý, mechanický.

"Nejdřív ubereš o něco plyn. Stačí docela málo. Rychlost sto šedesát. Letadlo musíš udržovat v horizontální poloze."

Rozuměl jsi?

Přepínám."

Spencer se zapřel celou šíří ramen do opěradla pilotního sedadla a z hluboko se nadechl.

"Janet, dávej pozor na rychloměr," přikázal a letným pohledem přelétl po palubní desce.

"Sto devadesát... dvě stě... sto devadesát..." hlásila Janet.

"Ubírám plyn," přerušil ji Spencer a pomalým pohybem stáhl ovládací páky motorů.

"Sto devadesát... sto osmdesát... sto sedmdesát... sto šedesát pět... sto padesát... sto padesát... Treleaven říkal, že..."

"Vím, vím, čti dál!" zařval, až mu zabolelo hrdlo, a pohyboval ovládacími pákami tak dlouho, až uslyšel, že se ukazatel rychloměru ustálil na sto šedesáti uzlech.

"Janet, nezlob se. Ohlaš jim, že letíme stanovenou rychlostí," řekl klidnějším hlasem, přestože si uvědomoval, že manévr snížení rychlosti zabral více času, než asi Treleaven očekával.

"Volám Vancouver, zde sedm set čtrnáct. Letíme rychlostí sto šedesát uzlů. Přepínám."

"Slyším vás. Georgi, teď vysuň klapky na patnáct stupňů. Páka na ovládání klapky je u spodní části volantu. Abys vysunul klapky na patnáct stupňů, musíš pohnout pákou palubní desky. Rozuměl jsi?"

Přepínám."

"Janet, až ti řeknu, posuneš touhle pákou kupředu," řekl Spencer, ukazuje jí špičkou nohy páku na ovládání klapky.

Letuška potvrdila Treleavenovi příjem pokynů a položila ruku na chladný povrch kovu.

"Sedm set čtrnáct, až vám řeknu, stlačíte páku do nejnižší polohy."

Jakmile bude ukazatel na patnácti stupních, vrátíte ji zpět a zabezpečíte ji na druhém zoubku. Dávejte přitom pozor, aby pohyb páky v obou směrech byl plynulý. Jasně? Přepínám."

"Vancouver, jsme připraveni," sdělila Janet bezstarostně.

"Tak tedy pozor, teď!" zazněl Treleavenův pokyn k začátku manévru.

V okamžiku, kdy letuška chtěla posunout páku kupředu, všimla si, že ukazatel rychlosti klesl na sto dvacet uzlů.

Ustrašeně pohlédla na Spencera, který ji koutkem oka pozoroval.

"Na co čekáš?" vykřikl vztekle.

"Podívejte se!" řekla. Byl to daleký a slabý hlas, znějící jako výkřik dítěte v tunelu. "Podívejte se, rychloměr!"

Spencer při pohledu na ukazatel rychloměru potlačil podvědomě volant řízení. V posledním okamžiku, kdy se Janet chystala posunout pákou na ovládání klapky, vykřikl: "Zadrž! Nic nedělej!"

Skloněná před letadla se stále rychleji přibližovala k šedé cloně mraků. Janet měla pocit, že se udusí, ale přesto zalykavě hlásila údaje rychloměru.

"Sto třicet pět... sto čtyřicet... sto padesát... sto šedesát... sto sedmdesát..."

sto sedmdesát pět... Georgi, nemůžete to vyrovnat?" vykřikla zděšeně.

"Snažím se o to," procedil se zaťatými zuby.

"Sto sedmdesát, sto šedesát pět... sto šedesát..." pokračovala ve čtení rychlosti, zatímco Spencer nespouštěl oči z

variometru, jehož údaje potvrzovaly, že letadlo letí v dokonale horizontální poloze.

"Janet, musím si chvíli odpočinout," řekl bezbarvým hlasem.

"Aspoň vidíš, jaký jsem umělec. Měl jsem předpokládat, že..."

"To jsem zavinila já. Měla jsem dávat pozor na rychlost," podotkla provinile a zhluboka se nadechla, aby potlačila zrychlený tlukot srdce.

Spencer vycítil, že je jí do pláče.

"Představ si, co bych si tu bez tebe počal," řekl, aby ji uklidnil.

Ve sluchátkách se ozval Treleavenův netrpělivý hlas: "Haló, Georgi, vysunul jsi už klapky? Přepínám."

"Právě se na to připravujeme," odpověděla Janet.

"Okamžik, zapomněl jsem vás upozornit, že po vysunutí klapek klesne rychlost letu. Budeš ji muset udržovat na sto čtyřiceti uzlech.

Přepínám."

"Aby tě hrom vzal," ulevil si Spencer.

"Musíte mu to prominout. Umíte si představit, jak to tam u nich asi vypadá?" konejšila ho Janet, která si připomněla některé okamžiky, jež náhodou prožila v torontském a winnipežském středisku služby řízení letového provozu.

"Kapitáne, děkujeme za připomínku. Začínáme vysouvat klapky.

Přepínám."

Na Spencerův pokyn stlačila co nejniž páku na ovládání klapek, jejichž polohu Spencer pozoroval na příslušném ukazateli.

"Janet, dobře, a teď ji zablokuj na druhém zoubku," řekl pomalu a opatrně zvyšoval rychlost, až se ručička rychloměru ustálila na sto čtyřiceti uzlech.

"Ohlaš vysunutí klapek," řekl stručně a zahleděl se na letuščin profil.

"Zde sedm set čtrnáct. Vancouver? Vysunuli jsme klapky na patnáct stupňů. Rychlost sto čtyřicet."

"Udržujete letadlo v horizontální poloze?" zeptal se Treleaven.

Janet nevěděla, co má odpovědět.

"Letíme víceméně rovně," utrousil Spencer.

"Vancouver, letadlo je ve víceméně horizontální poloze."

"Škoda, že vás nevidím," poznamenal Treleaven a pokračoval: "Zkusíme si vysunutí podvozku, Georgi připrav se na velký odpor hmoty letadla. Budeš mít stejný pocit, jako při přistání. Dbej, abys udržel potřebnou výšku a rychlost. Až budeš připraven, vysuň podvozek.

Rychlost může klesnout na sto dvacet, ale pravděpodobně budeš muset přidat plyn, abys při zvýšeném odporu neztratil rychlost.

Pochopil jsi všechno, co je třeba udělat? Přepínám."

"Zeptej se ho, jak mám vychýlit řízení a jaký má být režim motorů."

Ještě než dozněla Janetina otázka, řekl Treleaven poblíž stojícímu Burdickovi: "Měl bych ho pochválit, že přemýšlí a že mu přece jen něco zůstalo v paměti."

Na chvíli se odmlčel a pak navázal spojení s letadlem.

"Georgi, zatím na tyhle věci nemysli. Soustřed se plně na udržení rychlosti při vysunutém podvozku a klapkách.

Později ti povím, co budeš muset udělat před přistáním. Přepínám."

"Pověz mu, že jsem rozuměl," ozval se Spencer, pošilhávaje na páku v blízkosti pravé nohy.

Napadlo ho, že bude rozumnější, když bude oběma rukama svírat volant řízení.

"Janet, dokážeš touhle pákou vysunout podvozek a zároveň číst údaje na rychloměru?"

Letuška přikývla a stiskla páku. Oběma připadalo, že letadlo sevřela neviditelná chapadla bránící mu v dopředném pohybu. Překvapení touto reakcí se nečekaně octli v hlubokém předklonu nad panelem přístrojové desky.

"Sto třicet... sto dvacet pět... sto patnáct..." hlásila Janet a na okamžik se odmlčela.

"Čti dál!"

"Sto patnáct... sto dvacet... sto dvacet, sto dvacet..."

"Ksaku, copak s tou bednou nepohnu?" vřestěl Spencer, nespouštěje ruku z ovládacích pák motorů.

Ve sluchátkách zazněl znepokojený Treleavenův dotaz: "Georgi, je všechno v pořádku? Vysunul jsi už podvozek?"

"Ano," odpověděla Janet krátce.

"Až se na přístrojové desce rozsvítí tři zelená signální světla, bude to znamenat, že podvozek je po vysunutí zajištěn. Ve střední části panelu přístrojové desky si najdi ukazatel manometru; jeho ručička musí být v zeleném políčku.

Přepínám."

Spencer se podíval na palubní desku a s uspokojením konstatoval, že vysunutý podvozek je podle údajů kontrolních přístrojů řádně zajištěn.

"Potvrď jim, že je všechno v pořádku," požádal Janet a dříve než stiskla tlačítko mikrofону, dodal: "Znovu jim připomeň, že řízení jde, jako by bylo zarezivělé."

"Vancouver, zde sedm set čtrnáct. Podvozek je vysunutý, ale řízení jde čím dál víc ztuha."

"Georgi, uvědom si, že nesedíš ve stíhačce, ale ve čtyřmotorovém dopravním letadle. Teď se připrav na úplné vysunutí klapek.

Uvidíš, že si tenhle manévry rychle osvojiš. Poslouchej pozorně! Plné klapky, rychlost sto deset uzlů a pro udržení stále stejné výšky uprav režim motorů. Až se ohlásíte, že jste manévry provedli, povím ti, jak při stejné rychlosti a výšce podvozek a klapky zasuneš. Přepínám."

"Kapitáne, rozuměla jsem dobře, že máme letět rychlostí sto deset uzlů?"

"Ano, sto deset. Opakuji: sto deset uzlů."

"Děkuju. Začínáme s plným vysunutím klapek," řekla a odložila mikrofon.

Drobnou dlaní stiskla páku, a zatímco jí pohybovala, rychlost vůčihledně klesla.

"Sto dvacet, sto patnáct, sto patnáct, sto deset, sto deset," hlásila Janet a pozorovala Spencera, který jako by zdolával obrovskou fyzickou námahu.

"To je hrůza, co je to za tlak," řekl, těžce oddechuje. "Zeptej se, co mám teď udělat."

"Vancouver? Klapky jsou úplně vysunuté, rychlost sto dvacet.

Pilot se ptá, co..."

Treleven ji nenechal domluvit a spěšně pronesl: "Georgi, jseš pašák. Teď podvozek a klapky zasuneme a ještě jednou to s malými obměnami zopakujeme. Přepínám."

"Nevím, jestli budu mít tolik sil," poznamenal Spencer, "ale potvrd' mu, že jsem připraven."

"Haló, Vancouver, jsme připraveni."

"Dobrá. Nejprve vrať klapky do polohy patnáct stupňů, tak, jako byly před úplným vysunutím. Rychlost udržujte na sto dvaceti uzlech. Abys udržel letadlo v této rychlosti, ubereš mírně plyn. Pokud jsi všemu rozuměl, můžeš začít."

Janet se sklonila a uchopila konec páky. Zatáhla, ale páka zůstávala v dolní poloze. Zmateně pohlédla na Spencera.

Znovu se pokusila ji pohnout.

"Georgi, páka se zasekla," vzdychla rozpačitě.

"Hloupost. Zatáhni pořádně!"

Avšak ani třetí pokus se jí nezdařil.

"Počkej, zkusím to sám."

Nachýlil se nad pákou a jediným pohybem ji přemístil do požadované polohy.

"Janet, odpočiň si chvíli," navrhl, když viděl její unavenou tvář.

"Georgi, pozor!" vykřikla zděšeně. "Ztrácíme rychlost!"

Rychloměr ukazoval devadesát, sedmdesát pět, sedmdesát uzlů...

Podle polohy sedadla nachýleného zřetelně dozadu Spencer poznal, že se letadlo může dostat každým okamžikem do vývrtky. Ve zlomku vteřiny ho napadlo, co je čeká, nebude-li okamžitě reagovat.

Musíš jednat, nutil ho pud sebezáchovy. Vzpomeň si, co ses učil v pilotní škole. Na kterou stranu se naklání letadlo?

Na levou! Tak posuň páku výškového kormidla od sebe a pákou směrového kormidla pohni vpravo! Tak! Nespouštěj oči z kontrolních přístrojů. A důvěřuj jim. Připrav se na vyrovnání letadla. Ještě chvíli a...

"Hory!" vykřikla Janet. "Georgi, hory!"

Spencer nevnímal její slova a chladnokrevně promyšlenými pohyby pak vyváděl letadlo z nebezpečného pádu.

"Sto pět, sto deset, sto patnáct," slyšel lhostejně pronášená slova letušky klečící vedle sedadla.

"Zatáhni podvozek!" zařval na ni, přesvědčen, že jedině hrubostí ji přiměje k nezbytnému úkonu, bez něhož by letadlo nedosáhlo potřebné rychlosti.

"Vidím hory, zabijeme se..."

"Ksaku, zatáhni podvozek," zahromoval podruhé a stiskl jí bolestivě rameno.

Janet zatáhla za páku, a když ji pustila, přitiskla si dlaněmi uši.

Ohlušující hřmot do ní pronikal celým povrchem a nedalo se mu za žádnou cenu uniknout.

Ve stejném okamžiku se s třeskem otevřely dveře kabiny. Do vytí motorů pronikaly útržky slov několika vyděšených cestujících.

"To je hrůza, Kriste pane, to je hrůza," doléhal k Spencerovým uším křik jedné z cestujících.

"Okamžitě se vraťte na svá místa!" přikazoval Bairdův hlas.

"Pusťte mě! Pusťte mě!" křičel nepřítelně Maurice Feltin, odstrkuje od dveří kabiny lékaře.

Nenadálý pohyb letadla podlomil Bairdovi nohy a mohutná postava Maurice Feltina zaplnila vstup do kabiny.

Vytřeštěným zrakem hleděl na týl Spencerovy hlavy, poté sklouzl pohledem na klečící Janet a nakonec spatřil na podlaze bezvládná těla obou pilotů.

Oblíčeje se mu strachem křečovitě stáhl a ústa se mu několik vteřin pohybovala naprázdno. Až po chvíli se mu z hrdla vydral nepřírozený a zoufalý výkřik: "Zabijou nás! Zabijou nás! Piloti jsou mrtvi...!"

Výkřiků z kabiny cestujících přibývalo a přibývalo jim i na síle.

Spencer měl chuť dát se taky do řvaní. Zmocňovala se ho nepřekonatelná ochablost.

Bairda, otřeseného pádem na podlahu kabiny, napadlo, jestli všechno, co prožívá, není sen. Bylo zvláštní být tady a čekat na smrt.

Bylo to absurdní, nedalo se to brát vážně. Mechanicky se podíval na hodinky. Bylo za deset minut půl páté. Uvědomil si, že si je večer zapomněl natáhnout, a přiložil si je k uchu. Přes hřmění motorů slyšel zřetelně tikot uplývajících vteřin. Byl to něžný, přátelský, důvěrně známý zvuk, který k němu doléhal zdálky, bylo to neutuchající něžné pulzování, které dokazovalo, že lidský život nezemřel, že se čas nezastavil, že naděje žije dál.

04.20 - 04.35

Svit neonových světél na průčelí vancouverského letiště se v ranním rozbřesku nejasně odrážel od mokrého pásu asfaltové silnice, oddělené od obrovského parkoviště stuhou záhonů uvadlých růží. Na toto místo, obvykle tiché a opuštěné, byl v posledních hodinách ustupující noci nezvyklý pohled. Blikající červené světlo na střeše policejního vozu, blokujícího částečně vjezd do zatáčky před letištní budovou, připomínalo varovné signály mořského majáku, před nímž každé z přijíždějících vozidel poslušně zpomalilo a zamířilo do vyhrazeného prostoru vzdáleného parkoviště.

Řidiči, kteří z auta vystoupili, kráčeli spěšně k letištní budově, jejíž prostorné haly pro cestující zely prázdnotou. Vozidla požárníků a záchranné služby vjížděla naopak do prostoru hangárů.

"Dámy a pánové," ozvalo se nečekaně z amplionů umístěných na osvětlovacích stožárech parkoviště, "rozhlasová stanice Vancouver pro vás připravila mimořádné hlášení o situaci na místním letišti.

Ředitelství letiště Vancouver oznamuje, že z dosud nezjištěných příčin došlo k náhlému onemocnění dvou pilotů mimořádného letadla na lince Toronto - Winnipeg - Vancouver. Protože letadlo není řízeno kvalifikovaným pilotem, učinilo ředitelství letiště všechna nezbytná opatření, aby nedošlo k zbytečným obětem na životech. Správa letiště a policejní ředitelství žádá, aby obyvatelé domů v blízkosti letiště uposlechli příkazů policistů a pořádkové služby. S dalším hlášením se přihlásíme za patnáct minut."

K řadě automobilů na vzdáleném konci parkoviště se od policejního vozu s červeným majáčkem přitítil zánovní chevrolet, na jehož zablácených bocích byl sotva čitelný nápis KANADSKÁ TISKOVÁ AGENTURA. Pronikavé zaskřípění brzd a tupý úder spěšně zabouchnutých dveří vyrušilo na chvíli skupinku živě diskutujících policistů. Urostlý muž s pláštěm přehozeným přes ramena kráčet dlouhými kroky ke vchodu ředitelství letiště, strážného červenolicím strážným v provlhlé uniformě.

"Dobrý ráno," zabručel urostlý muž a ledabyle ukázal strážnému průkazku Kanadské tiskové agentury.

"Místnost patnáct, první poschodí," utrousil strážný a ustoupil stranou od úzkého vchodu vstupních dveří.

Cestou do místnosti Kanadské společnosti příležitostných letů potkával muž s pláštěm přehozeným přes ramena zamklé muže v uniformách leteckých společností, kteří měli většinou své kanceláře v prvním poschodí letištní budovy. Když vstoupil do místnosti číslo patnáct, přistoupil k němu mladý muž s mohutnou kšticí ryšavých vlasů.

"Co je nového, Terry," zeptal se ho přichozí.

"Všechno, co jsem se, pane Jessup, dozvěděl, jsem telefonoval redakci. Zatím víme jen to, co hlásilo rádio."

"Už víte, kdo povede tiskovku?"

"Myslím, že Howard."

"Pošle sem redakce nějaké fotografie?"

"Když jsem naposledy hovořil s vedoucím směny, tvrdil, že fotografové už vyjeli a..."

"Připomeňme Huckovi, aby poslal jednoho fotografa do míst evakuace obytných domů. Až se letadlo přiblíží k letišti, ať vyleze někam na strom. Při troše štěstí by z místa katastrofy mohl udělat pár nezvyklých záběrů. Slyšel jste, kdo pilotuje letadlo?"

"Nějaký George Spencer z Toronta."

"Doufám, že v redakci někoho napadlo zavolat torontskému zpravodaji, aby o něm vyčuchal pár zajímavostí."

Ralf Jessup, šéfredaktor zpravodajské skupiny Kanadské tiskové agentury, se rozhodl vytěžít z neštěstí druhých maximum osobního prospěchu. Rozhlédl se po místnosti a nečekaně vybafl na ryšavého mládence: "Terry, pádej do odletové haly a usad se v jedné z telefonních budek, z které se nehneš, ani kdyby hořelo. Bude to asi jediné místo k trvalému spojení s redakcí."

"Ano, pane Jessup, ale co když..."

"Vím, vím, co chceš říci, ale nemysli hned na nejhorší," dodal povzbudivě a vykročil ke dveřím, aby se včas dostal do tiskového střediska.

Širokou chodbou se rozléhala ozvěna jeho kroků, v níž zanikal zvuk nesmělých kroků Terryho. V jednoduše, ale účelně zařízeném tiskovém středisku zastihl Jessup několik svých kolegů.

Dva z nich seděli u psacích stolů a hbitými prsty vytvářeli zprávy pro redakce, další tři telefonovali a několik jiných novinářů se polohlasně bavilo u okna, na jehož parapetu stály fotoaparáty a přenosné reflektory.

"Buďte zdraví," pozdravil Jessup ostatní novináře. "Co tu tak časně děláte?"

"Ahoj, Ralfe," pronesla jediná žena, "snad nejdeš vítat fanoušky z Winnipegu?"

"No taky, ale nejdřív bych rád viděl hezkou katastrofu. Už se tu objevil Howard?"

"Má přijít každou chvíli," poznamenal novinář pokládající sluchátko na vidlici aparátu. "Volal jsem do střediska služby řízení letového provozu, ale nedostal jsem z nich ani slovo. Máme si prý počkat na Howarda."

"Doufám, že nás tu nenechá dlouho čekat," ozval se Joe Stephens z Monitoru.

"Co tak pospícháš?" navázal na jeho slova Jessup. "Na ranní vydání je už pozdě a do večera vám dodáme tolik podrobností, že to lidi ani všechno nepřetou. Kdybyste zůstali v posteli, udělali byste líp."

"To určitě," dal se slyšet Abrahams z Telegram-Postu.

"Pánové," ozvala se mladá novinářka, "neměli bychom tu udělat trochu halasu, aby si pánové z letiště všimli, že tu jsou zástupci sedmé velmoci?"

Sotva její slova dozněla, otevřely se dveře a do místnosti vešel mladý muž s několika archy papíru v pravé ruce. Byl to Cliff Howard.

Jeho krátce přistřižené vlasy, brýle bez obroučky a pestře vzorovanou vázanku znal na letišti kdekdo. Jindy usměvavý třicátník kráčet s vážným výrazem k předsednickému stolků.

"Přátelé," oslovil přítomné novináře, "děkuji vám jménem ředitelství letiště, že jste se rozhodli objektivně informovat své čtenáře o mimořádné situaci na letišti a že..."

"K věci, Cliffe," přerušil ho Jessup. "Nejsme tu proto, abys nám vypravoval o uznaném řediteli, který stejně ještě spí."

Howard uchopil jeden z papírů, krátce se do něho podíval a začal hovořit: "Ze zvláštního hlášení v rozhlase vám je známo, že na palubě letadla Kanadské společnosti příležitostných letů došlo k mimořádné události. Ze skupiny torontských a winnipežských fotbalových fanoušků, kteří si najali letadlo typu Empressa C-6, jich několik po startu z Winnipegu onemocnělo. Lékař, který byl náhodou mezi cestujícími, jim poskytl první pomoc stejně jako oběma pilotům, na jejichž místo usedl jeden z cestujících, který však nemá zkušenosti s pilotováním tohoto typu letadla. Je instruován

ze zdejšího letiště šéfpilotem Transkanadské letecké společnosti kapitánem Paulem Treleavenem.

Ředitelství letiště zajistilo ve spolupráci s policií evakuaci obyvatel žijících v domech poblíž letiště pro případ, že by při přistání letadla nastaly určité komplikace."

Howard se odmlčel, neboť považoval přednesenou informaci za dosti obsažnou.

Po minutovém tichu se z řad novinářů, kterých stále přibývalo, ozvalo: "A co dál? To je všechno?"

"Ano, to je vše, co vám mohu říci," pronesl Howard omluvným tónem a dodal: "Mohu vás ujistit, že pracovníci služby řízení letového provozu a ředitelství letiště dělají vše, aby..."

"Clifie, probuď se!" pronesl zvučným barytonem Stephens.

"Copak nevíte, co se stalo pilotům?"

Howard pokrčil bezradně rameny.

"Prozatím se neví nic určitého, ale jde o nějaké střevní obtíže.

Na letišti jsou připraveni lékaři, a jakmile letadlo přistane..."

"Howarde, přestaň si s námi hrát na slepou bábu," řekl Jessup výhružně. "To, co jsi nám tu vykládal, jsme věděli už před hodinou.

Začni hezky od začátku a nejdřív nám řekni, co je pravdy na tom, že na palubě letadla došlo k otravě zkaženým jídlem."

"A co je známo o tom chaplíkovi, který se troufl sednout na místo pilotů," dodal Abrahams.

Howard se zhluboka nadechl, pokusil se o úsměv, a kloužaje pohledem po tvářích novinářů, začal hovořit: "Poslyšte, mládenci a slečno novinářko, víte velmi dobře, že jsem před vámi nikdy nic neskrýval. V tomto případě však musím být opatrný, protože se obávám, abyste se mi za upřímnost neodvděčili nějakým svinstvem."

Novináři se vyhýbali Howardovu přímému pohledu a všichni hleděli před sebe do zápisníků.

"Pochopte, že nikdo z odpovědných pracovníků služby řízení letového provozu nemá zájem na rozdmýchávání a zveličování tohoto politováníhodného případu, na němž Kanadská společnost příležitostných letů nenese podle mého názoru žádnou vinu. Na letišti byl vyhlášen stav pohotovosti prvního stupně a každý tu dělá všechno, aby se riziko snížilo na minimum. Všechna opatření, která byla učiněna, svědčí o tom, že letecká společnost a ředitelství letiště..."

"Fakta, Howarde, fakta," přerušil mluvčího Jessup, který měl mezi novináři privilegované postavení.

"Dobře, řeknu vám tedy fakta, ale chtěl bych, abyste všechno, co vám povím, pokládali za soukromou informaci a nikoli za oficiální sdělení Kanadské společnosti příležitostných letů nebo ředitelství letiště. Znovu podotýkám, že kapitán Treleaven a pracovníci služby řízení letového provozu dělají vše, co je v jejich silách, aby letadlo bez úhony přistálo na letišti." Místností se rozlehlo vytrvalé zvonění jednoho z telefonů, ale nikdo nespěchal, aby zvedl sluchátko. "Z toho, co jsem slyšel," pokračoval Howard, "usuzuji, že v letadle došlo k otravě několika osob zkaženým jídlem. Pochopitelně, že..."

"Máme tomu rozumět tak, že cestující a piloti onemocněli po požití jídla, které jim bylo za letu nabídnuto?" přerušila ho mladá novinářka.

"To nikdo neví. Opakuji, že nejpravděpodobnější příčinou onemocnění bylo zkažené jídlo, a prosím, abyste nezkomolili moje konstatování. Protože ve Winnipegu nepočítali s opožděným přiletem mimořádného letadla Kanadské společnosti příležitostných letů, byly zásoby narychlo doplněny několika porcemi lososa z letištní kuchyně.

Hygienicko-epidemiologická stanice ve Winnipegu již učinila potřebná opatření."

"A co víš o tom chaplíkovi, který teď sedí za volantem?" opakoval Abrahams podruhé.

"Chci ještě dodat, že Kanadská společnost příležitostných letů má jedny z nejpřísnějších předpisů pro nákup potravin. Takový případ, k němuž došlo na palubě letadla, se vyskytne jednou za milion letů."

"Zajímají nás podrobnosti o náhradním pilotovi," ozval se novinář vedle Jessua.

"Nechtějte vědět všechno najednou," pronesl Howard autoritativně, oddalujíc tak zodpovězení nejchoulostivější otázky na pozdější dobu. "Posádka letadla, kapitán Lee Dunning, druhý pilot Peter Lewinson a stewardka Janet Bensonová patří k nejzkušenějším posádkám Kanadské společnosti příležitostných letů. Pokud vás o nich zajímají bližší údaje, mohu vám je říci."

"Nech to až na konec," řekl Jessup, "a vysyp všechno o tom frajerovi za volantem."

"Podle hlášení z paluby letadla onemocněl nejprve druhý pilot a po něm i kapitán. Mezi cestujícími byl naštěstí muž, který kdysi létal.

O okolnostech, jež vedly k tomu, že se rozhodl sednout si za volant řízení, mi není nic známo. Jmenuje se George Spencer, pochází z Toronta a do letadla přistoupil ve Winnipegu."

"Je to pilot některé letecké společnosti?" zeptal se Abrahams.

"Ne. Vim jen tolik, že má nalétáno několik set hodin a za války létal na menších strojích."

"Za války?" neodpustil si jízlivou poznámku Jessup. "Uvědomuješ si, kolik to už je let? Na jakých menších strojích létal?"

"Na spitfirech, mustanzích a dalších typech malých letadel," odpověděl Howard pohotově.

"Takže Spencer je bývalý válečný pilot," pokračoval Jessup v pochybovačných poznámkách, které Howarda znepokojovaly.

"Osobně se domnívám, že pilotování vojenského letounu se v ničem neliší od pilotování civilního letadla," odpověděl Howard nejistě a dodal: "Spencer je v neustálém spojení s kapitánem Treleavenem, který mu dává příslušné pokyny."

"Howarde, co to plácáš za nesmysly?" dal se znovu slyšet Jessup.

"Empressa C-6 je čtyřmotorové letadlo. A víš vůbec, kolik má koní?"

"Něco kolem osmi tisíc."

"A to nám chceš namluvit, že stíhač, který dvacet let neseseděl za řízením, si poradí se čtyřmotorovým aeroplánem?"

Dříve než mohl Howard zareagovat na Jessupovu poznámku, vyskočili ze židlí tři z novinářů a usedli do telefonních

budek.

"Pochopitelně, že pilotování empressy Spencerem je spojeno s určitým rizikem," přiznal Howard, "ale není důvod propadat panice a malovat čerta na zeď dřív než..."

"Přestaň s tím žvaněním," okřikl ho Jessup. "Sám jsem kdysi létal, a umím si proto představit, jak asi Spencerovi je. Mohl bys nám o něm říct něco bližšího? Je ženatý, kde pracuje, má milenkou, pěstuje nějaký sport, jak politicky smýšlí atakdál?"

"Bohužel, nic nevím."

"To je škoda," utrousil dopisovatel Americké tiskové kanceláře.

"Čtenáře zajímají různé pikantnosti ze života druhých. A víte, kolik lidí je na palubě?"

"Devětapadesát včetně posádky. Mám tu kopii seznamu cestujících."

"V kolik hodin a na které přistávací dráze má dojít k rozbití letadla?"

zeptal se Abrahams cynicky.

"Letadlo má přistát asi za hodinu," konstatoval Howard suše.

"Navádíte je radarem?"

"Nevím, ale z rozhovoru s kapitánem Trelevenem vyplývalo, že by s letadlem raději udržoval rádiové spojení. Pilot prozatím velmi dobře reagoval na všechny Trelevenovy příkazy, takže lze usuzovat, že i přistání proběhne bez zvláštních příhod. Ředitelství letiště uvolnilo všechny přistávací dráhy a pro každý případ byly povolány posily městského požárního sboru."

"A co když letadlo přeletí letiště a spadne do moře?"

"To je sice málo pravděpodobné, ale policie uvědomila všechna plavidla v blízkosti pobřeží, aby se pro jistotu pohybovala ve vzdálenosti tři až čtyři mil od pobřeží. Ujišťuji vás, že ještě nikdy nebyla učiněna tak rozsáhlá bezpečnostní opatření..."

"Cliffe, kolik mají paliva?" přerušil ho Jessup věcnou otázkou.

"Nevím přesně, ale určitě ho mají tolik, aby mohli doletět na záložní letiště," odpověděl Howard, uvolňuje si vázanku. Z pootevřených dvířek telefonní budky byly slyšet útržky Abrahamsova rozhovoru s redakcí. Howard zaslechl, že diktuje titulek článku, který redakce připravovala pro sazárnu.

"Petere," pronášel Abrahams hlasitě, "udělejte raději dvě verze.

První se bude jmenovat NEJVĚTŠÍ LETECKÁ KATASTROFA a druhá ZÁZRAČNÉ PŘISTÁNÍ NEŠKOLENÉHO PILOTA."

"Cliffe, jaký je zdravotní stav cestujících a pilotů?" zeptal se zpravodaj Stephens z Monitoru a dodal: "Nemohli bychom si to zjistit přímým dotazem ve středisku služby řízení letového provozu?"

"Pánové, mějte rozum," vybuchl Howard. "Copak si myslíte, že tam teď mají čas a náladu na to, aby zjišťovali, jak se daří cestujícím?"

Říkal jsem vám, že na palubě letadla je lékař, který se může v případě potřeby spojit s odborníky na letišti. Kromě jiných odborníků je tu připraven i toxikolog, doktor Davidson."

"Uvědomujete si, pane Howarde, že při otravě zkaženým jídlem hraje důležitou úlohu včasné podání léků?"

poznamenala černovlasá novinářka důležitě.

"Právě proto nechci, abyste zdržovali Treleva od jeho hlavního úkolu, dostat letadlo co nejrychleji na zem, aby se mohlo všem nemocným poskytnout nemocniční ošetření."

"Víte, kde se v těchto okamžicích letadlo nalézá?" zaznělo z koutu místnosti.

"Před čtvrt hodinou bylo..."

"To nás nezajímá, kde bylo před patnácti minutami," vyjel Jessup popudlivě. "Za tu dobu mohlo dojít k mnoha nepředvídaným věcem. Měl bys zjistit, co je nového. Zatelefonuj do střediska služby řízení letového provozu. Kdo je dnes vedoucím směny?"

Howard nedopovídal.

"Jestli to neuděláš, zavolám mu sám," vyhrožoval Jessup.

"Ralfé, neukvapuj se. Vždyť jsem říkal, že ve středisku nevědí, kde jim hlava stojí."

Jessup si stoupl a zaujal pózu táborového řečníka.

"Cliffe, škoda, žeš už zapomněl, co dělá novináře novinářem."

Copak si neuvědomuješ, že to je za posledních deset let největší senzace v Kanadě? Ty jsi nikdy netoužil omráčit lidi něčím mimořádným?

Myslím, že budu mluvit za všechny, když ti řeknu, že nám je lhostejné, zda se přistání podaří, nebo ne. Čtenáři čekají na senzaci.

Čím je máme uspokojit? Těmi naivitami? Před světelnými novinami naší agentury stojí od božího rána stovky lidí.

Nemůžeme si dovolit krmit je konstatováním, co jste udělali pro záchranu cestujících. To nikoho nezajímá. Za chvíli budeš mít na krku mládence ze zpravodajského filmu a televize. Snad si nemyslíš, že je udržíš v téhle zakouřené díře? Jestliže nám nepomůžeš získat nejčerstvější informace, rozprchneme se po letišti a opatříme si je sami, třeba do hasičů. Dáváme ti pět minut na rozmyšlenou."

Howard přistoupil k jednomu z telefonů.

"Tady je Howard. Dejte mi středisko služby řízení letového provozu. - - - Zřejmě chceš, aby mě zlynčovali," řekl Jessupovi, stojícímu za jeho zády. "Středisko? Je tam Burdick? Potřebuji s ním nutně mluvit. - - - Harry? Tady je Cliff. Poslechni, Harry, mládenci nejsou spokojeni s tím, co jsem jim řekl. Chtějí znát poslední informace a podrobnosti. - - - Jistě, ale pochop, že to je jejich chleba."

"Řekni jim," křičel Burdick do sluchátka, "že to zařídíme tak, aby se letadlo rozbilo v okamžiku, který je pro ně

nejvýhodnější. Co bychom neudělali pro sedmou velmoc?!"

"Harry, uklidni se," konejšil ho Howard. "Každý z nich plní pouze svou novinářskou povinnost."

"Okamžik, promluví s Grimsellem."

Burdick položil sluchátko vedle aparátu a odešel za šéfem služby řízení letového provozu, který stál s Treleavenem před vysílačkou.

"Pane Grimsell, Howard se nemůže domluvit s novináři. Nemohl by tam na chvíli zajít váš zástupce?"

"Stane," zavolal Grimsell, "skoč se podívat do tiskového střediska a nakrm ty neukojené novinářské vlky! Dlouho se tam ale nezdržuj."

"Dobrá, už jdu," řekl Stan a vykročil ke dveřím.

"Poslyšte, myslím, že byste před nimi neměli nic zatajovat," prohodil Burdick kráčeje k telefonu.

"Snad si s nimi poradím," odvětil Stan a vyšel z místnosti.

"Cliffe, za chvíli tam budeš mít zástupce služby řízení letového provozu," vychrlil Burdick jedním dechem a sklapl vidlici telefonu.

Těžkým krokem se vracel k oběma mužům stojícím u vysílačky.

"Už je máte?" zeptal se unaveným hlasem.

Treleaven zavrtěl hlavou a zamyšleně hleděl na vteřinovou ručičku velkých nástěnných hodin.

Jimmy Grimsell uchopil telefonní sluchátko a čekal, až se ozve ústředna.

"Catherine, zavolejte bleskově do Calgary a Seatlu a zjistěte, jsou-li ve spojení se sedmsetčtrnáctkou. Děkuji."

"Sedm set čtrnáct, sedm set čtrnáct! Vancouver volá sedm set čtrnáct," opakoval radiotelegrafista bez ustání.

Treleaven usedl na židli a hlavu si opřel o okraj stolu. Dýmka, kterou držel v ruce, mu již dávno vyhasla. Všiml si, že se mu třesou ruce. Mám strach, pomyslel si, mám děsnej strach. Začalo mu hučet v uších a zakalil se mu zrak. Když sklonil hlavu, aby se nadechl, uviděl své nohy. Trásl se mu, jako by se ho zmocnila od kolen po konečky prstů třesavka.

"To už je konec," řekl rezignovaně, vstal ze židle a začal přecházet po místnosti.

"Sedm set čtrnáct, sedm set čtrnáct, slyšíte nás? Sedm set čtrnáct, ozvěte se!"

"To je k zbláznění," uklouzlo Burdickovi.

"Johne," požádal nejmladšího pracovníka střediska, "objednejte ještě konvici hodně silné kávy."

"Ticho!!!" vykřikl náhle radiotelegrafista.

"Slyšel jsi je?"

Radiotelegrafista, schýlený pod vysílačkou, pokrčil rameny a jemně otáčel ladicím knoflíkem.

"Zde Vancouver, zde Vancouver, voláme sedm set čtrnáct, voláme sedm set čtrnáct."

Z výrazu jeho tváře bylo vidět, že je čímsi znepokojen.

"Slyšel jsi je?" zeptal se znovu Grimsell.

"Okamžik... Zde Vancouver. Voláme sedm set čtrnáct. Sedm set čtrnáct, ozvi se!"

Pojednou rázným pohybem sejmul sluchátka, položil si je na klín a oběma rukama si třel uši, jako by je chtěl probudit k životu.

"Mám dojem, že jsem něco zaslechl. Ale pokud to byli oni, muselo se jim něco stát s vysílačkou," oznámil Grimsellovi.

"Nedá se nic dělat, musíme riskovat," rozhodl Treleaven.

"Ohlas, aby změnili frekvenci vysílání."

Radiotelegrafista si znovu nasadil sluchátka.

"Zde Vancouver. Hlášení pro let sedm set čtrnáct. Změňte frekvenci na sto dvacet osm čára tři. Přepínám."

Treleaven přistoupil k šéfovi služby řízení letového provozu.

"Požádejte vojenské letectvo, aby se pokusili ještě jednou o zaměření radarem. Pokud ještě letí, měli by se co nevidět objevit na obrazovce."

"Volám sedm set čtrnáct. Zde Vancouver. Změňte frekvenci na sto dvacet osm čára tři. Ohlaste se!" opakoval telegrafista mechanicky.

Burdick přistoupil k oknu a s čelem opřeným o okenní tabuli bezbarvým hlasem pronesl: "To není možné, to není možné. Jestli se neohlásí, bude to jejich konec a nikdo z nich se nezachrání."

Treleaven, který znal Janet Bensonovou, si vybavil její tvář. Z nepochopitelných důvodů mu jasně a živě utkvěla v paměti. Takový je život! Někdy je to tvář, někdy celý člověk. Někdy se s tím člověkem minutu dvě bavíš, dovíš se jeho jméno, co dělá, jestli je šťasten v manželství. Ale nakonec to vyjde nastejno. Každý potom zmizí.

Nikdy víc ho neuvidíš. Myslel na nejhorší. Najednou si uvědomil, že jednoho dne bude jako ona, stejně nehybný a se strnulýma očima, že bude věc, která se uloží do rakve a půjde hnit do země. Jednoho dne.

Možná zítra. Možná za několik měsíců. Možná za dvacet let. Ale tento den určitě přijde. Všechno v životě je nepředvídatelné, jen to ne. Vlastní smrt je záležitost, na kterou se člověk může bezpečně spolehnout.

04.35 - 05.05

Spencer měl pocit, že prožívá nejstrašnější sen svého života.

Byl na pokraji zoufalství, které mu však kupodivu dávalo nadlidskou sílu a vůli nepodlehout chvilkové depresi. Se zaťatými zuby a s obličejem zalitým potem bojoval proti neustále dotírajícím odstředivým silám, které mu bránily získat převahu nad klesající hmotou letadla.

Cítil se otupělý a ochromený Ztrácel pojem, kde je a co dělá. Uvědomoval si, že padá z nesmírné výšky do prázdna.

Pocit tohoto pádu zažil už dříve. Člověk náhle ztratí půdu pod nohama, sevře se mu srdce, uvolní nervy a je konec.

Mechanicky stiskl jednou rukou ovládací páky motorů a druhou svíral volant řízení. Kromě pocitu neskutečnosti ho

sžírала zlost, že nedokáže udržet potřebnou rychlost a výšku. Avšak na rozbor příčin a na ospravedlnování svého počínání mu v oněch okamžicích nezbýval čas. Přesto mu však nešlo do hlavy, co v několika vteřinách zapříčinilo tak neočekávanou ztrátu výšky.

Vždyť v okamžiku, kdy dával Janet příkaz k stlačení páky, hleděl na výškoměr, jehož ukazatel byl v poloze předepsané výšky.

Přestože byl plně zaujat vyvažováním klesajícího letadla, chtělo se mu pojednou křičet, bít pěstmi do potměšile poskakujících ručiček kontrolních přístrojů a utéct z pilotní kabiny do prostoru pro cestující, a tam, před všemi, vykřičet svou bezmocnost a troufalost, které je všechny přivedou do záhuby.

"Nabíráme výšku," uslyšel čísi klidný hlas.

Nedovedl pochopit, že by v jeho blízkosti mohl ještě někdo být.

Neslyšitelný výkřik vnitřního zoufalství splynul ve stejném okamžiku s hysterickým nářkem jedné z cestujících, stojící za jeho zády, a s hlasem zoufale vykřikujícího muže: "Zabijou nás! Kristepane, zabijou nás!!! Piloti jsou mrtví!!! Piloti..." Burácení motorů teď přesahovalo míru, kterou může snést lidský organismus. Drtivý příval pekelného řevu mu rozechvíval tělo.

Uvažoval, zda by byl zvuk sám o sobě schopen zabít jako tlaková vlna.

Spencer zavřel na zlomek vteřiny oči. Únava, jakou nikdy předtím nepoznal, mu svazovala ruce a nohy. Bránil se pocitu fyzické nemohoucnosti, protože cítil, že překonal psychický útlum, vyvolávající v prvních okamžicích pádu mučivě zoufalství, lhotejnost a bezmocnost.

"Georgi, byla to moje vina, promiňte," uslyšel zřetelně Janetin hlas.

Podíval se na ni po očku a zeptal se: "Co jsi říkala?"

Seděla nachýlená k jeho sedadlu a rozpačitě si pohrávala s přívodní šňůrou mikrofonu.

"Omlouvám se vám za svou nešikovnost. Kdybych dokázala stlačit páku, nemuselo se to přihodit."

"Nechápu, o čem mluvíš," utrousil a otočil se ke dveřím, odkud bylo neustále slyšet hysterické nařikání.

Bylo to táhlé, žalmům podobné a pronikavé hořekování, jako by kvílely plačky.

"Jen aby se mi podařilo dostat tu velkou hromadu kovu nad mraky," řekl toužebně, když Janet dlouho neodpovídala.

"Jste v pořádku?" uslyšeli od dveří kabiny Bairdův znepokojený hlas.

"Promiňte, doktore, splášili se mi koně. Teď už to snad dotáhnu až na letiště," řekl Spencer omluvně.

"Georgi, dokázal bys vyrovnat tu bednu hrůzy? Vezeme nemocné."

Baird stál opřený o rám dveří a namáhavě dýchal.

"Janet," oslovil letušku, "nemáte v tom svém království slzu kávy?"

"Jestli se termoska nerozbita, stojí v pravém rohu skříňky," řekla ochable.

"Děkuju. Podívám se tam a zároveň si zařečním do palubního rozhlasu. Až budete mluvit s Vancouverem, požádejte je, aby byl na letišti připraven také psychiatr."

Za malou chvíli po lékařově odchodu uslyšeli z palubního rozhlasu jeho vyrovnaný hlas: "Prosím o chvíli pozornosti!"

V kabině se ozval nářek nemocných, klení a nadávky, které po jeho slovech postupně utichly.

"Uvědomte si, že panika, které někteří z vás podlehli, nás může zahubit. Snažte se ukázněným chováním nezhoršovat vážnou situaci na palubě letadla. Děkuji Vám."

"Janet, ohlas Vancouveru, co se nám přihodilo," řekl Spencer, když dozněla lékařova slova.

Letuška stiskla tlačítko mikrofonu a několikrát vyzvala Vancouver, ten však neodpovídal.

"Neozývají se?" zeptal se Spencer znepokojeně, a když se ani po druhém a třetím pokusu Janet nepodařilo navázat spojení, poradil jí, aby fouknutím do mikrofonu zjistila, zda ve sluchátkách uslyší šelest membrány.

"Ano, mikrofon i sluchátka jsou v pořádku," řekla pokorně a opakovaně vyzývala mlčící Vancouver.

"Podej mi mikrofon," požádal ji, a dříve než ho uchopil, pustil ovládací páky motorů.

"Volám Vancouver, volám Vancouver. Zde Spencer, let sedm set čtrnáct. Tísňové volání, tísňové volání. Ozvěte se. Přepínám."

Ticho, které je obklopovalo, bylo téměř nesnesitelné a vzbuzovalo v nich pocit, že jsou jedinou dvojicí lidí na světě.

Janet se úzkostlivě rozhlédla kolem sebe. Na její otupělou tvář dopadala zelená záře z palubní desky. Několikrát otevřela ústa, ale Spencer ji neslyšel.

"Z polohy ladicího knoflíku bych usuzoval, že vysíláme na správné frekvenci," řekl mírným a přesvědčivým hlasem.

"Čím to je, že nás neslyší? Když jsme klesali, porušilo se pravděpodobně nastavení frekvence."

Znovu stiskl tlačítko mikrofonu, ale ani tentokrát jim nikdo neodpověděl.

"Sedm set čtrnáct volá všechny stanice! Mayday, mayday, mayday! Jsme v kritické situaci. Ozvěte se! Přepínám." Z éteru se však neozvalo jediné slovo.

Zmocnila se ho jakási neurčitá nevolnost, jakou má člověk, když zanedbá něco, co mu bylo uloženo. Cítil, že musí udělat něco důležitého a že to musí udělat hned, bez prodlení, ale za živý svět si nemohl vzpomenout, co to má být. Najednou ho začalo tížit svědomí, aniž by věděl proč. Jako by mu nějaký tichý hlas našeptával: Spencere, ty musíš... musíš... musíš! A ptal se s úzkostí sám sebe: Co to mám udělat? Dobrý bože, co mám udělat?

"Janet, zkus volat na jiné frekvenci!"

"Není to příliš riskantní?"

"Nemáme na vybranou. Bez instrukcí ze země mohu rovnou odklonit řízení a skončit to naše šílené cestování."

Janet vstala ze sedadla a stoupla si k vysílače. Pomalu přepínala volič frekvencí a kabinou se rozléhal občasný šelest a pískání.

"Otáčej ladicím knoflíkem hodně pomalu," radil jí Spencer.

"Určitě nějaký hlas uslyšíš."

Janet trpělivě, milimetr za milimetrem, posouvala bakelitovým knoflíkem voliče frekvencí.

"Slyšel jste?" vykřikla radostně a vrátila volič na předchozí kanál.

"...na sto dvacet osm čára tři," uslyšeli zřetelně pronášená slova.

"Služba řízení letového provozu Vancouver volá let sedm set čtrnáct.

Změňte frekvenci na sto dvacet osm čára tři. Potvrďte příjem. Přepínám."

"Janet, ničím nehýbej a podívej se na stupnici. Je to frekvence sto dvacet osm čára tři? Zabezpeč polohu voliče a honem se ozvi!"

Chtěl mluvit rozhodným tónem, ale zděšeně si uvědomil, že jeho hlas je slabý a rozechvělý. Jak starý dědek, pomyslel si znechuceně.

Letuška se vrátila na své místo, nasadila si sluchátka a vzrušeným hlasem říkala do mikrofonu: "Zde sedm set čtrnáct, zde sedm set čtrnáct. Potvrzujeme příjem hlášení a změnu frekvence na sto dvacet osm čára tři. Slyšíme vás velmi dobře. Přepínám."

Z hlasu radiotelegrafisty, který se okamžitě ozval, vycítili neskrývanou radost.

"Zde Vancouver. Sedm set čtrnáct, co se vám stalo? Ztratili jste se? Přepínám."

"Zde sedm set čtrnáct, hlášení pro Vancouver. Měli jsme potíže s udržením rychlosti a výšky, ale teď už je všechno v pořádku. Někteří cestující propadli panice. Stále stoupáme. Bude mezi ošetřujícím personálem na letišti také psychiatr? Přepínám."

Tentokrát se ve sluchátkách ozval Treleavenův hlas: "Haló, Janet. Jsem rád, že vás napadlo hledat nás na jiné frekvenci.

Psychiatra zajistíme. Georgi, nespouštěj oči z rychloměru.

Když sis poradil v situaci, kterou si umím živě představit, je vidět, že nejses nejhorší pilot."

Spencer se usmál a podíval se na Janet, která mu uznale stiskla zápěstí.

Treleaven pokračoval: "Zatím vás nechám ještě odpočívat. Hleďte se dostat do předepsané výšky. Nahlaste mi nyníější hodnoty kontrolních přístrojů. Přepínám."

Zatímco Spencer diktoval potřebné údaje, objevil se Baird mezi dveřmi kabiny. Když viděl, že jsou oba zaměstnání kontrolou přístrojů, zavřel tiše dveře a poklekl vedle Dunninga a Petera. Obvyklým pohybem jim přezkoušel tep, z čela jim mokřým ubrouskem setřel pot a upravil jim provlhlé přikrývky, kterými byli přikrytí. Nakonec vstal, a opíraje se o zadní stěnu, vyšel opět mezi cestující.

Kabina pro pasažéry připomínala spíš polní lazaret než palubu velkého osobního letadla. Většina sedadel byla sklopená, aby nemocní měli alespoň trochu pohodlí, někteří z nich bolestně naříkali a blouznili.

Hubeňour zvaný Žízala, který obětavě pomáhal lékařům, se skláněl nad mužem, který mu hleděl výhružně do očí.

"Měl byste se stydět," říkal Žízala káravě. "Chlap jako Goliáš, a hysterčíte jako nějaká slečinka. Pamatujte si: ještě jedno špatné slovo o doktorovi, a bude zle. Je to výborný chlapík, který ví co a jak dělat, stejně jako ti dva tam vpředu. Jestli si myslíte, že byste to uměl líp, račte. Doprovodím vás až na sedadlo pilota. Budete tu sedět a ani se nehnete!"

Cestující, s nímž Žízala rozmlouval, zíral po jeho odchodu tupě na dveře pilotní kabiny. Rytmičky pokyvoval hlavou zprava doleva tak dlouho, až usnul. Doktorovi, který dvojici pozoroval, připadalo, že muž s očima rozšířenými hrůzou i ve spánku neustále opakuje "ne, ne".

"Gratuluju vám," řekl Baird hubeňourovi, když se setkali v uličce kabiny. "Teď se snad konečně uklidní."

Žízala se zasmál a řekl: "Kdyby věděl, že se bojím o život stejně jako on, asi by mě vyhodil z letadla."

Pojednou mu zmizel úsměv z tváře a vážným hlasem se zeptal: "Doktore, jak to tam vypadá?" a ukázal palcem na kabinu pilotů.

"Nevím. Z nejhoršího už nás snad Spencer dostal, ale je chudák úplně vyčerpaný. Všiml jsem si ho, když jsem byl před chvílí v kabině.

Nedívám se mu. Vždyť na bedrech nikoho z nás neleží taková odpovědnost jako na něm."

"Poletíme ještě dlouho?"

"Nemám ponětí. Úplně jsem ztratil pojem času, ale jestliže jsme se příliš nevzdálili od letové cesty, měli bychom být co nevidět nad letištěm. Připadá mi, jako bych byl v tomhle letadle již několik dní."

"Myslíte, že máme nějakou naději?" zeptal se Žízala přidušeným hlasem.

Baird pokrčil rameny. Z jeho tváře se nedalo nic vyčíst.

"Dokud člověk dýchá, má stále naději. Hlavně aby Spencer udržel letadlo ve vzduchu a aby se mu podařilo přistát. - - - Nezlobte se, musím se podívat na paní Childerovou."

Udělal několik kroků a s námahou poklekl vedle nemocné. Její tvář byla strnulá a otupělá. Sáhl pod přikrývku a palcem se dotkl jejího zápěstí. Sotva ztatelný puls a vrásčité obličej mladé ženy ho znepokojovaly.

Všiml si, že má hladký, trochu hubený krk, jaký mívají chlapci.

Johnu Childerovi neušel lékařův zkoumavý pohled.

"Doktore," zeptal se, "mohli bychom jí něčím pomoci?"

Jeho velké oči se na něho upíraly plné strachu a úzkosti. Paže mu visely podél sedadla a na ruku měl křečovitě roztažené prsty.

Baird, dívaje se do zapadlých očí nemocné, pomalu řekl: "Pane Childere, jste rozumný a uvážlivý člověk. Proto před vámi nebudu nic skrývat. Zdravotní stav vaší manželky je víc než kritický.

Doufejme, že se pilotovi podaří již brzo přistát a že se vaše žena dostane co nejrychleji do nemocnice. Snažil jsem se udělat, co bylo v mých silách."

"Doktore, bez ohledu na to, co se stane, vám budu nadosmrti vděčný," řekl Childer upřímně.

"Neděkujte mi, konal jsem jen svou povinnost. Vaše slova uznání mě těší, ale bohužel na zdravotním stavu paní Childerové nic nezmění. Vážím si vás, pane Childere, pro vaši statečnost a také proto, že nepodléháte iluzím."

"Podléhat iluzím v hodině pravdy by bylo pošetilé. Vím, že ani vy si v těchto chvílích nic nenamlouváte a že se střízlivě díváte pravdě do očí. Kde je řečeno, že za hodinu bude ještě někdo z nás naživu?"

Baird Childerova slova nevnímal. Jako již mnohokrát ve svém životě, tak i v této chvíli se úzkostlivě ptal sám sebe, nemá-li nějaké tušení. Tušení blížící se smrti, nebo tušení, že z toho vyjde živ a zdrav. A jako pokaždé se nemohl dopídit, jaké to vlastně je. Vždycky se spíš přistihoval, že si říká obojí: Tentokrát tě to nemine! - a vzápětí: Tentokrát se z toho ještě dostaneš! Uvažoval, co by si měl radši myslet. Možná by mu přineslo štěstí, kdyby si myslel: Tentokrát zařveš!

Ano, určitě. Bylo by lepší radši si nemyslet, že vyvázne. Nebo že by to bylo obráceně? Bylo by lepší nemyslet na smrt a říkat si, že to přežije? Vždycky, když se Baird ve svých úvahách dostal do tohoto bodu, nadával si a snažil se zesměšnit sám před sebou. Dobře věděl, že je to jen hra, neschopnost rozuzlit zápletku, zastírací manévr a že se bude zase stokrát ptát s touž úzkostí a týmž občasným předstíraným opovržením, co si vlastně myslí a co by si "radši měl myslet".

"Co jste říkal?" zeptal se Baird nečekaně. "Promiňte, přemýšlel jsem o tom, co nás čeká. Pane Childere, dbejte o to, aby vaše paní neprostrydla. Kdyby se vám podařilo vpravit ji do úst několik kapek vody, moc by jí to prospělo. Ztratila velké množství tekutiny, bez níž se organismus neobejde."

Ve stejném okamžiku si Harry Burdick doplňoval dalším šálkem kávy tekutinu, kterou od chvíle, kdy přijel na letiště, mnohonásobně vypotil.

Treleaven držel v ruce mikrofon vysílačky a na hlavě měl ještě sluchátka s přípojným mikrofonem spojujícím ho s radarovou stanicí, s kterou právě hovořil: "Zachytil jste sedmsetčtrnáctku?"

"Bohužel ještě ne," konstatoval vedoucí radarové stanice.

"To jsem blázen. Kam se poděli? Vždyť by už měli být v dosahu vaší stanice!"

"Kapitáne," připomněl mu potichu Burdick, "nezapomeňte, že ztratil hezkých pár vteřin při samovolném propadnutí."

"To máte pravdu," přitakal Treleaven a pokračoval v rozhovoru s radarovou stanicí. "Poslyšte, jakmile se objeví na obrazovce, hned mi to oznamte. Děkuju."

"Jimmy, na okamžik!" zavolal na šéfa služby řízení letového provozu. "Dokud nebudu vědět jejich přesnou polohu, nebudu je stahovat pod mraky. Požádejte vojáky, aby nám udělali ještě jedno zaměření."

"Zapni vysílačku!" přikázal radiotelegrafistovi.

Když spatřil svítící kontrolní žárovku, začal hovořit: "Volám sedm set čtrnáct. Jestli jste se už vyšplhali nad mraky, zopakujeme si předchozí manévry, ale ještě bych tě chtěl, Georgi, upozornit na některé věci, které se ti už asi vykouřily z hlavy, nebo které se týkají pouze velkých letadel. Slyšíš mě dobře? Přepínám."

Janet odpověděla: "Zde sedm set čtrnáct, hovořte dál, slyšitelnost velmi dobrá."

Přepínám."

"Georgi, před přistáním musíš překontrolovat spoustu věcí a navíc kromě úkonů, které jsi před chvílí nacvičoval, budeš muset nastavit do patřičné polohy různé vypínače a přepínače. Povím ti, na co nesmíš zapomenout. Především to bude hydraulické čerpadlo, které musíš zapnout. Tlak musí dosahovat devět set až tisíc liber na čtvereční coul. Něco podobného jsi dělal i u stíhaček. Až bude podvozek vysunutý, zapneš pomocná palivová čerpadla a zkontroluješ, zda máš potřebnou palivovou směs, musí být hezky bohatá. Pak přijde na řadu vychýlení kormidel. Až bude třeba jednotlivé úkony udělat, upozorním tě. Janet může obsluhovat některé páky. Teď ti ještě povím, kde je máte hledat. Tlačítko hydraulického čerpadla máš..."

Spencer sledoval podle Treleavenových příkazů rozmístění jednotlivých páček a tlačítek a pokaždé, když je našel, měl nevýslovnou radost.

"Georgi, jseš si jist, že si všechno pamatuješ? Přepínám."

"Ano, všechno mu je jasné," hlásila Janet.

"Sedm set čtrnáct, zkontrolujte, zda jste v horizontální poloze."

Přepínám."

"Vancouver, letíme jako po stole, asi tři sta metrů nad mraky."

Přepínám."

"Dobře. Výsuň klapky na patnáct stupňů, rychlost sto čtyřicet."

Zopakuj si všechny činnosti při vysouvání podvozku a nezapomeň jaksepatří kontrolovat rychlost. Můžeš začít."

Spencer začal vykonávat všechny úkony, které již předtím prováděl.

Každému pohybu předcházela chvilka naprostého soustředění.

Janet obsluhovala páky, oznamovala rychlost letu. Na východním horizontu se objevily první náznaky rychlého svítání.

Treleaven využil chvilky klidu, aby narychlo vypil šálek vychladlé kávy. Byl nesmírně unavený a kolem úst měl hluboké vrásky.

Na šíji, na zádech a na rukou najednou pocítil nepříjemné svědění.

Jako by se mu do těla, nemohl přesně říci kam, zabodávaly žhavé jehly a ustavičně se stěhovaly. Nebolelo to, ale bylo to skoro nesnesitelné.

Že by měl strach? - ptal se udiveně. Pojednou zatoužil odejít z místnosti a toulat se podél mořského břehu. Přinutil se zůstat, a přestože ho to stálo nesmírnou námahu, zkoumal svůj neklid. Když si sáhl na tvář, zjistil, že ji má zpocenou.

Stál zpřímá, ale uvnitř se cítil slabý a měkký jako červ. Neočekávaně se mu rozbušilo srdce. Cítil v prsou jeho silné, duté údery. Měl pocit, že se mu pod těmi údery roztrhne hrud.

"Kapitáne, jak hodnotíte nynější situaci?" oslovil ho Burdick.

"Ani líp, ani hůř, než jsem předpokládal. Kdyby aspoň ten čas tak neletěl, Spencer by si měl alespoň desetkrát nacvičit vysunutí a zasunutí klapky a podvozku, ale jestli se mu to podaří třikrát, můžeme si pográtulovat. Za chvíli ho budeme mít tady nad letištěm. Jestli sem ovšem doletí..."

"Nacvičíte s ním i přistávací manévry?" zeptal se Grimsell.

"Pochopitelně, bez toho bych nedal ani zlámanou grešli, že se mu podaří přistát. Jakmile se objeví, rozhodnu se, zda ho posadím na zem, anebo zda nebude lepší, aby..."

Treleaven zaváhal s dokončením věty.

Burdick odhodil na podlahu nedopalek cigarety a podpatkem ho uhasil.

"Zapomněl jste dokončit větu, kapitáne," řekl Burdick nervózně.

Treleaven se na něho podíval, aby viděl, jak bude na jeho slova reagovat.

"Pane Burdicku, jste natolik zkušený, abyste věděl, v jakém psychickém stavu Spencer je. Strach mu svazuje ruce a nohy. Kdo nám zaručí, že překoná ono strašné napětí, až pod sebou uvidí letiště?"

Proto mě napadlo, zda nebude lepší nechat ho přistát na vodu."

"Myslíte, že přistání na vodu je méně nebezpečné? A co nemocní?"

A letadlo? To chcete, aby ho odepsali do šrotu?" namítal Burdick rozčileně.

"Jestliže Spencerovi vypoví nervy ve chvíli, kdy ho budeme navádět na dráhu, může se rozbít stejně jako na moři," řekl Treleaven věcně. "A kromě toho může dojít k požáru. To je téměř jisté. Nevěřím, že by se nám podařilo někoho z nich zachránit. Kdyby přistál na vodě, jistě by se letadlo poškodilo, ale byla by naděje, že zachráníme alespoň část cestujících. Těch zdravých. Moře je dnes naprosto klidné a náraz by byl určitě slabší než na betonovou plochu dráhy. Radarem bychom ho mohli navést co nejbliž k některé hlídkové lodi a..."

"Spojím se se štábem vojenského námořnictva a letectva," přerušil ho šéf služby řízení letového provozu, "a požádám je o vyhlášení pohotovosti v okruhu pěti mil od pobřeží."

"Jimny, zatím jim nevolejte. Nerad bych dělal zbytečnou paniku," řekl Treleaven. "Tím bychom totiž předem vylučovali možnost záchrany nemocných, které by se určitě nepodařilo dostat z kabiny před potopením letadla. Uvidíme, jak bude Spencer reagovat na povely před přistáním."

Moře bylo toho jitra klidné, bez jediné vrásky. Lesklo se jako ocelový štít. Bylo tak klidné, že vlna, která se pomalu sunula ke břehu, aby na něm zemřela, se ani nezčeřila.

Burdick, Grimsell a Treleaven stáli zamyšleně nad mapou letiště.

Kapitán si posunul před ústa malý mikrofon.

"Radar? Je tam něco nového?"

"Ještě nic," uslyšel klidnou, až lhostejnou odpověď, která však nevystihovala obrovské napětí vládnoucí v radarové stanici. "Okamžik, kapitáne, teď se nám tu něco objevilo. Ano, je to sedmsetčtrnáctka."

Vybočili z letové cesty o deset mil. Změnit kurz vpravo na dvě stě padesát pět."

"Děkuju, mockrát děkuju," řekl Treleaven a znamením ruky dal radiotelegrafistovi najevo, že chce mluvit se Spencerem. Ten mu však, dříve než ho spojil, oznámil, že vojenské letectvo navázalo se sedmsetčtrnáctkou vizuální kontakt a že předpokládaná doba přistání je za osmatřicet minut.

"Volám sedm set čtrnáct, zde Vancouver. Jak jste daleko? Vrátili jste klapky a podvozek do původní polohy?"

Přepínám."

"Zde sedm set čtrnáct. Ano, jsme hotovi. Přepínám."

"Měli jste nějaké potíže? Přepínám."

"Tentokrát jsme vysunutí i zasunutí klapky a podvozku provedli na jedničku," hlásila Janet a Treleaven zaslechl, jak se nesměle zasmála.

"Výborně, už vás mám na radaru, který nám prozradil, že jste vybočili o deset mil jižním směrem. Udělejte mírnou zatáčku vpravo, přidejte plyn, abyste neztratili rychlost, a udržujte kurz dvě stě padesát pět. Rozuměli jste? Přepínám."

"Ano, vše jasné, přepínám."

Treleaven se podíval do okna; začínalo svítat.

"To jsem rád, že bude alespoň trochu vidět na dráhu," řekl Grimsellovi, který ho sledoval jako stín.

"Všichni na místa!" oznámil Grimsell a rozhlédl se po místnosti.

"Stane, zavolej na věž a spoj mě s velitelem požárníků a potom s velitelem policie!"

"A mě s Howardem, je v tiskovém středisku," připojil se Burdick a obrátil se k Treleavenovi: "Neměli bychom těm novinářským šakalům říct o eventuální možnosti přistání na moři? Bylo by to asi lepší, než aby si začali vymýšlet bůhvíjaké historie." Několik vteřin byl zticha a po jedinou změnil svůj návrh: "Ne, nemůžeme jim to povědět, protože by je napadlo, že přitom obětujeme nemocné."

Treleaven však jeho slova nevnímal. Od okamžiku, kdy překročil práh střediska služby letového provozu, se poprvé na chvíli odreagoval a vůbec o ničem nepřemýšlel. Nevnímal hlasy kolem sebe, ale jakmile se z amplionu ozvala Janet, napřímil se a poslouchal.

"Volám Vancouver. Zde sedm set čtrnáct. Jak jste nám přikázali, letíme v kurzu dvě stě padesát pět. Přepínám."

"Zde Vancouver. Mám z vás radost! A teď si naposledy zopakujeme všechno hezky od začátku. Bude to poslední zkouška před přiblížením k letišti. Takže do toho, Georgi!"

05.05 - 05.25

Spencerovi připadalo, že má polámané všechny kosti, a při každém pohybu rukou a nohou měl pocit, že mu svaly

vypoví poslušnost.

Uvědomoval si, že na úkony, které podle Treleavenových pokynů vykonával, vynakládal zbytečně mnoho energie a že není divu, že se mu ruce a nohy chvějí jako po maratonském běhu. Soustředěn na sledování kontrolních přístrojů si ani neuvědomil, že se začalo rozednívat. Podvědomý hlas, stejně reálný jako hlas ze sluchátek, mu neustále opakoval:

Vzchop se! Přestaň se litovat! Nesmíš podlehnout chvilkové fyzické únavě. Teď, právě teď bude na tobě nejvíc záležet! Jen si vzpomeň, kolikrát v životě jsi prožíval podobné stavy. Nejednou jsi byl přesvědčen, že nejseš schopen jediného pohybu, ale nakonec jsi v sobě našel něco, co tě přimělo jít dál a nevzdat se.

Zahanbeně se podíval na Janet. Potřeboval říct alespoň jedinou větu, na kterou by mu někdo odpověděl.

"Co myslíš, bylo to už tak lepší?" pronesl tak, že Janet pochopila, proč promluvil.

"Určitě, vždyť kapitán Treleaven byl spokojen," odpověděla spontánně.

"Nevnímal jsem, co říkal," podotkl lhostejně.

Jen kdyby už dal pokoj s nacvičováním... Kolikrát jsme vysouvali klapky a podvozek? Třikrát? Jestli to bude chtít ještě jednou zopakovat, vykašlu se na všechno a ..."

Janet se k němu naklonila a kapesníčkem mu z čela a tváře setřela pot. Spencer kývnutím hlavy poděkoval.

Uklidni se, přikazovalo mu podvědomí, vzchop se, jinak bude zle. S tebou, s doktorem, se všemi, kdo jsou na palubě.

Vzpomeň si na Treleavena. Má sice pevnou půdu pod nohama, ale odpovědnost, kterou na sebe vzal, není o nic menší než tvoje. Představ si, že na něco zapomene...

"Podívej se, slunce," řekla Janet, zaujata září slunečních paprsků odrážejících se pod nimi od husté vrstvy mraků, a ani si neuvědomila, že mu tyká.

"Vidím," odpověděl zasmušile, ale přesto mu nedalo, aby se nepodíval do stran a daleko před sebe.

Díval se na mraky a nemohl od nich odtrhnout oči. Ležely pod ním nehybné, lesknoucí se ve slunci a s lehkým bílým oparem lepších časů na obzoru. Byly kouzelně krásné. Nebylo vidět nic než oblaka.

Prostírala se pod krásným sluncem a pod nimi byl pořádek, klid, bezpečí.

"Za chvíli bude den. - - Janet?" ozval se po chvíli.

"Ano?"

"Než začneme klesat, podívej se na piloty. Možná to s nimi bude pořádně házet, udělej něco, aby se jim nic nestalo."

Úsměv, kterým mu odpověděla, prozrazoval vděčnost za jeho pozornost k Dunovi a Peterovi.

"Nebudeš mě potřebovat?" zeptala se odkládajíc sluchátka.

"Na chvíli se bez tvé pomoci obejdu," odpověděl jí a usmál se, ale pod úsměvem měl vážný a úzkostlivý výraz.

Když Janet vstala ze sedadla, otevřely se dveře a do kabiny vešel Baird.

"Stalo se něco?"

"Chtěla jsem se podívat na piloty."

"Není třeba. Díval jsem se na ně. Byli jste tak zabraní do práce, že jste mě ani nevnímali."

"Jak to vypadá s nemocnými?" zeptal se Spencer.

"Právě proto jsem přišel. Máme čím dál méně času. Někteří z nich..."

"Nechcete si promluvit se střediskem?" navrhl Spencer.

"Tím bych jim nepomohl. Potřebují být co nejdřív v nemocnici."

A vaše hovory jsou důležitější. Nebudu vám blokovat vysílačku. Za jak dlouho přistaneme?"

"Asi za půl hodiny. Nebude už pozdě?"

"Nevím, možná to bude stačit," odpověděl Baird sotva slyšitelným hlasem, opíraje se o Spencerovo sedadlo. "Dva cestující jsou v agonii, takže u nich to může být otázka několika minut. Možná to vydrží, ale obávám se, že ostatní na tom nebudou o nic lépe."

Lékařova slova vyburcovala Spencera k maximálnímu soustředění.

"Pomáhá vám někdo?" zeptal se.

"Ano, sám bych na to nestačil. Ten hubený mládenec, Žízala, má výdrž jak arabský kůň. Slíbil jsem mu, že..."

Bairdova slova přerušilo volání Vancouveru.

"Voláme sedm set čtrnáct, zde Vancouver. Přepínám."

Janet si bleskurychle nasadila sluchátka.

"Za chvíli se ještě jednou vrátím," řekl Baird a chystal se opustit kabinu.

"Doktore, okamžik!" zavolal Spencer a pokynul Janet, aby se ohlásila.

"Zde sedm set čtrnáct, ozve se za malou chvíli. Přepínám."

"Doktore!" pronesl Spencer naléhavě. "Upozorněte cestující, aby se připoutali. Obávám se, že to s námi při průletu mraky pořádně zamává, a bůhví, jak to s námi dopadne, až budu přistávat."

Baird přemýšlel, jak Spencerovi odpovědět. Nakonec řekl: "Snažte se udělat všechno, co je ve vašich silách. O cestující se postarám sám."

Dříve než vyšel z kabiny, poklepal Spencera lehce po zádech a dodal: "Hodně štěstí."

"Janet, ohlas se!"

"Zde sedm set čtrnáct, volám Vancouver. Přepínám."

"Georgi, doufám, že ses po poslední zkoušce už vzpamatoval."

Řeknu ti další pokyny. Oznamte, jak mě slyšíte. Přepínám."

"Pověz mu, že jsem jako rybička a že ho slyšíme silou devět."

"Vancouver, pilot se cítí jako znovuzrozený a slyšíme vás silou devět," ohlásila Janet.

"Spencere, uvidíš, že nebudeš mít moc velké problémy dostat stroj na zem, ale než ti povím, jak se dostat pod mraky, chtěl bych si pohovořit s Janet. Přepínám."

"Ano, poslouchám," ozvala se Janet nedočkavě.

"Před přistáním musíš udělat všechno, co ti prikazuje předpis pro případ vyhlášení tísň. Rozuměla jsi? Přepínám."

"Rozumím, kapitáne, přepínám."

"Janet, abych nezapomněl. Těsně před přistáním stiskne George tlačítko poplašného zvonku. Jestli mě, Georgi, posloucháš, podívej se před sedadlo druhého pilota. Tam najdeš tlačítko."

"Vidíš ho, Janet?" zeptal se Spencer, neodvraceje oči od rychloměru.

"Ano, vidím."

"Připomeň mi potom, že ho mám stisknout," požádal ji Spencer.

"Janet," pokračoval Treleaven, "po zapojení poplašného signálu půjdeš do kabiny pro cestující. Chtěl bych, abys byla po dobu přistávacího manévru mezi nimi."

"Řekni mu, že s tím nesouhlasím. Musíš tu zůstat," namítl Spencer.

"Haló, Vancouver, pilot říká, že mě tu nutně potřebuje. Přepínám."

Treleaven delší dobu neodpovídal.

"Sedm set čtrnáct, rozuměl jsem vám. Musíme tedy najít jiné řešení, přestože do povinnosti letušky patří při vyhlášení stavu tísň péče o cestující. Není na palubě někdo, koho bys instruovala, co má udělat? Přepínám."

"Možná by to mohl udělat doktor," navrhl Spencer.

Janet zavrtěla odmítavě hlavou a dodala: "Má práce až nad hlavu."

"Na tu chvíli by to vydržel, pochop, že odtud nemůžeš odejít."

Po krátkém zaváhání stiskla tlačítko mikrofonu.

"Vancouver? Zde sedm set čtrnáct. Doktor Baird musí za přistání tak jako tak pečovat o nemocné cestující. Myslíme, že by mohl místo mne vykonat nezbytná bezpečnostní opatření. Bude-li zapotřebí, může mu pomoci některý z cestujících. Přepínám."

"Janet, souhlasím s vaším návrhem. Dej se hned do práce. Nesmíš na nic zapomenout. Až se vrátíš, dej o sobě vědět. A teď bych chtěl říci pár slov Georgeovi."

Stewardka sejmula s hlavy sluchátka, předala mikrofon Spencerovi a vydala se za Bairdem.

"Georgi," pokračoval Treleaven, "drž se neustále vytyčeného kurzu. Bude-li zapotřebí, ohlásím ti opravu. Přibližuješ se k letišti, takže tě před přistáním čeká spousta práce. Určitě si některé úkony připomeneš z doby, kdy jsi létal. Musíš si ale bezpodmínečně zapamatovat, kde jsou jednotlivé ovládací páky a tlačítka. Budeš-li na pochybách, zeptej se, máme dost času. Můžeš několikrát zkusit přiblížení na přistání, ale při posledním nalétávání budeš muset udělat všechny úkony v přesně stanoveném pořadí. Až se Janet vrátí, začneme. Přepínám."

Napětí v místnosti vancouverského střediska služby řízení letového provozu vrcholilo. Na každém, kdo se jakkoliv podílel na záchraně letadla pilotovaného nekvalifikovaným pilotem, bylo vidět nejvyšší možné soustředění a snahu udělat maximum pro zdárné ukončení letu.

"Kolik mají pohonných hmot?" zeptal se Treleaven.

"Na osmdesát až devadesát minut letu," oznámil Grimsell.

"Chcete vědět, jak dlouho budou moci kroužit nad letištěm a nacvičovat přiblížování na přistání?" zeptal se Burdick.

"Ano, je to jeho první sólový let na podobném letadle, takže si nemůžeme dovolit rovnou ho posadit. Jimmy, sledujte spotřebu paliva."

Musí jim ho zůstat tolik, abych je mohl poslat na moře, ukáže-li se, že mi nic jiného nezbude."

"Pane Burdicku," zavolal muž obsluhující telefon, "volá vás ředitel z Montrealu."

Burdick hlasitě zaklel.

"Ten si umí vždycky vybrat ten nejnevhodnější okamžik! Řekni mu, že nemám čas a že mu zatelefonuju, až to tady skončí."

"Jimmy, Howard si stěžuje, že novináři reptají," hlásil od jiného telefonu Grimsellův zástupce.

"Stane, vzkaž pánům novinářům, ať si trhnou nohou! Teď, když se letadlo chystá k přistání, nemá nikdo čas, aby se s nimi bavil. Základní informace dostali, teď ať čekají a dívají se."

Z vrat nedaleké nemocnice zamířily k letišti další dva vozy záchranné služby s ošetřujícím personálem, od budovy velitelství městského požárního sboru se s ječící sirénou hnaly ulicemi města vůz s vodním dělem a před rodinnými vilkami sousedícími s okrajem letištního prostoru nastupovali za asistence policie ospalí a narychlo oblečení lidé do dvou autobusů.

Treleaven čekal, až se Janet opět ohlásí.

"Zde sedm set čtrnáct, volám Vancouver. Skončila jsem instruktáž, lékař a jeho pomocník se již dali do práce."

Přepínám," zazněl z amplionu její udýchaný hlas.

"Janet, děkuju," pronesl Treleaven s uspokojením. "Georgi, nastav nejdřív výškoměr na třicet čára jeden. Potom uber nepatrně plyn, ale udržuj stejnou rychlost a sestupuj rychlostí pět set stop za minutu."

Kontrolujte údaje na přístrojích. Poletíte dost dlouhou dobu hustou clonou mraků. Přepínám."

Spencer, jako by hrál na klavír, si několika rychlými pohyby prstů a paží uvolnil svaly na ruku, sáhl na ovládací páku motorů a lehce ji posunul dozadu. Variometr ukazoval rychlost klesání šest set, ale po chvíli se jeho ukazatel usadil na pěti stech.

"Janet, zeptej se, do jaké výšky jsou mraky," řekl Spencer, když se přiblížili k jejich hornímu okraji.

Odpověď, kterou dostali, zněla: "Do osmnácti set až dvou set tisíc stop. Měli byste z nich vylétnout asi patnáct mil od letiště."

"Podej hlášení, že klesáme rychlostí rovných pět set stop za minutu," požádal Spencer, neboť chtěl kapitána

Treleavena co nejpodrobněji informovat.

Když Janet přání splnila, ujal se Treleaven slova: "Pilote, soustřeď se na každý pohyb, který teď budeš vykonávat. Dívej se neustále na variometr a ničím jiným se nerozptyluj. Budeš ovšem přitom muset takřka poslepu obsluhovat ovládací páky, které ti budu vyjmenovávat. Troufneš si na to? Přepínám."

Spencer se odmlčel a Janet čekala, až odpoví. Věděla, že se upřeně dívá na okraj mraků, k jejichž roztodivnému krajkoví se vůči hledně přibližovali.

"Zkusím to," řekl krátce a Janet jeho slova opakovala.

"Dobře," ozval se Treleaven. "Při jakýchkoliv komplikacích se okamžitě přihlas." Kapitán přimhouřil oči a v duchu si vybavoval vnitřní vybavení pilotní kabiny. "Georgi, při přibližování musíš nejprve zapnout tlaková hydraulická čerpadla. Manometr máš po levé straně hlavní přístrojové desky, malý kousek vlevo od umělého horizontu. Přepínám."

Treleaven si kapesníkem otřel zpocený zátylek a čekal, až Spencer ohlásí, že čerpadla a manometr našel.

"Vancouver, pilot je připraven k další instrukci," oznámila Janet.

"Já rovněž," navázal na Janetina slova kapitán. "Dále budeš muset vypnout odmrazovací zařízení, ale nejdůležitější je přečerpávací zařízení paliva, které musí být bezpodmínečně vypnuté. Sleduješ variometr? Mohu pokračovat? Vpravo od tlačítka tlakového hydraulického čerpadla jsou tlakoměry brzd pro pravou a levou brzdu.

Přepínám."

"Vancouver, pilot hlásí, že ukazatel pravé brzdy vykazuje tlak devět set padesát a levé brzdy tisíc dvacet liber na čtvereční coul."

"Podle vašeho hlášení usuzuji, že jsou v pořádku, ale těsně před přistáním údaje ještě jednou zkontrolujete. Dále to budou chladicí klapy, které musí být z jedné třetiny uzavřené. Jejich ovládací páka je v blízkosti pravého Janetina kolena. Na ovládací páce máš vyznačeny tři polohy. Přepínám."

"Vancouver, vše je nám jasné, pokračujte. Přepínám."

"Janet, budeš obsluhovat chladicí klapy. Vedle nich, ve stejné řadě, je pravý a levý ovladač chlazení. Stlačíš ho až na doraz. Zapamatuješ si to? A teď znovu několik instrukcí pro George. Vrátime se ještě jednou k podvozku. Vybav si poslušnost obsluhy klapky, vysunutí a zabezpečení podvozku, které, jak víš, jsou pro zdárné přistání neobyčejně důležité. Klapy vysuneš úplně v okamžiku, kdy letadlo bude dosedat na dráhu. Rozuměl jsi? Přepínám."

"Jestli se z toho všeho nezblázním, dám na modlení," ulevil si Spencer.

"Po vysunutí podvozku musí být dodávací palivová čerpadla v činnosti, protože by vám jinak zhasly motory. Spínač pro obsluhu palivových čerpadel je vlevo od autopilota, kousek za pákami pro regulaci palivové směsi. Přepínám."

Janet se bezradně rozhlížela po panelu kontrolních přístrojů.

"Vidíš ho?" zeptala se nesměle.

"Tady je," odpověděl Spencer a dotkl se ukazovákem fixátoru ovládacích pák motorů.

"Vancouver, můžete pokračovat. Přepínám."

"Asi před půl hodinou ses ptal na palivovou směs. Musí být hodně bohatá. Vychýlení kormidel upraviš tak, aby se rozsvítily zelené kontrolní žárovky. Máš je těsně pod svými koleny. Vidíš je?

Přepínám."

"Ano," potvrdila Janet, když jí Spencer kývnutím hlavy dal na srozuměnou, že ví, co má Treleaven na mysli.

"Georgi, chod motorů musíš nastavit na start, neboli do horní polohy. Jsou to čtyři páky vlevo od ovládacích pák motorů. To by snad bylo prozatím všechno. Máš nějakou otázku? Přepínám."

Spencer se v rozpacích podíval na Janet.

"Všechno je v tomto okamžiku jednou velkou otázkou. Nevím, jestli si to všechno zapamatuju."

"Vancouver, konkrétní otázky nemáme, ale obáváme se, že si to všechno nezapamatujeme. Přepínám."

"Nemusíte si všechno pamatovat. Budu vám postupně říkat sled úkonů, které budete muset udělat, ale teď bych vám ještě chtěl připomenout umístění hlavních kontrolních přístrojů..."

"Zeptej se ho, kolik máme ještě času," pravil Spencer nečekaně.

"Už jsem řekl, že ho máš víc než dost, ale zbytečně ho samozřejmě ztrácet nemůžeš. Nad letištěm budeš asi za sedm minut. Můžeš si několikrát vyzkoušet přiblížení na přistání." Kapitán se na chvíli odmlčel. "Georgi, dostal jsem hlášení z radarové stanice. Musíš provést opravu kurzu na dvě stě šedesát. Přepínám."

Treleaven vypnul mikrofon, a obrací se na Grimsella, podotkl: "Jsou už v okruhu letiště. Jakmile je uvidím, nahlásím jim opravu a navedu je na cvičné kroužení. O dalším rozhodneme až podle toho, jak mu půjde nalétávání."

Šéf střediska služby řízení letového provozu pokyvoval souhlasně hlavou a dodal: "Vyhlásím stav tísň."

Místností střediska se ozvalo hlášení z letadla: "Haló, Vancouver, změnili jsme kurz na dvě stě šedesát. Přepínám."

"Dobře," odpověděl Treleaven, rozhlížeje se po místnosti. "Nahlaste výšku letu, přepínám."

"Dva tisíce pět set stop," oznámila Janet vzápětí.

V kapitánových sluchátkách se ozval hlas vedoucího radarové stanice: "Jsou patnáct mil od letiště."

Treleaven stiskl tlačítko mikrofonu.

"Georgi, za chvíli se vyhoupneš z mraků. Rozhlédni se po světlech letištních majáků. Přepínám."

"Kapitáne, meteo hlásí zhoršení počasí. Znovu začíná pršet," oznamoval Grimsell.

"Na tom nic nezměníme," utrousil Treleaven. "Spojte se s kontrolní věží," požádal Grimsella, "a požádejte je, aby rozsvítily všechna světla. Za chvíli se k nim přemístíme. Ať si přeladí vysílač na frekvenci, na které teď mluvím. Spencer nebude mít čas ani myšlenky na přeladování vysílačky."

"Volám sedm set čtrnáct. Zde Vancouver. Jste patnáct mil od letiště. Už jste se dostali z mraků? Přepínám."

Janet několik vteřin neodpovídala, až pojednou z amplionu na stěně střediska zazněl úryvek věty: "...uviděli. Ano, jsou

to světla letiště."

"Tak jsou tady," pronesl Treleaven tlumeně.

Pak prudce odhodil cigaretu a přejel si rukou přes obličej. V jeho slovech bylo možné vycítit radost i obavy, nejistotu i vůli vyhrát poslední a nejtěžší fázi boje. Zhluboka se nadechl a zmáčkl tlačítko mikrofonu: "Haló, Georgi, horizontální let, výška dva tisíce, čekej na další instrukce. Přecházíme na kontrolní věž, takže se na chvíli odmlčím.

Jakmile dorazíme, ohlásíme ti číslo přistávací dráhy. Předtím vykonáš několik cvičných přiblížení. Přepínám."

Z amplionu se ozval nesrozumitelný hovor z pilotní kabiny.

Kapitán však poznal, že Spencer i Janet jsou nadmíru rozrušení.

"Vancouver, žádné cvičné přiblížování nebudu dělat," ohlásil Spencer. "Situace na palubě nedovoluje, abych ztrácel čas zbytečným přiblížováním. Půjdu rovnou na přistání. Přepínám."

"Cože?" vykřikl Burdick a chytil se za hlavu. "Zbláznil se?"

Treleaven si najednou všiml Burdickovy zavalité postavy skloněné nad vysílačkou. Když pootočil hlavou, uviděl jeho silný krk.

Silný a svalnatý krk, který měl ve své ušlechtilosti něco zvířecího.

Stál nad ním a uvažoval, proč Burdickem opovrhoval. Úplně z malicherných důvodů: že je tlustý, že nemá za mák odvahy, že je škot a že není vůbec na ženské. A najednou své pohrdání vůči němu ztratil.

"Georgi," řekl kapitán do mikrofonu, "pochopte, že to je nesmysl.

Musíš udělat několik cvičných přiblížení."

Místností zazněla Spencerova slova.

"Začínám klesat, jdu na přistání," oznámil klidným, i když poněkud roztřeseným hlasem. "Na palubě jsou lidi, kteří mohou každým okamžikem zemřít. Pochopte to! Máme tady umírající! Nacvičování je teď stejně pro kočku. Přistávám!"

"Kapitáne, promluvíme s ním," navrhl šéf služby řízení letového provozu.

"Ne!" řekl Treleaven rozhodně. "Teď není čas na nějaké diskuse."

Obličej měl bílý jako křída a žíly na skráních mu zřetelně pulzovaly.

"Podle všech platných zásad je jedinou osobou na palubě, která má právo rozhodnout, co bude dělat, a proto jeho rozhodnutí přijímám."

"Kapitáne, uvědomujete si, co děláte?" vyjel na něho Burdick.

"Volám sedm set čtrnáct," ozval se do mikrofonu, nedbaje Burdickových ztřeštěných gest a vyhrožování, "Georgi, přistupuji na tvoje rozhodnutí, přestože k němu mám výhrady. Čekej, až se ti ozvu. Odcházím na kontrolní věž. Přeju vám hodně štěstí! Konec."

Treleaven strhl jediným pohybem sluchátka z hlavy, odhodil je na stůl a vykročil ke dveřím. Několik kroků za ním ho následoval Burdick, Grimsell, jeho zástupce Stan a radiotelegrafista. Burdick po několika krocích nestačil rychlé chůzi ostatních mužů, zůstal stát u okna na chodbě, otevřel ho dokořán a oběma rukama se opřel o římsu.

Když Treleaven vstoupil s dalšími muži do místnosti dispečerů, spatřil u prosklené stěny vedoucího směny, pátrajícího dalekohledem po obloze.

"Už je vidím," vykřikl a podal dalekohled Treleavenovi.

"Ano, jsou to oni," řekl kapitán. "Na kterou dráhu je posadíme?"

"Nula osmička bude nejvhodnější," navrhl dispečer. "Je nejdleší a má protivítr."

Treleaven udělal několik kroků ke stolku, na němž byl pod sklem plán letiště. Voskovou tužkou vyznačil na skle směr přiblížení letadla.

"Ano, to bude nejlepší," řekl a začal si svým osobitým způsobem zapalovat dýmku. "Teď jsou tady, navedeme je sem, odtud obloukem vlevo, pak bude následovat plné kolo a sestup o tisíc stop.

Tady si naposledy zkontrolujeme údaje kontrolních přístrojů, potom ho navedeme nad moře, odkud se pravým obloukem vrátí do směru přistání. Souhlasíte?"

Všichni muži kolem něho kývli souhlasně hlavami.

Treleaven převzal od dispečera sluchátka a nasadil si je na hlavu.

Šéf služby řízení letového provozu oznamoval do mikrofonu místního rozhlasu: "Věž pro všechna vozidla. Přistávací dráha nula osm. Tahače přemístit do sektoru jedna a dva. Civilní vozidla do sektoru tři. Záchranné vozy do sektoru čtyři a pět. Příkaz: požární a záchranné vozy neopustí určený vyčkávací prostor dřív, dokud ho letadlo nemine.

Pro ostatní vozidla přísný zákaz pohybu až do odvolání. Konec."

Mikrofon vysílačky, který radiotelegrafista podal kapitánovi, byl napojen na magnetofon, zaznamenávající každé slovo mezi věží a letadlem.

"Volám sedm set čtrnáct. Mluví Paul Treleaven. Spencere, jsme na kontrolní věži vancouverského letiště. Slyšíš mě? Přepínám."

Janetin hlas zaplnil poprvé prostor kontrolní věže.

"Ano, slyšíme vás naprosto zřetelně."

Operátor radarové stanice nahlásil Treleavenovi vzdálenost letadla od letiště a přechod na kurz dvě stě padesát tři.

"Spencere, jseš deset mil od letiště. Změň kurz na dvě stě padesát tři, zmenši příпуст' motorů a začni sestupovat do výšky tisíc stop.

Janet, ohlas do kabiny cestujících začátek platnosti tísňových opatření.

Nepotvrzujte příjem mých dalších dispozic, ledaže se budete chtít na něco zeptat."

"Janet, udělej, co ti říkal," řekl Spencer nabádavě a několikrát si protáhl unavené svaly na zádech.

Sáhla po mikrofonu visícím na stěně kabiny a s očima upřenými na přibližující se světla letiště začala hovořit: "Vážení cestující, dámy a pánové, prosím, abyste zaujali svá místa; připoutejte se a nekuřte! Za několik minut přistaneme na

letišti Vancouveru."

"Dobře jsi to udělala," podotkl Spencer. "Doufejme, že je tvoje hlášení uklidní. Řekla jsi to tak, jako by vedle tebe seděl Dunning, a ne já."

"Nevím, jestli jsem je uklidnila," řekla pochybovačně.

"Máš nervy jako provazy," pokračoval vážně. "Před chvílí jsem uvažoval, jestli bych to všechno vydržel, nebýt tebe." Odmlčel se a jemně stlačil volant od sebe, čekaje, jak letadlo zareaguje.

"Janet, už nám nezbyvá mnoho času. Co nevidět nastane okamžik, o němž jsme věděli, že musí přijít. Chtěl bych, abys pochopila, proč jsem se rozhodl okamžitě přistát..."

"Rozumím ti, Georgi," odpověděla bez patosu.

Zapjala si bezpečnostní pás a ruce sevřené v pěst si položila na kolena.

"Chci ti poděkovat. Nic neslibuji, jako jsem nic nesliboval ve chvíli, když jsem usedl na tohle místo. Ty víš ze všech nejlíp, jaký jsem pilot. Kroužení nad letištěm naši situaci nezlepší. Chci využít každou vteřinu, aby se nemocní dostali včas do nemocnice."

"Já vím, Georgi, souhlasím s tebou," odvětila tiše a hleděla na vzdálená dráhová světla.

Spencer postřehl, že nevnímá údaje přístrojů a že ji zaplavila vlna strachu, zračící se v jejím pohledu upřeném do prázdna. Věděl, že je zbytečné cokoliv jí říkat, protože i on si uvědomoval, že o jejich dalším bytí či nebytí rozhodnou nejbližší minuty, možná i vteřiny.

"Janet," řekl jí povzbudivě, "je zbytečné čekat na zázraky.

Ohlas změnu kurzu a přiblížení na přistání."

05.25 - 05.35

Harry Burdick sáhl netrpělivě po dalekohledu, který Grimsell zavěsil na zajišťovací páku velkého okna. Z ochozu kontrolní věže, obepínajícího dispečerskou místnost, pozoroval opuštěné vzletové dráhy, trávou pokryté vrcholky podzemních benzinových bunkrů a skupinky postav, dívajících se se zvrácenými hlavami na přibližující se letadlo. Hluk nastartovaných požárníků vozidel a záchranných automobilů, umístěných na vzdáleném konci letiště, zvýrazňoval atmosféru napjatého očekávání a dotíral na nervy všech, kdo byli svědky horečnatého dění na letišti.

Burdick usilovně přemýšlel, zda v Trelevenově plánu nenajde chybu, která by v poslední chvíli zmařila nadlidské úsilí těch, kdo bojují o záchranu letadla a cestujících. Letadlo by se mělo nad letištěm objevit ve výši kolem dvou tisíc stop, uvažoval v duchu, zamíří nad záliv a bez snížení výšky letu se znovu vrátí nad letiště. Treleven bude mít tedy dostatek času, aby se Spencerem procvičil všechny úkony předcházející přistání. Potom se letadlo dostane obloukem do směru přistávací dráhy, takže pilot bude moci nastavit potřebnou rychlost. Pak už bude následovat dosednutí na betonový pás přistávací dráhy, takže, jak se zdá, to má kapitán všechno dobře promyšlené.

Burdicka rovněž napadlo, jak asi prožívají chvíle příprav na přistání ti cestující, kteří jsou natolik v pořádku, že jsou schopni si představit, k čemu může v posledním okamžiku dramatického letu dojít.

Uvidí záliv, letiště, plochu šedo zelených vod a moře a znovu letiště, na němž má přistát letadlo řízené člověkem, který nikdy předtím tak velké letadlo nepilotoval. Burdickovi připadlo, že je jedním z nich a že společně s nimi ho šířá vědomí, že je dělí jen několik vteřin od katastrofy, z níž nikdo nevyjde živ a zdrav. Při pomýšlení, že by seděl mezi nimi, mu přeběhl mráz po zádech.

Jakmile z amplionu v dispečerské místnosti zazněl hlas stewardky, měl pocit, že se čas zastavil a že celý svět zadržel dech, jako se to stávalo jemu, když se rozhodl rozhodnout se k něčemu neobyčejně závažnému.

"Máme kurz dvě stě padesát tři. Rychle ztrácíme výšku," rozlehlo se místností v kontrolní věži.

Burdick cítil, že se mu chvějí ruce i nohy. Bezděčně se opřel o zeď a pohlédl očima zúženými úzkostí na Trelevena a Grimsella, schýlené nad obrazovkou monitoru. Tváře obou se v zelenavém světle leskly potem.

"Víte beže změn?" zeptal se kapitán.

Grimsell kývl hlavou.

"Fouká to šikmo přes přistávací dráhu nula osm, která je ale pro nás nejvýhodnější. Je totiž nejdelší."

"Radar?!" zeptal se Treleven úsečně. "Informujte mě i tehdy, když budu hovořit se Spencerem. Veškerou etiketu stranou, skákejte mi klidně do řeči. Mějte na paměti, že to nebude obvyklé přistání."

Burdick přistoupil ke kapitánovi a dotkl se jeho ramene.

"Neměl byste navrhnout, aby se držel ve vzduchu do té doby, než bude víc světla?"

"Rozhodnutí už padlo," řekl Treleven rezolutně. "Ten chlapík má nervy v kýblu, a jestliže s ním začnu vyjednávat, bude s ním konec."

Burdick se rozkašlal, odvrátil se, pokrčil rozpačitě rameny a stoupl si k oknu, jímž do místnosti pronikal zvuk běžících motorů nedaleko stojících automobilů. Přesto však slyšel klidná Trelevenova slova, jež platila jemu.

"Harry, vžijte se do Spencerova postavení. Chápu vás, že to myslíte dobře, ale ten člověk má před očima spoustu přístrojů, které nikdy předtím neviděl a..."

"Ale co když se mu přistání nepodaří?" namítl Grimsell.

"Počítám s tím, že přistání nedopadne dobře. Když uvidím, že je situace kritická, pokusím se ho přimět k ještě jednomu okruhu nad letištěm, v krajním případě ho posadím na vodu."

Treleven se po těchto slovech zaposlouchal do monotónního hlášení operátora radarové stanice. Jakmile hlášení skončilo, stiskl tlačítko mikrofonu: "Georgi, uprav rychlost na sto šedesát a stále ji udržuj. Přepínám."

Z amplionu zazněl pronikavý hvizd, který postupně slábl, až se nakonec z místnosti vytratil, a chvíle úzkosti minula, když se ozval Janetin hlas: "Stále ztrácíme výšku. Přepínám."

Nad zadním okrajem dostihové dráhy sousedící s letištěm se v ranním oparu mlhy přehnalo letadlo jako obrovský a těžkopádný pták a zamířilo nad záliv, spoutaný v nejužším místě ocelovým mostem.

"Dobrá," odpověděl Treleaven Janet. "Nastav páku, o které jsem ti již říkal, do polohy start: to znamená, že ji posuneš až na horní doraz." Podíval se na hodinky a dodal: "Máte dost času, neukvapujte se. Až skončíš, vypni termostaty karburátorů. Vypínače jsou vedle ovládací páky motorů."

"A co palivové nádrže?" napovídal mu Burdick ochraptělým hlasem.

"Letí na hlavní nádrže na křídlech," uklidnil ho Grimsell.

Spencer kontroloval podle Treleavenových pokynů přístroj po přístroji, ale hlavní pozornost věnoval vzdáleným šňůrám dráhových světel lemujících přistávací dráhy.

"Georgi," pokračoval Treleaven v nezvyklé instruktaži, "uzavři chladicí klapky na třetinu. Nepospíchej. Uzavřeš je tou malou páčkou pod ovládacími klapkami motorů. Posuň ji nahoru."

"Janet, vidíš ji?" zeptal se Spencer roztržitě.

"Okamžik... tady je." Na zlomek vteřiny se odmlčela a rychle dodala: "Podívej se, už jsme nad letištěm. Vidím hlavní vzletovou dráhu."

"Doufám, že je dost dlouhá," řekl, neodvraceje hlavu od čelního skla kabiny "Teď přijde na řadu nastavení režimu motorů," oznamoval kapitán.

"Jsou to čtyři páky vpravo od páky pro palivovou směs. Nastav je do horní polohy."

"Našlas je?" zeptal se Spencer.

"Ano," odpověděla Janet okamžitě.

"Tak šikovného pomocníka už nikdy nebudu mít," zažertoval, přestože byl čím dál nervóznější.

Neustále se pohybující čára horizontu mu naháněla hrůzu, ale obával se cokoliv udělat bez Treleavenových pokynů. Rev motorů pojednou zeslábl.

"Teď vysuneš klapky na patnáct stupňů," přikazoval kapitán.

"Patnáct stupňů. Druhý zoubek. Ukazatel nastavení je uprostřed palubní přístrojové desky. Až klapky vysuneš, snížíš pomalu rychlost na sto čtyřicet uzlů a vyrovnáš letadlo do horizontální polohy. Pak okamžitě zapneš hydraulické čerpadlo, jeho spínač je po tvé levé ruce, hned vedle gyroskopu."

V Treleavenových sluchátkách se ozval hlas vedoucího radarové stanice: "Změnit kurz na dvě stě dvacet pět. Jinak strašně skáče. Od devíti set do tisíce tři set stop."

"Sedm set čtrnáct! Změň kurz na dvě stě dvacet pět. Dávej pozor na výšku! Skáčeš. Snažte se udržet ve výšce tisíc stop."

"Klesá příliš rychle," oznamoval operátor. "Jedenáct set, tisíc, devět set, osm set, sedm set..."

"Hlídej si výšku," nabádal Treleaven Spencer. "Zvyš otáčky motorů. Přitáhni řízení!"

"Šest set padesát... šest set... pět set padesát..."

"Výška!" zařval kapitán. "Vystup na tisíc stop! Musíš mít tisíc stop! Rozumíš?"

"Pět set padesát... čtyři sta padesát..." diktoval operátor radaru klidným hlasem, přestože se mu zpocená košile lepila na tělo.

"Kapitáne, musí nahoru. Čtyři sta... čtyři sta... čtyři sta padesát..."

pět set. No, snad už se mu to podařilo. Pět set... šest set..."

Treleavenovi vypověděly na okamžik nervy. Stáhl z uší sluchátka, mrštil jimi na stůl a pln beznaděje vykřikl: "Je to zbytečné, nedokáže to, všechno, co děláme, je nesmysl."

Burdick pojednou ožil, přiskočil ke kapitánovi a objal ho kolem ramen.

"Poslechni, nemůžeš ho teď nechat na pospas osudu. Promluv s ním, co má dělat. Nenechávej ho samotného."

Treleaven sáhl po mikrofonu a přiložil si ho těsně k ústům.

"Spencere," pronesl hlasem plným napětí, "nemůžeš hned přistávat."

Musíš několikrát obletět letiště a musíš si zkusit přiblížení.

Slyšíš? Máš paliva skoro na půldruhé hodiny. Nepřistávej, slyšíš mě?"

Všichni s napětím čekali na Spencerovu odpověď.

"Myslel jsem, že jste mi rozuměli. Přistávám! Slyšíte mě? Přistávám!"

Jsou tu těžce nemocní, za hodinu mohou zemřít. Možná na té staré rachotině něco zohýbám, ale to už je riziko podnikání. Musím přistát! Nahlašte mi údaje pro přistání. Vysouvám podvozek.

Přepínám."

"Janet, kola ven," přikázal stručně.

Treleaven uchopil třesoucí se rukou mikrofon a několik vteřin se nutil, aby v jeho hlase nebylo ani stopy po chvilkové depresi.

"Georgi, jestliže jste vysunuli podvozek, zkontrolujte, zda se rozsvítily tři zelené kontrolní žárovky. Víš které? Udržuj kurz dvě stě dvacet pět. Zvyš nepatrně otáčky motorů, abys vyrovnal odpor vzduchu při vysunutí kol. Zkontroluj, jestli letíte v horizontální poloze, a udržuj výšku tisíc stop. - - - Zjisti, zda tlak v brzdách dosáhl tisíc liber. Jestliže ano, neodpovídej mi. Chladicí klapky uzavři na jednu třetinu. Nemluvím příliš rychle? Přepínám."

Za Treleavenova hovoru se Spencerem přistoupil Burdick k velkému oknu a zahleděl se na oblohu pokrytou šedými mraky, mezi nimiž občas pronikaly paprsky ranního slunce. Zahleděn na vzdálený horizont, snažil se představit si okamžik, až se kola obrovského letadla dotknou betonové plochy přistávací dráhy. Obával se oné chvíle, která se neodvratně blížila. Treleavenovy klidně pronášené pokyny ho dráždily a byl by ho nejraději okřikl, aby přestal, protože všechno, co dělají, je jen umělé oddalování nevyhnutelné katastrofy "Georgi, vychyl kormidla a uprav otáčky," přikazoval kapitán.

"Každý motor musí mít dva tisíce dvě stě padesát otáček za minutu.

Sleduj pozorně otáčkoměr. Přepínám."

"Janet, jaká je rychlost?" zeptal se Spencer, když zjistil, že otáčky odpovídají kapitánovu příkazu.

"Sto třicet," začala lhostejně, "sto dvacet pět... sto dvacet... sto dvacet pět... sto třicet..."

"Znovu měni výšku," hlásil Treleavenovi operátor radarové stanice. "Ted' je ve výšce devíti set stop."

"Georgi," zareagoval kapitán okamžitě, "snaž se udržet rychlost na sto dvaceti. Opakuj: rychlost na sto dvacet. A znovu ztrácíš výšku.

Dostaň se nahoru. Musíš se držet tisíce stop."

Janet ohlašovala rychlost letu: "Sto deset... sto deset... sto deset... sto pět... sto deset... sto dvacet...

sto dvacet... stále sto dvacet..."

"Ksakru, vyšplhej se nahoru!" uslykl Spencer, přitahuje volant co nejvíce k sobě: "Sto dvacet pět... sto třicet... sto třicet... udržujeme sto třicet."

"Výška devět set stop," opakoval operátor. "Devět set padesát...

tisíc... tisíc... tisíc... ted' se drží."

Treleaven se otočil k šéfovi služby řízení letového provozu: "Ať zhasnou všechna dráhová světla s výjimkou nula osmičky.

"Georgi, vyrovnej kurz mezi nula sedmdesát čtyři a nula osmdesát.

Sleduj rychlost a výšku. Dokud ti nepovím, drž se stále ve výšce tisíc stop."

V krátkých intervalech zhasínaly dlouhé řady světel lemujících okraj vzletových drah.

"Jakmile nalétneš do směru přistání, vyrovnej zatačku a udrž se ve středu osvětleného pásu. Nezapomeň zapnout stěrač. Spínač máš nad hlavou po levé straně. Udržuj výšku."

"Našla jsi vypínač světel?"

"Okamžik... tady je."

"Panebože," vydralo se Spencerovi z úst a svaly v obličeji se mu stáhly do bolestné grimasy. Pohled na dráhová světla podél betonového pásu přistávací dráhy zahalené lehkým závojem ranní mlhy mu připadal tak neskutečně zkreslený, jako by mezera mezi oběma pruhy světel nebyla větší než rozchod kolejí. Na chvíli pustil volant jednou rukou a hřbetem ruky si přetřel oči, které mu po neustálém sledování přístrojové desky začaly slzet.

"Oprav kurz!" ohlásil mu Treleaven. "Ted' se snaž dosednout na pravý okraj levé třetiny pásu. Z levé strany máš mírný vítr, takže se připrav na opravu kormidly."

Spencer právě vyrovnával letadlo, když se mu před očima objevily dvě šňůry světel, ubíhajících daleko před ním.

"Dosedneš-li na pás nadměrnou rychlostí, použij nouzovou brzdu.

Zapneš ji tahem za červenou páku, která je nad tvou hlavou. Nepomůže-li to, vypni spínače zapalování. Jsou vedle červené páky nouzové brzdy."

"Janet, podívej se, kde jsou ty spínače."

"Tady, nad tebou."

"Bude-li nutné je vypnout, musíš to udělat velmi rychle," vysvětloval jí a několikrát naprázdno polkl.

"Dobře," odpověděla třesoucím se hlasem.

"Neměj strach, za chvíli to budeme mít za sebou," snažil se ji povzbudit, když postřehl, že se celá chvěje.

"Co říká rychloměr?"

"Sto dvacet... sto patnáct, sto dvacet..."

"Může klesat," sdělil operátor radarové stanice. "Čtyři sta stop za minutu. Ať zkontroluje vysunutí a zabezpečení podvozku a klapky.

Směr v pořádku."

"Georgi, pozor! Vysuň úplně klapky, sniž rychlost na sto patnáct, vyrovnej letadlo a klesej rychlostí čtyři sta stop za minutu.

Opakuj: plné klapky, rychlost stopatnáct, klesání čtyři sta stop za minutu. Dodržuj směr!" Kapitán se otočil ke

Grimsellovi: "Na letišti je všechno v pořádku?"

Šéf služby řízení letového provozu kývl hlavou a dodal: "Za minutu se přesvědčíte."

Slyšeli ohlušující hřmění přibližujícího se letadla. Treleaven přistoupil k oknu, uchopil dalekohled a vyšel na ochoz kontrolní věže.

"Janet, vysuň klapky!" zaznělo kabinou.

Oběma rukama stlačila páku a namáhavě oddechovala.

"Ohlas rychlost a výšku!"

"Tisíc stop, sto třicet uzlů... osm set stop, sto dvacet uzlů, sedm set stop, sto pět uzlů... Klesáme příliš rychle!"

"Georgi, klesej pomaleji! Slyšíš? Klesej pomaleji!"

"Vím, ale copak tu bednu udržím?" vykřikl bezradně. "... Janet, hlas údaje!"

"Šest set padesát stop, sto uzlů, čtyři sta stop, devadesát..."

Štiplavý pot z čela zaléval Spencerovi oči. Horečně se snažil udržet potřebnou rychlost klesání, ale strach při pohledu na přibližující se pás přistávací dráhy mu svazoval ruce a nohy tak, že nebyl schopen oddálit okamžik pravdy.

Motory letadla začaly nerovnoměrně pracovat a letadlo se podivně stácelo do obou stran.

"Vidíte tu hrůzu?" zavřeštěl Burdick, zakrýváje si oči dlaněmi.

Treleaven uchopil mikrofon: "Přidej plyn! Přidej plyn! Klesáš zbytečně rychle! Zaryješ se přídí do země! Přidej plyn, nebo ztratíš rychlost..."

"Už to vytahuje," poznamenal Grimsell stojící vedle Treleavena, soustředěného na hlášení operátora radarové stanice:

"Stále je o sto stop níže, než je předepsaná trajektorie klesání.

Snižuje o padesát stop..."

"Georgi, ještě výš! Přitáhni volant! Pro cestující vyhlaste nouzovou situaci! Vyrovnat opěradla sedadel a sklonit hlavy!"

Jakmile zazněl kabinou cestujících poplašný signál, Baird vykřikl: "Sklňte se a chraňte si hlavy!"

Všichni, kdo Bairdova slova vnímali, vykonali bleskurychle jeho příkaz. John Childer se snažil přitáhnout k sobě bezvládné tělo své manželky, ale když viděl, že se mu to nepodaří, vstal, a opřen předloktím o vrcholek sedadla, zakryl ji vlastním tělem. Kdesi uprostřed kabiny se ozvalo hlasité modlení přehlušované občasným vzlykáním a výkřiky: "Bože, ochraňuj nás od všeho zlého!"

V rukách šéfa služby řízení letového provozu se objevila miniaturní vysílačka pro místní provoz, která ho spojovala s vozy požární ochrany a záchranné služby.

"Je na hranici letiště. Připravte se! Stanoviště opustit v předepsané vzdálenosti po dosednutí letadla. Pozor na možnost změny směru!"

"Znovu změnil výšku," ohlašoval operátor. "Dvě stě stop... sto padesát stop... je příliš nízko, sto stop..."

Treleaven se otřásl chladem i představou, co se stane, dosedne-li letadlo mimo betonový pás.

"Udržuj tuhle výšku, dokud se nepřiblížíš k přistávací ploše!"

pronesl do mikrofону a pokračoval: "Potom pomalu a měkce dosedni, ale pozor na před!"

"Ten déšť nám byl čert dlužen," zaklel Spencer. "Vůbec nic nevidím."

Instinktivně tušil, že nedaleko před ním je začátek přistávací dráhy.

"Pozor na rychlost!" varoval Treleaven. "Jseš málo natažen."

Počítej s postranním větrem. Dobře, pozor..."

Pod koly letadla se objevil začátek dvě stě stop široké přistávací dráhy.

"Teď!" vykřikl Treleaven. "Jedeš moc rychle! Přitáhni řízení k sobě! Uber plyn! Plyn nula! Vydrž! Teď se pomalu, pomalu spouštěj..."

Nad mokrým pásem betonu visela obrovská kola podvozku.

Spencer opatrně posouval volant řízení dopředu a dozadu, snaže se vycítit pevnou půdu pod točícími se koly. Hrdlo měl sevřené hrůzou, protože si až nyní uvědomil, o co výš je umístěna kabina pilotů v porovnání s kabinou stíhaček, na kterých kdysi létal, takže nebyl s to odhadnout správný úhel přistání a vzdálenost kol od povrchu přistávací dráhy.

Treleavenovi, Grimsellovi a Burdickovi se zdálo, že běhouny pneumatik visí nekonečně dlouho nad betonovou plochou. Pojednou nečekaně udeřily obrovskou silou o beton, zanechávající za sebou oblak šedočerného dýmu a ozvěnu pronikavého skřípotu. Než se nadáli, byl podvozek znovu ve vzduchu, ale vzápětí letadlo dopadlo jako raněný dravec na betonový pás a trhavými pohyby se hnalo na druhý konec přistávací dráhy. Spencer měl pocit, že se šedavý pás betonu střídavě přibližuje a vzdaluje. Koutkem oka postřehl, že mu ke konci dráhy zbývá jen asi třetina její délky. Zbytkem sil se nohama opřel o nožní brzdu. Nevěřil však, že se mu podaří letadlo zastavit před koncem pásu.

"Nouzovou brzdu!" vykřikl Treleaven do mikrofону. "Zatáhni za červenou páku!"

S nohama zapřenýma do nožních pedálů se vzeplal a zatáhl za páku nad hlavou. Nouzová brzda zablokovala na chvíli kola, smýkající se po mokrému betonu. V okamžiku, kdy se letadlo snažilo dostat se na levý okraj přistávací plochy, pocítil strašlivou bolest v ramenou.

"Vypni zapalování!" zařval Spencer na Janet.

Řev motorů náhle umkl. V tichu kabiny bylo slyšet skřípění pneumatik o drsný povrch betonu.

Spencer hleděl netečně před sebe, nechápaje, že se letadlo neustále řítí obrovskou rychlostí k šachovnici, označující konec dráhy.

Připadalo mu směšné, když z požárnického vozu, stojícího na samém okraji šachovnice, začali vyskakovat uniformovaní muži a přechali po travnaté ploše daleko od svého vozidla.

Z tupé netečnosti ho probudil Treleavenův výkřik: "Co nejvíc vlevo! Směrové kormidlo vlevo! Slyšíš? Vlevo!"

Stržen naléhavostí kapitánovy výzvy dupl vši silou na levý pedál.

Letadlo se začalo křečovitě stáčet doleva, opile se naklonilo, na zlomek vteřiny se vyrovnalo, opět se naklonilo - a posléze jako podřáté, když se s pronikavým třeskem kovu utrl podvozek, kleslo za oslňujícího jiskření na "břícho" a v divokých otáčkách se sunulo mimo betonový pás.

"Schovej hlavu!" vykřikl Spencer v okamžiku, kdy náběžné hrany křídel začaly při každém dotyku se zemí rvát obrovské kusy půdy i dráhová světla podél betonového pásu a kdy zlomená ostruha vyhazovala do vzduchu fontány hlíny.

Spencer se nemohl pohnout: Umřu? pomyslel si v těch chvílích.

Vzpomněl si na svůj neklid, když usedl na Dunmingtonovo místo. Teď neměl strach. Byl jen bez sebe údivem. Zvedl hlavu a viděl, že se na něho Janet dívá. Pořád čekal, že mu něco řekne. Bylo to zvláštní.

Díval se na ni s vědomím, že oba jsou předurčení k smrti. Čekali.

Bylo to těžké, ale čekali trpělivě. Nebyla to rezignace - v jejich čekání byla jakási mužná síla.

Uragán zvuků každou vteřinu sílil. Kolem nich se rozléhalo svištění odlétávajících hrud země a burácení trhavící se konstrukce, jako když se do stanice v metru vřítí vlak, který spadl s hromovým zaduněním ze vzduchu a dojíždí po zemi s příšerným zaskřipěním brzd a supěním, které předchází otvírání dveří.

Výbuch, na který Spencer podvědomě čekal, nepřicházel. Na okamžik mu svítla naděje. Zaklonil hlavu dozadu, otevřel oči dokořán.

Svět znehybněl. Oči ho nutily uvěřit, že letadlo je součástí onoho znehybnělého světa. Když pohlédl na Janet, uviděl, jak se jí ramena zmítají vzlyky. Zoufale tiskla hlavu do sedadla, jako by chtěla do něho vniknout a schovat se v něm.

Z kabiny pro cestující začala k němu doléhat zprvu nesmělá, ale čím dál slyšitelnější slova údivu, že žijí. Pojednou se kdosi rozesmál, krátce a hystericky, ale Bairdův hlas onen úlevný smích duchapřítomně přerušil hlasitě pronesenou otázkou: "Je někdo z vás potlučený?"

Sem tam se ozvalo vědomě potlačované zanařikání.

"Janet," řekl Spencer a přejel si rukou po tváři.

Vstal, sklonil se nad ní a násilím jí odtrhl ruku z obličeje. Otevřela oči, chtěla promluvit, ale dusily ji slzy.

"Co je?" vykřikla po chvíli zděšeně.

"Janet, je to za námi. Přistáli jsme."

"Máš na čele šrám," řekla, "mělo by se to vymýt."

Chtěl se usmát, ale podivný smutek u srdce mu v tom zabránil.

V otvoru vyvrácených dveří se objevil Baird.

"Jste v pořádku? - - - Spencere, děkuju ti."

"Utrh jsem podvozek," odpověděl zmateně. "To jsem se pěkně znemožnil!"

"Blbost," namítl Baird. "Udělalš to výborně. Až na pár modřin se nikomu nic nestalo. Co Dunning a Peter?"

Janet, Baird a Spencer se sklonili nad piloty.

"Doktore," zeptal se Spencer nejistě, "myslíte, že není pozdě?"

a ukázal pohybem hlavy na kabinu cestujících.

"Doufám, že ne."

Prostor kabiny se pojednou zaplnil jakýmsi podivným zvukem.

Baird, Spencer i Janet se nechápavě rozhlíželi po kabině. Byl to tlumený hlas vycházející ze sluchátek ležících na podlaze. Spencer je zdvihl a přiložil si je k uchu.

"...Slyšíš mě? Spencere, slyšíš mě?" volal Treleaven.

Jeho slova zanikala ve vytí sirén přijíždějících sanitních a požárníckých vozů.

"Ano, slyším vás, kapitáne."

"Georgi, to bylo nebláznivější a nejriskantnější přistání, jaké kdy tohle letiště zažilo, takže se o místo pilota u nás raději neucházej."

Ale je nás tu pár, kdo by vám všem chtěli stisknout ruku a pak se s vámi něčeho napili. Teď se už na všechno vykašlete a čekejte! Jedeme pro vás."

Janet pozvedla hlavu a usmála se.

"Měl bys vidět svou tvář," řekla. "Vypadáš jako kominík!"

Nenapadlo ho nic, co by jí měl říct. Žádný vtíp, žádná vhodná slova díků. Věděl jen, že je strašlivě unaven a že mu je špatně od žaludku. Napřáhl se dozadu po její ruce a ušklíbl se.